

Tilinpäätös ja
toimintakertomus
1.1.-31.12.2017
Uponor Oyj

SISÄLLYSLUETTELO

Hallituksen toimintakertomus	3
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	20
Osakekohtaiset tunnusluvut	21
Tunnuslukujen laskentakaavat	22
Konsernin laaja tuloslaskelma	23
Konsernitase	24
Konsernin rahavirtalaskelma	26
Laskelma oman pääoman muutoksista	27
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	28
Osakkeet ja osakkeenomistajat	66
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	68
Tuloslaskelma	68
Tase	69
Rahoituslaskelma	71
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	72
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	82
Tilinpäätösmerkintä	82

Hallituksen toimintakertomus

Markkinat

Makrotalouden myötätuulet vaikuttivat rakentamiseen suotuisasti vuonna 2017. Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa useimmissa asuin-, liike- ja julkisrakentamisen segmenteissä kasvua vauhdittivat niin kuluttajien kuin liike-elämän luottamus, vakaat työmarkkinat ja suotuisat rahoitusmarkkinat.

Keski-Euroopassa Saksan ennätysellisen alhainen työttömyys ja runsas maahanmuutto ovat lisänneet kerrostalohankkeiden määrää, mutta huomattavasti suuremmassa asuinrakennusten korjausrakentamisen segmentissä kehitys oli tasaista. Vaikka luottamusmittauksista saadut tulokset ovat olleet johdonmukaisesti myönteisiä, liike- ja julkisrakentaminen säilyi ennallaan ja laajeni kaikkiaan vain vähäisessä määrin. Pula ammattitaitoisista työntekijöistä lisääntyi, mikä varmasti on osaltaan hidastanut kasvua. Alankomaissa sekä asuinrakentamisen että liike- ja julkisrakentamisen markkinat kasvoivat vuodesta 2016.

Lounais-Euroopan maista Espanjassa rakennusaktiivisuus kasvoi merkittävästi, vaikkakin alhaiselta tasolta. Merkittävästi suuremmilla Ranskan markkinoilla kasvu oli huomattavaa, kun taas Italiassa markkinat pysyivät vaisuina, joskin vakaina. Isossa-Britanniassa Brexit-neuvottelujen vaikutukset jäivät vähäisiksi ja rakentaminen jatkui pääsääntöisesti vakaana vuoden loppuun saakka.

Pohjoismaissa rakentamisen määrä lisääntyi edellisvuoteen verrattuna. Suomessa kerrostalohankkeet yleistivät kaupunkien kasvukeskuksissa, mutta liike- ja julkisrakentamisessa ei tapahtunut juurikaan muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Ruotsissa kerrostalohankkeita on ollut yhtä paljon viimeksi 1990-luvun alkupuolella, ja myös liike- ja julkisrakentamisen hankkeita käynnistettiin merkittävästi edellisvuotta enemmän. Sekä Tanskassa että Norjassa kasvu asuinrakentamisen segmenteissä oli kohtalaista mutta liike- ja julkisrakentamisen segmenteissä vähäistä.

Itä-Euroopassa Venäjän markkinat vakaantuivat, mutta säilyivät kokonaisuutena suhteellisen heikkoina. Itäisen Keski-Euroopan maissa, kuten Tšekin tasavallassa, Unkarissa ja Puolassa, investoinnit asuinrakentamiseen kasvoivat, mutta liike- ja julkisrakentamisen investoinneissa oli suurempaa hajontaa. Baltian maissa investoinnit rakentamiseen kasvoivat.

Pohjois-Amerikassa asuin-, liike- ja julkisrakentamisen kasvuvauhti oli yleisesti ottaen kohtuullista. Monet työllisyyteen ja luottamukseen liittyvät mittarit olivat Yhdysvalloissa poikkeuksellisen korkealla, mutta markkinoiden kasvua hidasti pätevien ammattilaisten puute ja jonkin verran myös kustannusinflaatio. Kanadassa rakennusaktiivisuus säilyi vilkkaana, tosin eräissä rakentamisen segmenteissä kasvu oli varsin maltillista.

Uponorin yhdyskuntatekniikan kysyntä Pohjoismaissa jatkui yleisesti ottaen vakaana, mutta Ruotsissa kysyntä kasvoi merkittävästi. Puolan ja muiden Itä-Euroopan maiden markkinat jatkuivat vaisuina, poikkeuksena muutama suuri Euroopan unionin rahoittama hanke. Baltian maissa sen sijaan investoinnit yhdyskuntatekniisiin ratkaisuihin kasvoivat merkittävästi. Kanadassa kaupallisten investointien lisääntyminen vaikutti myönteisesti kysyntään.

Liikevaihto

Uponorin liikevaihto vuonna 2017 oli 1 170,4 (2016: 1 099,4) milj. euroa, mikä on 6,5 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Valuuttakurssien vaikutus oli -10,9 milj. euroa, eli koko vuoden 2017 kasvu kiinteillä valuuttakursseilla laskettuna oli 7,4 prosenttia. Suurimmat negatiiviset vaikutukset johtuivat Yhdysvaltain dollarin ja Ruotsin kruunun kurssivaihteluista; Venäjän ruplan vaikutus oli sen sijaan hienoisesti positiivinen.

Talotekniikka – Euroopan liikevaihto kasvoi 2,1 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 521,7 (511,0) milj. euroa. Liikevaihto kasvoi useimmilla Euroopan tärkeillä markkinoilla. Yleisestä eurooppalaisesta

kehityksestä poiketen asennusvalmiiden ratkaisujen hyvä myynnin kehitys Saksassa ei riittänyt kattamaan kattoviilennysjärjestelmien myynnin laskua, mikä johtui siitä, että Uponor jättäytyi pois kannattavuudeltaan heikoista hankkeista. Suomessa liikevaihdon laskun syynä oli markkinoiden kasvun keskittyminen kaupunkiympäristöihin ja rakennustyyppeihin, joissa lisäarvo Uponorille jää pieneksi. Liiketoiminta heikkeni merkittävästi myös Isossa-Britanniassa osittain aikaisemmin toteutettujen sisäisten uudelleenjärjestelyjen seurauksena, mutta osin myös vientikustannusten nousun johdosta. Liikevaihdon mitattuna kehitys oli myönteisintä Espanjassa, Itävallassa, Venäjällä ja Norjassa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikan koko vuoden liikevaihto kasvoi 7,4 prosenttia ja oli 328,2 (305,6) milj. euroa. Yhdysvaltain dollareissa liikevaihto nousi 373,2 (337,2) miljoonaan dollariin, jossa kasvua oli 10,7 %, eli täsmälleen saman verran kuin edellisvuonna. PEX-putkien myynti kasvoi vakaasti lukuun ottamatta huhtikuussa koettuja hetkellisiä tuotanto-ongelmia. Nyt kun muoviliitinten raaka-ainepula on hellittänyt, myynti on elpynyt ja alkaa olla lähellä totuttuja lukemia. Uusien kilpailijoiden saapuminen Pohjois-Amerikan talotekniikan markkinoille on kuitenkin kiristänyt kilpailua ja vaikuttaa liikevaihdon kasvuun joissakin markkinasegmenteissä.

Uponor Infra liikevaihto kasvoi 12,3 prosenttia ja oli 323,4 (287,9) milj. euroa. Suurin osa kasvusta tuli Pohjois-Amerikasta ja Ruotsista, missä markkinat säilyivät vilkkaina miltei koko vuoden, sekä Puolasta, missä käynnistettiin joitakin suuria hankkeita erityisesti vuoden loppupuolella.

Liiketoimintaryhmittäin laskettuna käyttövesijärjestelmien osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 49 % (49 %), sisäilmastoratkaisujen 24 % (25 %) ja yhdyskuntatekniikan 27 % (26 %).

Liikevaihdon mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta (vuoden 2016 osuus sulkeissa): USA 26,3 % (25,1 %), Saksa 13,2 % (14,7 %), Suomi 10,3 % (11,2 %), Ruotsi 9,7 % (9,1 %), Kanada 8,6 % (7,3 %), Tanska 4,3 % (4,5 %), Alankomaat 3,5 % (3,6 %), Espanja 3,2 % (3,2 %), Norja 2,6 % (2,7 %) ja Venäjä 2,0 % (1,7 %).

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2017:

M€	1–12 2017	1–12 2016	Raportoitu muutos
Talotekniikka – Eurooppa	521,7	511,0	2,1 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	328,2	305,6	7,4 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (milj. \$))	373,2	337,2	10,7 %)
Uponor Infra	323,4	287,9	12,3 %
Eliminoinnit	-2,9	-5,1	
Yhteensä	1 170,4	1 099,4	6,5 %

Tulos

Konsernin koko vuoden bruttokate oli 394,1 (376,0) milj. euroa, mikä on 18,1 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Bruttokatemarginaali oli 33,7 % (34,2 %). Vertailukelpoinen bruttokate oli 395,1 (383,9) miljoonaa euroa eli 33,8 % (34,9 %). Kireä kilpailutilanne sekä tuotevalikoimaan liittyvät tekijät rasittivat Talotekniikka – Euroopan bruttokatetta tuotannon tehostumisesta huolimatta. Talotekniikka – Pohjois-Amerikassa bruttokatetta rasittavia tekijöitä olivat kustannusten nousu ja odotettua pienemmät tuotantomäärät.

Konsernin liikevoitto 95,9 (71,0) milj. euroa on selkeästi edellisvuotta parempi, mikä on suurelta osin seurausta vuoden 2016 aikana toteutettujen muutosohjelmien aiheuttamista kustannuksista. Kannattavuutta mittaava liikevoittomarginaali kasvoi vertailukauden 6,5 prosentista 8,2 prosenttiin.

Vertailukelpoinen liikevoitto, ilman Talotekniikka – Euroopan ja Uponor Infran muutosohjelmien vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, kasvoi 7,2 prosenttia ja oli 97,2 (90,7) milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoittomarginaali oli 8,3 % (8,2 %). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien kokonaismäärä oli 1,3 (19,7) milj. euroa, josta Talotekniikka – Euroopan osuus oli 2,8 (12,4) milj. euroa ja Uponor Infran -1,5 (7,2) milj. euroa.

Talotekniikka – Euroopan koko vuoden vertailukelpoinen liikevoitto parani ja oli 42,8 (37,8) milj. euroa. Parannus oli seurausta liikevaihdon kasvusta ja muutosohjelman synnyttämistä säästöistä liittyen lähinnä tuotantoverkoston tehostumiseen. Muutosohjelma saatiin päätökseen vuoden 2017 aikana. Edelleen kireänä jatkunut kilpailutilanne sisäilmasto- ja käyttövesimarkkinoilla sekä jakelukanavan ongelmat rasittivat segmentin kannattavuutta.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka kasvatti tuotantokapasiteettiaan ja koulutti pätevää henkilökuntaa vastatakseen kasvavaan kysyntään ja nostaakseen käyttöasteen takaisin pidemmän aikavälin kestäville tasolle. Edellä mainituista syistä johtuen segmentin liikevoitto supistui hieman ja oli 49,7 (50,0) milj. euroa, tai Yhdysvaltain dollareissa 56,5 (55,2) miljoonaa. Keväällä 2017 koetun lyhytkestoisen tuotanto-ongelman kerrannaisvaikutusten hallinnointi vaikutti osaltaan koko vuoden lukuihin.

Uponor Infran vertailukelpoinen liikevoitto parani reippaasti ja oli 10,5 (6,4) milj. euroa. Suotuisaan kehitykseen vaikuttivat lähinnä liikevaihdon kasvu ja katteiden paraneminen Pohjois-Amerikan yhdyskuntatekniikan markkinoilla.

Muut liiketoiminnan tuotot sisältävät Uponor Infran Vaasan toimitilojen myynnistä vuonna 2017 saadut 1,9 miljoonan euron tulot.

Uponorin rahoituskulut supistuivat 10,0 miljoonasta eurosta 5,4 milj. euroon. Suomesta saadun korkeimman hallinto-oikeuden verotuspäätöksen vaikutus oli 3,6 milj. euroa. Valuuttakurssierot vuonna 2017 olivat -3,2 (-3,9) milj. euroa.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta oli -2,3 (-0,6) milj. euroa. Osuus sisältää yhdessä Belkin International, Inc:n kanssa vuonna 2016 perustetun yhteisyrityksen, Phynin, tuotekehitys- ja muita perustamiskustannuksia.

Tulos ennen veroja oli 88,2 (60,4) milj. euroa. Efektiivinen veroaste oli 25,8 % (31,3 %). Suomen korkeimman hallinto-oikeuden verotuspäätöksen oikaisun vaikutus oli -2,6 % tai 2,3 milj. euroa ja Yhdysvaltain verouudistuksen vaikutus oli -2,6 % tai 2,3 milj. euroa. Yhdysvaltain verouudistuksen vaikutus liittyy pakolliseen kotiuttamisvelvollisuuteen ja laskennallisten verovelkojen uudelleen arvostukseen alemmalta verokannalta. Veroasteeseen vuonna 2017 vaikuttavat tekijät sekä Yhdysvalloissa että Suomessa ovat kertaluontoisia. Tuloverojen määrä oli 22,8 (18,9) milj. euroa.

Konsernin tilikauden tulos oli 65,4 (41,9) miljoonaa euroa. Oman pääoman tuotto oli 19,4 (13,1) prosenttia.

Sijoitetun pääoman tuotto nousi 16,3 (14,1) prosenttiin. Sijoitetun pääoman tuotto, kun vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät huomioidaan, oli 16,6 % (18,3 %).

Osakekohtainen tulos oli 0,83 (0,58) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 3,83 (3,60) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osiosta.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 101,5 (59,9) milj. euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 42,0 (-31,9) milj. euroa. Rahavirtaa ennen rahoitusta rasittivat Saksan yritysostot tammikuussa 2016 ja 15 miljoonan dollarin investointi Phyn-yhteisyritykseen heinäkuussa 2016.

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2017:

M€	1–12/ 2017	1–12/ 2016	Raportoitu muutos
Talotekniikka – Eurooppa	40,0	25,4	57,3 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	49,7	50,0	-0,7 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	56,5	55,2	2,3 %)
Uponor Infra	12,0	-0,8	1538,0 %
Muut	-4,2	-2,0	
Eliminoinnit	-1,6	-1,6	
Yhteensä	95,9	71,0	35,2 %

Vertailukelpoinen liikevoiton jakautuminen segmenteittäin 1.1.–31.12.2017:

M€	1–12 2017	1–12 2016	Vertailukelpoinen muutos
Talotekniikka – Eurooppa	42,8	37,8	12,9 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	49,7	50,0	-0,7 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka (M\$))	56,5	55,2	2,3 %)
Uponor Infra	10,5	6,4	65,5 %
Muut	-4,2	-1,9	
Eliminoinnit	-1,6	-1,6	
Yhteensä	97,2	90,7	7,2 %

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Viimeisten kymmenen vuoden ajan Uponorin tavoitteena on ollut sijoittaa varoja kannattaviin liiketoimintamahdollisuuksiin, mutta samalla hallita investointien kokonaismäärää. Tämä käytäntö on edelleen voimassa. Vuonna 2016 investointien määrää, tuotekehitys mukaan lukien, alettiin kasvattaa pitkän aikavälin historiallisista lukemista ja tämä kehitys jatkui myös vuonna 2017. Merkittävä osa näistä investoinneista oli strategisia tulevaan suuntautuvia sijoituksia, esimerkiksi vuosina 2016 ja 2017 julkistettuja digitalisaatiohankkeita. Investoinneilla pyritään varmistamaan, että Uponor säilyttää asemansa alan kehityksen edelläkävijänä, ja auttaa yhtiötä vahvistamaan tarjonnan kilpailukykyä digiajan maailmassa.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikassa käynnistettiin kaksi uutta laajennushanketta. Näistä ensimmäisestä tiedotettiin 4. toukokuuta 2017, kun Uponor, Inc. käynnisti 16,3 miljoonan euron (17,4 miljoonan dollarin) arvoisen tehdaslaajennuksen Apple Valleyssä Minnesotan osavaltiossa Yhdysvalloissa. Toisella 20.7.2017 julkistetulla investoinnilla pyritään turvaamaan riittävä kapasiteetti PEX-putkivalmistukselle ja vastaamaan pitkän aikavälin kasvuun: Uponor tiedotti tuolloin tehdasrakennuksen ja kiinteistön ostamisesta Hutchinsonissa, joka myös sijaitsee Minnesotassa. Kaupan arvo oli 5,6 miljoonaa euroa (6,3 miljoonaa dollaria) ja se saatiin päätökseen 3.8.2017. Hutchinsonin tehtaan kokonaisinvestointien määrän arvioidaan nousevan 30 miljoonaan dollariin vuoden 2018 loppuun mennessä. Tästä oli vuoden 2017 loppuun mennessä käytetty 8,6 miljoonaa dollaria. Uponor, Inc. on Talotekniikka – Pohjois-Amerikan liiketoimintasegmenttiin kuuluva tytäryhtiö Yhdysvalloissa.

Uusien investointien ohella varoja käytettiin mittavasti myös tuotannon parantamiseen, huoltotöihin ja teknologioiden modernisointiin tuotantolaitoksissamme. Teknologioiden päivittämisellä nykyaikaan pyritään säilyttämään kilpailukyky sekä kustannustehokkuudessa että laadussa.

Vuonna 2017 bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 63,4 (50,7) milj. euroa. Nettoinvestointien määrä oli 61,8 (48,4) milj. euroa.

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvät kulut olivat historiallisen korkealla tasolla ja kasvoivat 23,2 (21,4) miljoonaan euroon eli 2,0 (1,9) prosenttia liikevaihdosta. Vuonna 2016 perustettiin uusi, konserninlaajuinen Teknologia ja kehitystoiminto, jolle Uponor on ohjannut varoja digitalisaatio- ja esineiden internet- eli IoT-hankkeisiin sekä sisäilmaston seuraavan sukupolven ohjauslaitteiden ja liittimien kehittämistä ja toteuttamista varten sekä putkimateriaaliteknologian ja tuotantoprosessien parantamiseen.

Uponorin tärkein pitkäaikaisen rahoituksen lähde 31. joulukuuta 2017 oli vuonna 2017 allekirjoitettu 100 milj. euron suuruinen kahdenvälinen viiden vuoden laina, joka erääntyy kokonaisuudessaan heinäkuussa 2022. Kyseinen uusi laina, joka korvasi kesäkuussa 2018 erääntyvän 80 milj. euron joukkovelkakirjalainan, kasvatti jonkin verran Uponorin pitkäaikaisia korollisia velkoja. Vanha laina on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Edellä mainittujen lisäksi Uponorilla oli voimassa kaksi pitkäaikaista, kahdenvälistä lainaa, joista toinen oli 50 milj. euroa ja toinen 20 milj. euroa. Molemmat erääntyvät kesällä 2021. Lisäksi voimassa oli yhteensä neljä kahdenvälistä luottolimiittia yhteensä 200 miljoonan euron arvosta. Nämä varalla olevat rahoitusluotot erääntyvät 2019–2021. Katsauskauden aikana niistä ei ollut nostettuna yhtään.

Lyhytaikaisen rahoituksen tarpeeseen vastaa kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, josta ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Uponorin tärkeimpien pankkilaitosten myöntämien ns. cash poolien yhteydessä olevien rahoituslimiittien yhteissumma oli 34,8 milj. euroa. Tästä ei tilinpäätöshetkellä ollut käytössä yhtään. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 107,0 (16,3) milj. euroa.

Konsernissa kiinnitetään erityistä huomiota myyntisaamisiin ja luottoriskeihin. Suurin osa Uponorin saatavista on turvattu luottovakuutuksin.

Konsernin korolliset nettovelat supistuivat hienokseltaan 151,5 (159,5) milj. euroon. Omavaraisuusaste oli 40,5 (42,8) prosenttia ja nettovelkaantuminen eli gearing 43,5 (48,8) prosenttia. Velkaantumistasen vuosineljännesten keskiarvoksi muodostui 58,4 (56,7), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Osana Euroopan laajuista muutosohjelmaansa Uponor sulki tammikuussa 2017 PEX-putkien tuotantolaitoksen Móstolessissa, Espanjassa, ja tuotanto keskitettiin Virsbon tehtaalle Ruotsiin. Talotekniikka - Euroopan muutosohjelma saatiin päätökseen kesäkuussa. Muutosohjelman viimeisessä vaiheessa suljettiin yksi toimisto Italiassa joulukuussa.

Uponor esitteli ratkaisujaan ja uutta tarjontaansa Saksassa maaliskuussa pidetyillä kansainvälisillä ISH-messuilla 'Build on Innovation' -teemalla. Painopiste oli juomaveden hygieenisyydessä, sisäilmastossa, miellyttävissä elinympäristöissä ja tehokkaassa energian jakelussa erilaisissa rakennustyypeissä. Uponor esitteli myös uudistettua Uponor PRO -mobiilisovellusta, jonka välityksellä Uponor palvelee ammattilaisyhteisöään ajasta ja paikasta riippumatta.

Uponor ilmoitti 4. toukokuuta 2017, että Uponorin Talotekniikka – Pohjois-Amerikka -segmenttiin kuuluva tytäryhtiö Uponor, Inc. käynnistää 16,3 miljoonan euron (17,4 miljoonan dollarin) arvoisen

tehdaslaajennuksen Pohjois-Amerikan Apple Valleyssä Minnesotan osavaltiossa. Kyseessä on kymmenes laajennus Apple Valleyssä sitten toiminnan käynnistymisen vuonna 1990. Investointi lisää PEX-putkivalmistukseen liittyvää rakennuspinta-alaa 5 440 neliömetrillä. Laajennus valmistui tammikuussa 2018. Heinäkuun 20. päivänä Uponor tiedotti tehdasrakennuksen ja kiinteistön ostamisesta Hutchinsonista Minnesotan osavaltioista Yhdysvalloissa. Tavoitteena on varmistaa riittävä putkivalmistuksen tuotantokapasiteetti ja vastata kysynnän odotettuun pitkän aikavälin kasvuun. PEX-putkituotannon kaavaillaan alkavan Hutchinsonissa vuoden 2018 kesällä, kun kaikki tarvittavat hyväksynnät on saatu.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy saivat 13. syyskuuta korkeimmasta hallinto-oikeudesta päätökset valituksiin, jotka Uponor jätti tammikuussa 2016. Valitus koski konserniverokeskuksen vuonna 2011 tekemiä verotuksen oikaisupäätöksiä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös alentaa yhtiön verovuosien 2005–2007 verotettaviin tuloihin lisätyn ja perimättä jätetyn palvelumaksujen voittomarginaalin seitsemästä prosentista kolmeen prosenttiin. Myös yhtiölle määrättyjen verojen, viivekorkojen ja veronlisäysten määriä alennettiin. Uponorin tytäryhtiön Uponor Business Solutions Oy:n verovuotta 2005 koskevat jälkiverotuspäätökset kumottiin. Verohallinto laskee päätöksen verotukseen aiheuttamat muutokset ja oikaisee molempien yhtiöiden verojen maksuunpanon verovuosilta 2006–2009. Verovuosien 2006–2009 osalta Uponor Business Solutions Oy:n veloittamien palvelumaksujen markkinaehtoisten määrien selvittäminen palautuu Verohallinnolle.

Uponor Infra julkisti kaksi uutta lisenssivalmistajaa vuonna 2017. Weholite®-putkien valmistus- ja markkinointilisenssit myönnettiin ranskalaiselle TUBAO S.A.S:lle ja tansanialaiselle Plasco Ltd:lle. Uponorin 1980-luvulla kehittämä Weholite®-teknologia koostuu polyeteeniputkista (HDPE), liitososista ja tehdasvalmisteisista kokonaisuuksista, joita käytetään laajalti ympäri maailmaa matalapaineisissa putkistoissa juomaveden, hulevesien, jäteveden ja useiden muiden nesteiden kuljettamiseen.

Joulukuun 13. päivä Uponor Oyj:n hallitus päätti jatkaa hallituksen vuonna 2014 hyväksymää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmää. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu noin 50 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2018–2020. Uuteen ohjelmaan mahdollisesti perustuva osakepalkkio maksetaan vuonna 2021. Ohjelman tarkoituksena on jatkaa Uponorin johdon ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista ja siten kasvattaa yrityksen arvoa, vahvistaa kannattavaa kasvua ja sitouttaa ohjelmaan osallistuvat johtajat yritykseen pitkäkestoisesti.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 4 075 (3 868) täysipäiväistä työntekijää eli 207 henkeä enemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Keskimäärin henkilöstömäärä vuoden aikana oli 3 990 (3 869). Työntekijöiden lukumäärä kasvoi pääasiassa Talotekniikka - Pohjois-Amerikassa tuotantokapasiteetin kasvattamisen johdosta.

Konsernin johtoryhmään valittiin vuonna 2017 kaksi uutta jäsentä. KTM Maija Strandberg (47) nimitettiin Uponorin talousjohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti Uponorissa maaliskuussa ja otti vastaan talousjohtajan tehtävät 21.3.2017. Syyskuussa diplomi-insinööri Minna Blomqvist (48) aloitti Uponor-konsernin henkilöstöjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä.

Maaliskuun lopulla Uponor järjesti Alankomaissa perinteisen johtamistapahtumansa, johon saapui lähes 150 Uponorin johtajaa eri puolilta maailmaa. Tapahtumassa keskityttiin asiakaskokemukseen, digitalisaatioon ja johtajuuteen epävakaaassa maailmassa. Lisäksi tapahtumassa käsiteltiin toiminnan yhdenmukaistamista eri segmenteissä ja markkinoilla sekä johtajuutta erityisesti ns. milleniaali-sukupolven näkökulmasta.

Uudistettu henkilöstökysely Our Voice toteutettiin toisen kerran syksyllä 2017. Kyselytutkimukseen osallistui lähes 3 000 työntekijää eli vastausprosentti oli 74,5 %. Tulosten mukaan Uponorilla menee hyvin muuhun teollisuuteen verrattuna, ja työntekijöiden mielestä Uponor on erinomainen työpaikka.

Konsernin henkilöstö täysipäiväiseksi muutettuna jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 23 % (23 %), USA 20 % (18 %), Suomi 15 % (16 %), Ruotsi 13 % (13 %), Puola 6 % (6 %), Kanada 4 % (4 %), Espanja 3 % (4 %), Tanska 3 % (3 %), Venäjä 2 % (2 %), Kiina 2 % (2 %) ja muut maat 9 % (9 %).

Lisäksi Pohjois-Amerikassa käytetään ulkopuolisia myyntiedustajia, jotka eivät ole Uponorin työntekijöitä, vaan itsenäisesti toimivia yrityksiä, joille on määritetty tietty toiminta-alue ja joille Uponor maksaa myyntipalkkion.

Konsernissa kirjattujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma sosiaalikulut mukaan lukien oli tilikaudella 245,7 (240,8) milj. euroa.

Ei-taloudellinen informaatio

Teetimme vuonna 2017 olennaisuusanalyysin osana sitoutumistamme luoda kestävämpää maailmaa. Selvitimme ensimmäistä kertaa toimintamme vaikutuksia ja mahdollisuuksia ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintoon (ESG) liittyvällä vaikutusarvioinnilla. Arvioinnin tuloksia käytetään päivitettäessä konserninlaajuisen kestävä kehityksen strategiaa ja tavoitteita. Tavoitteet sovitetaan vastaamaan Uponorille tärkeitä ESG-asioita, ja ne auttavat näin maksimoimaan myönteisen vaikutuksemme näillä alueilla.

Kestävän kehityksen hallinnointi

Uponorin strategiassa tunnistetaan kestävä kehityksen tarjoamat mahdollisuudet ja vaikutus kysynnän kasvuun; tavoitteenamme onkin sisällyttää kestävä kehitys osaksi kaikkia keskeisiä liiketoimintaprosessejamme. Yhteiskuntavastuun ja kestävä kehityksen tiimi vastaa konsernin kestävä kehityksen ohjelman toteuttamisesta. Erityisenä painopistealueena on tunnistaa, suunnitella ja toteuttaa aloitteita, joiden tavoitteena on vähentää ympäristövaikutuksia ja parantaa yhteiskunnallista osallistumista ja samalla pienentää liiketoiminnan kustannuksia. Johtoryhmä ja hallitus valvovat kestävä kehityksen ohjelman toteutumista.

Kestävän kehityksen painopistealueet

Uponorin kestävä kehityksen työ keskittyy seuraaviin painopistealueisiin: yritysvastuu, ympäristövastuu, terveys ja turvallisuus, kumppanuudet ja henkilöstöstä huolehtiminen. Painopistealueiden avulla voidaan hallita ja johtaa kestävä kehityksen neljän osa-alueen linjaamien tavoitteiden saavuttamista ja tavoitteisiin sitoutumista.

Yrityksen yhteiskuntavastuu

Uponor on globaali yritys, jolla on toimintaa 30 maassa ja jonka tuotteita myydään noin 100 maassa. Uponor pyrkii huolehtimaan, että se toimii eettisesti ja vastuullisesti ja että työntekijöitä kohdellaan oikeudenmukaisesti koko arvoketjun matkalta. Haluamme olla nykyisten ja tulevien työntekijöidemme sekä asiakkaidemme, kumppaniemme ja sijoittajiemme keskuudessa tunnettuja ja arvostettuja avoimuudestamme, oikeudenmukaisuudestamme ja tasavertaisesta kohtelusta.

Uponorin toimintaohjeet

Toimintaohjeissa on selvitetty, miten ratkaistaan eettiseen toimintaan, lakeihin tai säädöksiin, ristiiritilanteisiin, lahjoihin ja lahjuksiin, luottamuksellisiin tietoihin, ympäristöön, työntekijöihin, asiakkaisiin ja toimittajiin liittyvät ongelmat. Toimintaohjeet koskevat kaikkia Uponorin työntekijöitä. Toimintaohjeet edistävät moraalisesti hyväksyttävää käytöstä ja se tarjoaa eettisen päätöksenteon suuntaviivat. Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt toimintaohjeet.

Toimintaohjeissa edellytetään kaikkien Uponor-yhtiöiden ja niiden työntekijöiden ja toimittajien toimivan kansainvälisten ja kansallisten lakien hengen ja kirjaimen mukaisesti kaikkialla, missä Uponor toimii. Näihin lakeihin kuuluvat esimerkiksi lait ja määräykset, joiden tarkoituksena on edistää tasapuolista kilpailua, säännellä julkista arvopaperikauppaa, ohjata johtamis- ja valvontajärjestelmiä (corporate governance), huolehtia yksityisyyden suojasta, torjua lahjontaa ja korruptiota sekä säännellä tuoteturvallisuutta ja työehtoja. Toimenpideohjeiden rikkomisesta seuraa kurinpitotoimia.

Uponor huolehtii, että sen työntekijät ovat tietoisia toimintaohjeista ja tuntevat ne, järjestämällä aiheeseen liittyvää koulutusta säännöllisesti. Uponorin sisäinen valvonta ja konsernin lakiasiantoinnot toteuttivat toiminnan eettisyyttä, säädöstenmukaisuutta ja hallintoa koskevan tutkimuksen vuonna 2017. Kyselytutkimuksen avulla pyrittiin selvittämään ja lisäämään työntekijöiden tietämystä toimenpideohjeista. Kaikille työntekijöille, joilla on sähköpostiosoite, lähetettiin linkki kyselyyn (noin 2 100 työntekijää). Vastausprosentti oli 50. Luottamuksellisuuden säilyttämiseksi kyselyn toteuttaminen annettiin kolmannen osapuolen suoritettavaksi.

Lahjonta ja korruptio

Lahjontaan ja korruptioon liittyvät tiedot on esitetty väärinkäytöksiä koskevassa ohjeistuksessa. Ohjeistuksen tarkoituksena on määrittää Uponorin asennoituminen väärinkäytöksiä kohtaan, pyrkimys ehkäistä väärinkäytöksiä ja Uponorin kaikkien työntekijöiden vastuu ehkäistä väärinkäytöksiä. Uponor ei hyväksy epärehellisyyttä millään tasolla.

Uponor Oyj:n hallitus hyväksyy ohjeistuksen ja valvoo sen toimeenpanoa. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän vastuulla on arvioida ohjeistus kerran vuodessa. Ohjeistus koskee kaikkia Uponorin työntekijöitä kaikkialla maailmassa sekä Uponorin yhteistyökumppaneita (kuten edustajia, konsultteja, toimittajia, urakoitsijoita, ulkopuolisia tahoja ja/tai muita Uponoriin liikesuhteessa olevia osapuolia).

Kaikki väärinkäytökset ja epäilyt väärinkäytöksistä (anonyymisti ilmoitetut ja muut) tutkitaan riippumatta epäillyn asemasta, ajasta Uponorin palveluksessa ja suhteesta Uponoriin. Ohjeistusta rikkovia työntekijöitä rangaistaan. Jos yhteistyökumppani rikkoo ohjeistusta vastaan, Uponor katkaisee kaikki liikesuhteet kyseiseen kumppaniin, joka on velvollinen korvaamaan aiheutuneet vahingot ja joutuu teoistaan rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Työntekijöiden oikeudenmukainen kohtelu

Uponor kunnioittaa ihmisoikeuksia ja noudattaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta. Uponor on vastuullinen työnantaja ja tukee työntekijöidensä yhdenvertaisia mahdollisuuksia. Syrjintää ei sallita. Uponor ei hyväksy lapsi- tai pakkotyövoiman käyttöä eikä tee sopimuksia lapsi- tai pakkotyövoimaa käyttävien toimittajien kanssa. Uponor pyrkii takaamaan kaikille työntekijöilleen kohtuullisen palkan sekä turvallisen ja terveellisen työpaikan. Nykyään käytössä oleva ilmiäntoimijärjestelmä tullaan todennäköisesti vuoden 2018 aikana korvaamaan järjestelmällä, jossa ilmiannon voi tehdä nimettömästi.

Monimuotoisuus

Uponor haluaa palvelukseensa monimuotoista työvoimaa, jonka avulla luodaan paras mahdollinen ympäristö luovalle ja tehokkaalle työskentelylle sekä varmistetaan menestyksenkäs ja kannattava liiketoiminta. Uponor on sitoutunut tasavertaisten mahdollisuuksien periaatteisiin ja pyrkii tarjoamaan ympäristön, jossa jokainen työntekijä ja asiakas tuntevat itsensä kunnioitetuksi ja arvostetuksi riippumatta rodusta, ihonväristä, uskonnosta, sukupuolesta, kielestä, poliittisista tai muista mielipiteistä, kansallisesta tai yhteiskunnallisesta alkuperästä, omaisuudesta, syntyperästä tai yhteiskunnallisesta asemasta.

Sovittuja arviointiperusteita seurataan säännöllisesti konsernitasolla sekä segmentti- että maakohtaisesti. Uponorin johtoryhmä käsittelee monimuotoisuutta ja sen tilannetta vuosittain People Day -teemapäivässään ja johtoryhmä raportoi päätelmistään hallitukselle. Mikäli huolenaiheita havaitaan, korjaavat toimet toteutetaan välittömästi.

Monimuotoisuus hallituksessa

Uponor pyrkii siihen, että sen hallituksessa on monipuolisesti kokemusta eri aloilta ja markkinoilta, hallituksen jäsenillä on monipuolisesti ammatillista kokemusta ja erilaiset koulutustaustat ja että hallituksen jäsenet ovat eri-ikäisiä ja että molemmat sukupuolet ovat hallituksessa edustettuina. Uponor Oyj:n hallituksessa ei ole työntekijöiden edustajia.

Toimitusketjun hallinta

Uponor on teollisuusyritys, joka tarjoaa tuotteita ja ratkaisuja ammattilaisasiakkaille kansainvälisillä markkinoilla. Tuotevalikoimamme koostuu laadukkaista tuotteista, jotka palvelevat pitkään sekä ammattimaaisessa että kuluttajakäytössä. Tämän takia panostamme erityisesti muun muassa laatu-, turvallisuus- ja luotettavuusseikkoihin.

Uponor edellyttää toimittajiensa noudattavan Uponorin eettisiä, sosiaalisia, ympäristöllisiä ja laadullisia normeja sekä kansainvälisiä ja kansallisia lakeja ja säädöksiä, kuten toimintaohjeissa ja hankintojen puitesopimuksissa on määritetty. Uponor suorittaa nykyisten ja uusien toimittajien tarkastuksen näiden periaatteiden mukaisesti. Uponorin yhteiskuntavastuun periaatteissa edellytetään, että kaikkien Uponorin nimellä myytyjen tuotteiden ja palveluiden hankinnassa on noudatettu kansainvälisesti hyväksyttyjä normeja. Tavoitteenamme on varmistaa, etteivät eettiset, sosiaaliset, ympäristölliset ja laadulliset kysymykset sekä työntekijöiden kohtelu jää erillisiksi toiminnoiksi, vaan sisältyvät olennaisesti kaikkiin hankintaprosesseihimme

Ympäristö

Uponor pyrkii sovittamaan inhimilliset, ympäristölliset ja taloudelliset edut yhteen. Uponor ottaa tuotetarjonnassaan huomioon ympäristönäkökohdat ja pyrkii jatkuvasti vähentämään toimintansa ympäristövaikutuksia. Ympäristö- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi Uponorissa on otettu käyttöön ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä ja ISO 50001 –energiahallintajärjestelmä.

Kasvihuonekaasupäästöt

Ilmaston globaali lämpeneminen ja kasvihuonekaasupäästöjen pienentäminen ohjaavat Uponorin energian käyttöä. Olemme asettaneet tavoitteeksemme vähentää suoraa (scope 1) ja epäsuoraa (scope 2) kasvihuonekaasupäästöjä 20 % liikevaihdosta vuoden 2015 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteemme on siirtyä sataprosenttiseen vihreään energian käyttöön vuoteen 2020 mennessä siellä, missä se on mahdollista. Tavoitteen saavuttamiseksi Uponor allekirjoitti vuonna 2017 kymmenvuotisen sopimuksen täyttää noin 40 % energian tarpeesta Apple Valleyn tehtaalla Yhdysvaltain Minnesotassa sataprosenttisesti uusiutuvalla energialla (tuulivoima ja aurinkoenergia). Uponorin tehtaalla Saksassa sähköntarve on täytetty sataprosenttisesti uusiutuvalla energialla jo vuodesta 2014 alkaen.

Uponor pyrkii pienentämään ympäristövaikutustaan parantamalla energiatehokkuutta ja pienentämällä kustannuksia ohjaamalla työntekijöitään, tuotantoprosessejaan ja toimitusketjuaan. Vuodesta 2017 lähtien Uponorin 15 tuotantolaitoksesta 13 on ISO 14001 -sertifioituja ja neljä ISO 50001 -sertifioituja. Tehokas ympäristöhallintajärjestelmä tarjoaa strategisia etuja synnyttämällä suoraa sisäistä hyötyä ja osoittamalla ulkoisille sidosryhmille, miten vahvasti yhtiö on sitoutunut kestävään kehitykseen. Uponorin tavoitteena on kaikkien tuotantolaitosten ISO 14001- ja ISO 50001 -sertifiointi vuoteen 2020 mennessä.

Vesi

Uponor pyrkii systemaattisesti pienentämään omaa ympäristöjalanjälkeään. Koko konsernin kattavaan ympäristö- ja energiaohjelmaan kuuluu useita hankkeita ja aloitteita, joiden tavoitteena on tehostaa paitsi toimintoja myös vedenkulutusta. Kaikissa Uponorin putkea valmistavissa tuotantolaitoksissa käytetään viilennykseen suljettua vesikiertojärjestelmää.

Ympäristö ja vesi - yksi kallisarvoisimmista hyödykkeistämme - ovat keskeisessä asemassa myös Uponorin kehittämissä innovatiivisissa ratkaisuissa. Esimerkiksi tammikuussa 2018 Pohjois-Amerikan markkinoilla esitelty Phyn Plus, joka on Uponorin ja kuluttajaelektroniikkaan perehtyneen Belkinin

muodostaman yhteisyrityksen kehitystyön tulos, on uusi kotien älyjärjestelmä, joka ilmoittaa asunnonomistajalle viipymättä vuodon havaittuaan ja ehkäisee vaurioiden syntymistä katkaisemalle vedentulon välittömästi.

Ongelmajäte

Uponorin tuotantolaitoksissa syntyvästä jätteestä ja käytetyistä materiaaleista vain pieni osa, alle 1,5 %, on ongelmajätettä. Olemme onnistuneet vähentämään ongelmajätteen määrää jo useiden vuosien ajan soveltamalla omaa ympäristöohjelmaamme (esimerkiksi oma vedenpuhdistamo öljyn ja veden seokselle). Uponor on tehnyt sopimukset ongelmajätteen kierrättämisestä sertifioitujen jätteenkäsittely-yritysten kanssa, minkä seurauksena jätteen kokonaismäärä elinkaaren lopussa jää alhaiseksi.

Vuonna 2017 ongelmajätteen määrä kasvoi huomattavasti. Tämä johtui vanhan ja jo pitkään käytöstä poissa olleen prosessivesilaitoksen purusta ja siihen liittyneen likaisen maa-aineksen poistosta. Prosessivesilaitos oli 1990-luvulla Uponorin ja kahden jo pois myydyn liiketoiminnan yhteiskäytössä.

Kemikaalit

Toimittajilta saatujen tietojen mukaan kaikki Uponorin tuotteet ja järjestelmät ovat eurooppalaisessa REACH-asetuksessa (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) määritettyjen vaatimusten mukaisia. REACH-vaatimustenmukaisuusvakuutus on osoitteessa <https://www.uponor.fi/yritys/kestava-kehitys/reach>. Vaikka Pohjois-Amerikassa ei ole omaa REACH-asetuksen tyyppistä kemikaalilainsäädäntöä, Uponor noudattaa asetusta soveltuvin osin koko yhtiössä.

Uponorissa toimii oma REACH-tiimi, jonka asiantuntijat seuraavat lainsäädännössä, tuotannossa jne. tapahtuvia muutoksia säännöllisesti. Tiimi tarkastaa toiminnot ja määrätyt toimenpiteet neljännesvuosittain ja, mikäli muutoksia on tapahtunut, Uponorin REACH-tiimi tutkii, miten muutokset vaikuttavat Uponorin tuotteisiin. Tarvittaessa tiimi ottaa yhteyttä kyseisiin tuotteisiin liittyviin toimittajiin ja arvioi tilanteen sisäisesti yhdessä kehitys- tai tuotantotiimin kanssa.

Terveys ja turvallisuus

Työntekijöidemme ja asiakkaidemme turvallisuus ja hyvinvointi ovat Uponorille mitä tärkeimpiä asioita.

Työntekijöiden terveys ja turvallisuus

Työntekijöidemme terveys ja turvallisuus ovat johtamisen kannalta tärkeimpiä asioita ja siten etusijalla taloudellisiin kysymyksiin nähden. Odotamme, että työntekijät huolehtivat myös itse työturvallisuudesta ja -terveydestä omien vastuidensa puitteissa.

Osana 'World Class Operations' -menetelmän soveltamista kaikissa Uponorin tuotantolaitoksissa on tavoitteena ollut nolla työtapaturmaa vuodesta 2008 alkaen. Yksiköihin on koottu työturvallisuustiimit, jotka edistävät työpaikan turvallisuutta järjestämällä koulutusta ja kokoontumalla säännöllisesti arvioimaan riskejä ja ehkäisemään onnettomuuksia. Tiimin tehtäviin kuuluu onnettomuuksista ja läheltä piti -tilanteista raportointi ja tilanteeseen johtaneiden syiden analysointi. Lisäksi tiimit tekevät vertailuja oman yksikön sisällä ja eri yksiköiden välillä. Toteutettujen aloitteiden seurauksena onnettomuuksien määrät ovat pääsääntöisesti vähentyneet. Vuonna 2017 suotuisa kehitys kääntyi laskuun, kun Uponor Infrassa raportoitiin enenevässä määrin onnettomuuksia. Suurin syy muutokseen oli Uponor Infraa ravistelleen kattavan muutosohjelman seuraukset. Liukastumiset, kaatumiset, käsittelyvirheet ja koneen tai kulkuneuvon käsittelyyn liittyvät tapaturmat ovat tavallisimpia sairauspoissaoloja aiheuttavia onnettomuuksia.

Asentajien terveys ja turvallisuus

Rakennustyömailla onnettomuusriski on suuri, ja siksi Uponorille on tärkeää huolehtia asentajien terveydestä ja turvallisuudesta erityisesti työmailla. Uponorin muoviputket ovat asentajille turvallinen vaihtoehto luoda rakenteita, joita tarvitsemme työelämässä ja omassa arjessamme. Esimerkiksi kestävien ja kevyiden PEX-putkien kantaminen on metalliputkiin verrattuna huomattavasti helpompaa

ja poistaa kokonaan tulipalovaaran työmaalla. Uponorin patentoidut liitinjärjestelmät mahdollistavat liitosten tekemisen muutamassa sekunnissa eikä liitosten tekemisessä tarvita vaarallisia liuottimia tai liitosaineita, vaan asentajat voivat hengittää vapaasti tarvitsematta hengittää myrkyllisiä kaasuja.

Asukkaiden terveys ja turvallisuus

Ympäristöystävällisyyden lisäksi Uponorin tuotteilla voidaan luoda terveellisiä ja miellyttäviä ympäristöjä sekä turvallisia ja kestäviä kunnallisteknisiä ratkaisuja. Uponorin lattialämmitys- ja viilennysratkaisut parantavat sisäilman laatua ja takaavat asukkaille miellyttävät olosuhteet vuoden ympäri samalla, kun ne parantavat rakennusten energiatehokkuutta.

Juomaveden puhtauden kannalta tärkeintä on varmistaa, etteivät ei-toivottavat aineet ja mikrobit pääse lisääntymään vedessä. Tämä voidaan estää huolehtimalla, että vesi on jatkuvasti liikkeessä, sen lämpötila on oikea eikä lämmintä vettä varastoida. Uponorin suljetuissa vesikiertojärjestelmissä ja automaattisissa huuhteluyksiköissä vesi virtaa koko ajan eikä jää missään vaiheessa seisomaan. Uponorin putkitekniikka ja suunnitteluratkaisut takaavat, että veden lämpötila on aina alle 25°C samalla, kun ne estävät kylmän veden putkia lämpenemästä. HIU-lämpöliittymät tuottavat kuumaa juomavettä tarpeen mukaan.

Kaupungistumisen myötä kestopäälysteisten alueiden määrä lisääntyy ja alueet, mihin hulevedet pääsevät vapaasti virtaamaan, käyvät vähiin. Tulviminen vaikuttaa elämänlaatuun ja tulee kunnille kalliiksi. Lisäksi tulvaveden mukana kulkeutuu saastunutta maa-ainesta, kemikaaleja ja kiintoainesta. Vesisedimentin kerääminen suojelee luontoa. Uponor on jo usean vuoden ajan pyrkinyt aktiivisesti ratkaisemaan hulevesien muodostamia haasteita. Uponor Smart Trap -hulevesikaivo poistaa kiintoaineita sata prosenttia tehokkaammin kuin perinteiset hiekanerotuskaivot. Virtauksenohjauslevy voidaan asentaa myös vanhoihin kaivoihin tarvitsematta uusia koko järjestelmää.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille markkinoihin liittyville, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille.

Markkinariskit

Uponorin toiminnan pääpaino on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa poliittinen riski luokitellaan pääsääntöisesti suhteellisen vähäiseksi. Poliittisiin riskeihin liittyvä tilanne on kuitenkin hieman muuttunut sen jälkeen, kun Uponor avasi tuotantolaitokset Pietarin alueella Venäjällä (2015) ja Kiinan Taicangissa (2017), joka sijaitsee lähellä Shanghaiä.

Ukrainan kriisi, Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin Venäjän vastaiset pakotteet ja Venäjän omat vastapakotteet vaikuttavat yhä liiketoimintaympäristöön Venäjällä ja muualla Euroopassa, erityisesti Suomessa. Tämän vuoksi Venäjään liittyy yhä poliittisia riskejä. Kireät poliittiset suhteet ovat vaikuttaneet kielteisesti Euroopan markkinoihin ja niiden kasvuun. Venäjän osuus Uponorin liikevaihdosta oli vuonna 2017 noin 2,0 prosenttia.

Euroopan taloustilanteessa on havaittavissa melko selkeää elpymistä, joskin siinä on alueellisia eroja. Ison-Britannian Brexit-päätökseen liittyvä epävarmuus on riski niin Isolle-Britannialle kuin sen kauppakumppaneille Euroopan mantereella.

Vaikka terroristijärjestöjen ote Lähi-Idästä on alkanut heikentyä, levottomuudet ja sotiminen jatkuvat. Levottomuuksia esiintyy myös Afrikassa, ja toteutuessaan hallitsematon massamuutto saattaa aiheuttaa Euroopassa suuria ongelmia nyt ja tulevaisuudessa.

Koska Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolle asiakkaita, joista huomattava osa on jakelijoita (tukkuliikkeitä), myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Viisi suurinta asiakasryhmää, joiden myynti jakautuu yli 20 maahan, vastaa noin kolmasosasta Uponorin kokonaisliikevaihdosta.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta tuotteita toimitetaan yhä enemmän myös kerrostaloihin, julki- ja liikerakentamiseen. Näiden sektoreiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasoittaa osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen.

Runsas neljännes Uponorin vuosiliikevaihdosta tulee yhdyskuntatekniikasta. Yhdyskuntatekniikan ratkaisujen kysyntä riippuu rakennusalan suhdanteiden lisäksi vahvasti tie- ja vesirakentamisen sekä julkisesti rahoitetun kunnallistekniikan investoinneista. Suhdanteiden ja kysynnän vaihtelusta aiheutuvia riskejä vastaan yhtiö suojautuu kehittämällä jatkuvasti myynnin ennustamisprosessejaan ja varmistamalla organisaation ja toimitusketjun rakenteiden riittävän joustavuuden.

Paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan eri maissa. Suurelle osalle myytävistä tuotteista haetaan esimerkiksi kansallinen tuotehyväksyntä. Valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä seurataan ja niiden mahdolliset vaikutukset sekä Uponorin että asiakkaidemme toimintaan pyritään ennakoimaan.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muutoksille, joista tärkeimpiä ovat mm. petrokemian tuotteiden ja metallien hinta, toimituskapasiteetti ja markkinoiden kysyntä. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään hintavaihteluiden vaikutukset suurelta osin myyntihintoihinsa kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ole aiheutunut olennaista tulonmenetystä Uponorille. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan sekä kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla että finanssituotteilla. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä jatkuvatoimisesti ja järjestelmällisesti rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien, raaka-aineiden ja palveluiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Toimittajien edellytetään noudattavan Uponorin toimintaperiaatteita (Code of Conduct) ja puitesopimuksia. Mikäli toimittajia on vain yksi, pyritään siihen, että ko. toimittajalla on vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten esimerkiksi henkilöstön vaihtuvuutta ja ikäjakautuman vääristymistä, analysoimalla jatkuvasti henkilöresursseja ja varmistamalla, että organisaatorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämisohjelmat keskittyvät erityisesti johtamistaitojen kasvattamiseen monikulttuurisessa matriisiorganisaatiossa. Uponorin sisäiset henkilöstökyselyt tuottavat tärkeää tietoa mm. työntekijöiden sitoutumisesta, työtehtävien ja yrityksen tavoitteiden yhdenmukaisuudesta, työympäristöstä ja työmotivaatiosta. Kyselytuloksiin pohjautuvat toiminta- ja kehittämissuunnitelmat vaikuttavat myönteisesti työntekijöiden suoritukseen ja sitoutumiseen.

Digitaalinen aikakausi on nyt ja Uponor on astunut esineiden internetin (IoT) maailmaan tuomalla markkinoille älytuotteita. Kyberturvallisuuteen liittyviin riskeihin suhtaudutaan vakavasti ja kyberturvallisuutta ja tietoturvaa sekä niihin kohdistuvia mahdollisia uhkia seurataan jatkuvasti. Liiketoimintojen hallintaan käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa käytetyt ERP-järjestelmät. Järjestelmien kriittisyyden analysoiminen ja riskien minimointiin liittyvät varautumisjärjestelyt sisältyvät suurimpien IT-järjestelmien käyttöönottoon ja elinkaaren hallintaan. Varautumisjärjestelyt kattavat esimerkiksi vikasietoisuuden, varmuuskopioinnit ja palautuksen suunnittelun ja testauksen. Tärkeimpien tietojärjestelmien palauttaminen onnettomuuden tai vikatilanteen jälkeen testataan kriittisten järjestelmien osalta kerran kahdessa vuodessa. IT-järjestelmiin liittyviä riskejä arvioidaan osana Uponorin riskienhallintaprosessia, jossa painotetaan erityisesti järjestelmien turvallisuutta. Uponorin tietojärjestelmät alistetaan säännöllisesti ulkopuolisen ammattilaisen suorittamalle arvioinnille. Tietojärjestelmien turvallisuutta parannetaan arvioinneista saadun palautteen perusteella. Lisäksi Uponorilla on jo useiden vuosien ajan ollut tietojärjestelmät osittain kattava vakuutus.

Uponor ilmoitti jo muutama vuosi sitten nolla- tai lähes nollatoleranssista koskien terveyttä, turvallisuutta, lakien noudattamista, säästöjen mukaisuutta ja ympäristöä uhkaavia riskejä. Uponor on jo pitkään huomionnut kestävä kehityksen haasteisiin liittyvät riskit ja myös mahdollisuudet. Elämme suurten mullistusten aikaa ja yksi koko planeettaamme koskevista muutoksista on ilmastomuutos, joka todennäköisesti tuo mukanaan joukon aivan uudenlaisia riskejä. Uponorille ilmaston ja puhtaaseen juomaveden liittyvät riskit tarjoavat kuitenkin myös mahdollisuuden toteuttaa visiotamme rikastaa ratkaisullamme ihmisten elämää ympäri maailman. Näihin ratkaisuihin kuuluvat esimerkiksi vettä säästävät, vedenlaatua parantavat ja energiaa säästävät tuotteet ja ratkaisut.

Uponor noudattaa ISO 9001 -laatuja järjestelmää ja ISO 14001 -ympäristöjohtamisjärjestelmää, mikä parantaa tuotannon turvallisuutta ja tuottavuutta sekä vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä. Saksan tuotantolaitoksissa alettiin soveltaa ISO 50001 -standardin mukaista energianhallintajärjestelmää, joka on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa Uponorin tuotantolaitoksissa vuoteen 2020 mennessä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita mm. projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon projekti- ja alihankkijasopimuksissa. Lisäksi henkilökunnan projektinhallintaosaamista vahvistetaan aktiivisesti.

Rahoitusriskit

Viime vuodet ovat osoittaneet, että huomattavatkin häiriöt rahoitusmarkkinoilla ovat mahdollisia varsin lyhyellä varoitusaikalla. Näin ollen, vaikka tilanne tällä hetkellä on Uponorin kannalta varsin vakaa, voivat rahoituksen saatavuuteen liittyvät riskit olla tulevaisuudessa merkittäviä. Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla, sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja ja useita hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia vastapuolia.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja riskiä karttavalla sijoituspolitiikalla. Sijoituskohteina ovat ainoastaan matalariskiset kohteet, jotka ovat tarvittaessa muunnettavissa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin ja kiinteähintaisten rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä hallitaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Konsernin toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Merkittävä osa liikevaihdosta syntyy muissa valuutoissa kuin euroissa. Tällöin kuitenkin tyypillisesti myös valtaosa ko. liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on kyseessä olevassa paikallisessa valuutassa. Tämä vähentää oleellisesti liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitusosasto vastaa konsernitason valuuttakurssiriskien hallinnasta ja suojaamisesta. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatoriskille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omapääoma euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan. Suojautumisessa valuuttakurssiriskeiltä kumppaneiksi valitaan vain hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia pankkeja.

Vahinkoriskit

Vuoden 2017 päättyessä Uponorilla oli 15 tuotantolaitosta kymmenessä eri maassa ja lisäksi useita yksiköitä, joissa asennusvalmiit tuotteet kootaan. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitason vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutusuoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille.

Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on niin ikään vakuutettu keskitetysti konsernitasolla.

Uponor käynnisti vuonna 2015 koko konsernin kattavan tuotantoyksiköiden jatkuvuuden ja liiketoiminnan keskeytymisen analysointihankkeen, joka valmistui vuonna 2016. Analyysissä ei havaittu uusia, liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaavia riskejä. Konsernin liiketoiminnan jatkuvuuden hallintaohjeet päivitettiin saatujen tulosten pohjalta ja otettiin käyttöön yksiköissä ja toiminnoissa vuosien 2016 ja 2017 aikana. Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään jo nyt ehkäisemään monin eri keinoin, kuten yksikkökohtaisilla jatkuvuussuunnitelmilla, henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, tuotantolaitteiden säännöllisillä huolto-ohjelmilla ja varmistamalla tärkeimpien varaosien jatkuva saatavuus. Katkeamaton toimitusketju on jatkossakin yksi riskienhallinnan painopistealueista.

Oleellinen osa vahinko- ja keskeytysriskien ehkäisyssä ovat myös jatkuvat, säännölliset vakuutusyhtiöiden suorittamat tarkastus- ja koulutuskäynnit Uponorin tuotantolaitoksissa. Tarkastuksia voidaan tarvittaessa suorittaa myös alihankkijoiden tuotantolaitoksissa.

Riskienhallinta vuonna 2017

Vaikka markkinaolosuhteet monilla Uponorin päämarkkina-alueilla ovat parantuneet, markkinariskien seuranta ja hallinta olivat edelleen merkittävässä roolissa Uponorin riskienhallintatoimissa. Vuonna 2017 tärkeimmät tunnistetut riskit kartoitettiin keväällä ja syksyllä, ja toimintasuunnitelmat päivitettiin riskien hallitsemiseksi. Vuoden 2017 aikana Uponor arvioi yhteistyössä vakuutusyhtiöiden kanssa kuuden tuotantolaitoksensa riskienhallinnan valmiutta ja toimivuutta. Yleisarvosana yksiköiden riskienhallinnan tasosta oli hyvä tai erinomainen.

Uponorille tärkeillä hyödykemarkkinoilla ei vuonna 2017 koettu poikkeuksellisia hintapiikkejä eikä epätavallista markkinakehitystä. Muoviraaka-ainemarkkinoilla oli yksi merkittävä mutta lyhytkestoinen hintapiikki. Yhdysvaltain uuden presidentin astuessa virkaansa kuparin hinta nousi tuntuvasti. Näistä kummarkaan vaikutus Uponorin toimintoihin ei ollut merkittävä. Pidemmällä aikavälillä kuparin korkea hinta saattaa jopa muodostua Uponorin tuotteille kilpailueduksi. Raaka-aineiden saatavuus oli yleisesti ottaen hyvä ja hinta muodostui tavanomaisten markkinamekanismien mukaan. Riskien minimoimiseksi Uponor lisäsi uusia raaka-ainetoimittajia hyväksytyjen toimittajien luetteloon. Keväällä 2017 Yhdysvalloissa koettiin raaka-aineeseen liittyviä tuotanto-ongelmia, jotka hetkellisesti aiheuttivat tuotannon pysähtymisen. Uponor kuitenkin onnistui ratkaisemaan ongelman ja tuotanto käynnistettiin uudelleen nopeasti.

Maailmantalouden tilanteen jatkuessa edelleen epävakaina, huoli tulevaisuuden pankkirahoituksen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin on edelleen varteenotettava. Turvatakseen pitkäaikaisrahoituksensa Uponor on hajauttanut rahoitustaan instrumenttien, maturiteettien, markkinoiden ja vastapuolien osalta. Mikäli rahoitus ei ole raha- tai pääomamarkkinoilta hankittua, vastapuolina käytetään ainoastaan hyvän luottoluokituksen omaavia vakavaraisia pankkeja ja rahoituslaitoksia. Kaikkiaan yhtiöllä on käytettävissään kahdenvälisiä luottolimiittejä yhteensä 200 miljoonan euron arvosta. Ne erääntyvät vuosina 2019 ja 2021.

Edellisvuosien tapaan on erityistä huomiota edelleen kiinnitetty myös myyntisaamisten ja luottoriskien valvontaan.

Maailmantalouden heilahtelut sekä kirjanpito- ja verotussäännösten muutokset ovat kasvattaneet yritysten veroriskejä. Tästä johtuen myös Uponorissa veroriskien hallinta pysyi tärkeänä osa-alueena. Uponor on ennakoivasti toteuttanut hyvää verohallintatapaa ja ottanut veroriskien arvioinnin selkeäksi osaksi riskienhallintaprosessiaan.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden 2017 aikana ei toteutunut sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomais-toimenpiteitä, joilla nykytiedon mukaan olisi ollut olennainen merkitys konsernille. Toisaalta Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy saivat korkeimmasta hallinto-oikeudesta päätökset valituksiin, jotka Uponor jätti tammikuussa 2016. Valitus koski konserniverokeskuksen vuonna 2011 tekemiä verotuksen oikaisupäätöksiä, jotka Uponorin mielestä ovat perusteettomia. Korkeimman hallinto-oikeuden molemmat vuosikirjaratkaisut olivat pääsääntöisesti myönteisiä Uponorille.

Konsernin riskienhallintaan liittyen Uponor on vahvistanut ja uudelleenjärjestänyt sisäisen valvonnan roolia vuonna 2017.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2017 varsinainen yhtiökokous 20. maaliskuuta valitsi hallitukseen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi hallituksen nykyisen puheenjohtajan, Jorma Elorannan. Muut hallituksen jäsenet, eli Markus Lengauer, Eva Nygren, Annika Paasikivi ja Jari Rosendal, valittiin uudelleen lukuunottamatta Timo Ihamuotilaa, joka jäi pois hallituksesta ja jonka tilalle valittiin Pia Aaltonen-Forsell uudeksi hallituksen jäseneksi. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin nyt 8. kerran peräkkäin KHT-yhteisö Deloitte Oy. Samassa yhteydessä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi nimitettiin uudelleen KHT Jukka Vattulainen.

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvityksestä. Ne ovat saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön verkkosivuilla osoitteessa sijoittajat.uponor.fi > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Uponor noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, mutta poikkeaa siitä suosituksen 15 osalta. Uponorin henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa on kaksi jäsentä suosituksessa mainitun kolmen sijasta. Uponor katsoo, että kaksi jäsentä riittää varmistamaan valiokunnan asiantuntemuksen. Lisäksi valiokunta voi tarvittaessa pyytää näkemyksiä valiokunnan ulkopuolisilta tahoilta.

Valiokunta toimii hallituksen valmistelu- ja tukielimenä. Kaikki olennaiset palkitsemiseen liittyvät asiat käsittelee yhtiön hallitus.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto Nasdaq Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2017 oli 35,1 (20,3) milj. kappaletta, yhteensä 545,5 (297,7) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2017 lopussa oli 16,78 (16,51) euroa ja osakekannan markkina-arvo 1 228,4 (1 208,6) milj. euroa.

Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 19 191 (16 113) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 26,4 (26,1) prosenttia. Tarkemmat osakekohtaiset tiedot löytyvät tilinpäätöksestä.

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2017 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Maaliskuun 20. päivänä yhdysvaltalaisen Franklin Resources, Inc:n, omistusosuus laski 4,97 prosenttiin.

Uponor tiedotti 20.5.2016 yhtiön hallituksen päätöksestä julistaa menetetyiksi 18.3.1998 ja 16.11.2004 tehtyjen rahastoantien nojalla annetut osakkeet, joita ei ole vastaanotettu 20.5.2017 mennessä. Kyseiset 842 osaketta myytiin julkisessa kaupankäynnissä 1.11.2017. Sillä, jolla on oikeus osakkeisiin, on oikeus myynnistä kertyneisiin varoihin, joista on vähennetty kehotuksesta ja myymisestä aiheutuneet kulut. Oikeudenhaltijoiden tulee esittää vaatimus varoista sekä luovuttaa osakekirjansa tai mahdolliset saantoselvitykset Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliikkeelle viimeistään 1.11.2021. Varat, joita ei ole nostettu neljän vuoden kuluessa myynnistä, lankeavat yhtiölle.

Hallituksen valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous valtuutti 20.3.2017 hallituksen päättämään enintään 3,5 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään enintään 7,2 miljoonan uuden osakkeen antamisesta tai omien osakkeiden luovuttamisesta. Osakkeiden kokonaismäärä vastaa noin 9,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Uponor Oyj:n hallitus päätti 13.2.2017 luovuttaa yhtiön omia osakkeita osana yhtiön osakesidonnaista kannustinohjelmaa vuosille 2014–2016. Yhteensä 9 838 yhtiön hallussa olevaa osaketta luovutettiin kuudelle yhtiön avainhenkilölle.

Tarkemmat tiedot yhtiökokouksesta löytyvät yhtiön verkkosivuilta osoitteesta sijoittajat.uponor.fi > Hallinto > Yhtiökokous > Yhtiökokous 2017.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 59 121 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,1 prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta-yhteisönsä omistivat vuoden lopussa yhteensä 134 288 (139 173) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,18 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus on viime vuosina päättänyt useista, yhtiön johdolle tarkoitetuista pitkän aikavälin kannustinohjelmista. Yksityiskohtaiset tiedot suunnitelmista löytyy yhtiön sijoittajasivuilta.

Joulukuussa 2017 Uponor Oyj:n hallitus päätti jatkaa hallituksen vuonna 2014 hyväksymää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu noin 50 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Uusi ohjelma kattaa kalenterivuodet 2018–2020. Uuteen ohjelmaan mahdollisesti perustuva osakepalkkio maksetaan vuonna 2021.

Ohjelman tarkoituksena on jatkaa Uponorin johdon ja osakkeenomistajien tavoitteiden yhdenmukaistamista ja siten kasvattaa yrityksen arvoa, vahvistaa kannattavaa kasvua ja sitouttaa ohjelmaan osallistuvat johtajat yritykseen pitkäkestoisesti. Kilpailukykyinen kannustinohjelma palkitsee johtoa yhtiön strategisten kannattavuus- ja kasvutavoitteiden saavuttamisesta mahdollistaen yrityksen osakkeiden ansaitsemisen ja henkilökohtaisen osakemäärän kasvattamisen.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Uponor Oyj siirtyi 2. tammikuuta 2018 suurten yhtiöiden joukkoon Helsingin pörssissä.

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka esitteli omakotimarkkinoille uuden Phyn Plus Smart Water Assistant + Shutoff - valvontajärjestelmän tammikuussa 2018. Uusi valvontajärjestelmä mittaa muutoksia rakennuksen putkiston vedenpaineessa ja pystyy havaitsemaan mahdolliset vuodot sekä suorittamaan hälytyksen. Järjestelmä tulee myyntiin Yhdysvalloissa keväällä 2018. Tavoitteena on lanseerata tuote Euroopassa vuonna 2019.

13. helmikuuta Uponor julkisti päätöksensä 10 miljoonan dollarin lisäinvestoinnista Phyniin, joka on älykkäitä vesiratkaisuja kehittävä yhteisyritys Belkin International –yhtiön kanssa. Uponorin investoinnin kokonaismäärä nousi näin 25 miljoonaan dollariin, jolla Uponor saa amerikkalaisesta Phyn LLC:stä ja eurooppalaisesta Phyn Oy:stä 50 prosentin omistusosuuden. Toisen puolikkaan omistaa Belkin. Yhteisyrityksenä Phyn raportoidaan Uponorin tilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä.

Lähiajan näkymät

Lokakuussa 2017 Uponor raportoi suotuisasta markkinakehityksestä vuoden kolmannella neljänneksellä ja arvioi markkinoiden vaimenevan vuoden loppua kohden ja kehityksen jatkuvan vuoden jälkipuoliskolla samankaltaisena kuin vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Näin pääsääntöisesti tapahtuikin.

Makrotalouden kehitys Uponorin tärkeimmillä markkinoilla Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa jatkui koko vuoden 2017 ajan suhteellisen vahvana eikä havaittavissa ole mitään, mikä selvästi muuttaisi tilannekuvaa. Näkemystä tukevia tekijöitä ovat esimerkiksi työllisyyden kasvu, väestön demografinen kehitys, kestävän kehityksen vaatimukset, uudet teknologiat, kuten digitalisaatio ja asennusvalmiit ratkaisut, sekä kaupungistuminen. Näistä tekijöistä kaikki voivat osaltaan virittää talouskasvua ja auttaa luomaan vaurautta.

Viime vuosina Uponor on vahvistanut toimintojaan monin eri tavoin. Liiketoimintasegmentit toimivat aikaisempaa tehokkaammin ja niillä on kilpailukykyinen toimitusketju ja tuotantoverkosto. Myynti- ja markkinointiorganisaation uudelleenjärjestelyt on suoritettu ja painopiste on siirretty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita ja strategisia tavoitteitamme. Pohjois-Amerikassa rakennamme määrätietoisesti lisää kapasiteettia ja osaamista, jotta voimme vastata kasvaneeseen kysyntään ja purkaa viime vuosina kasvua hidastaneen pullonkaulan.

Uponor on sitoutunut ja tekee ututterasti töitä ollakseen omalla alallaan digitalisaation ja kestävän kehityksen edelläkävijä. Yhtiö on jo tuonut markkinoille uusia ainutlaatuisia sovelluksia, esimerkiksi älykästä vesiteknologiaa.

Olettaen, että talouden kehitys ja poliittinen tilanne Uponorin päämarkkina-alueilla jatkuu häiriintymättä, Uponor antaa seuraavan ohjeistuksen vuodelle 2018:

Uponorin orgaanisen liikevaihdon ja vertailukelpoisen liikevoiton ilman valuuttakurssien vaikutusta odotetaan paranevan vuodesta 2017.

Konsernin investointien, lukuun ottamatta investointeja osakkeisiin, odotetaan pysyvän likimain samalla tasolla kuin vuonna 2017, lähinnä Pohjois-Amerikan tuotantokapasiteetin laajennushankkeen ansiosta.

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina erilaisille strategisille, operatiivisille, taloudellisille, oikeudellisille, poliittiselle ja vahinkoriskeille. Näiden tarkempi riskianalyysi löytyy vuoden 2017 vuosikertomuksen kohdasta "Liiketoimintaan kohdistuvat riskit".

Uponor Oyj
Hallitus

KONSERNIN TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

	2017 IFRS	2016 IFRS	2015 IFRS	2014 IFRS	2013 IFRS
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€					
Liikevaihto	1 170,4	1 099,4	1 050,8	1 023,9	906,0
Toiminnan kulut	1 038,4	991,0	942,7	926,4	828,6
Poistot ja arvonalentumiset	39,2	41,6	39,1	36,5	33,0
Liiketoiminnan muut tuotot	3,1	4,2	2,4	2,4	0,8
Liikevoitto	95,9	71,0	71,4	63,4	50,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	97,2	90,7	75,8	67,7	55,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-5,4	-10,0	-8,9	-7,4	-7,1
Tulos ennen veroja	88,2	60,4	62,8	56,3	43,2
Tulos jatkuvista toiminnoista	65,4	41,5	37,1	36,3	27,1
Tilikauden tulos	65,4	41,9	36,9	36,0	26,8
Konsernitase, M€					
Pitkäaikaiset varat	305,2	312,5	274,8	253,7	249
Liikearvo	93,6	93,7	83,3	83,1	82,3
Vaihto-omaisuus	132,7	139,3	112,4	117,4	115,4
Rahavarat	107,0	16,3	49,2	60,2	53,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset	227,3	205,7	188,1	167,4	160,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	280,2	263,3	248,0	231,1	219,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	68,2	63,6	63,7	66,7	68,0
Varaukset	28,9	28,8	25,0	16,2	22,1
Pitkäaikaiset korolliset velat	176,6	158,2	91,2	126,3	136,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	81,9	17,6	48,3	15,9	14,2
Korottomat velat	230,0	236,0	231,6	225,5	200,6
Taseen loppusumma	865,8	767,5	707,8	681,8	661,0
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	8,2	6,5	6,8	6,2	5,5
Vertailukelpoinen liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	8,3	8,2	7,2	6,6	6,1
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	7,5	5,5	6,0	5,5	4,8
Oman pääoman tuotto (ROE), %	19,4	13,1	12,1	12,3	10,8
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	16,3	14,1	15,5	14,2	12,5
Omavaraisuusaste, %	40,5	42,8	44,3	43,9	43,9
Nettovelkaantumisaste, %	43,5	48,8	29,3	27,6	33,7
Korolliset nettovelat, M€	151,5	159,5	91,3	82,0	96,9
- % liikevaihdosta	12,9	14,5	8,7	8,0	10,7
Liikevaihdon muutos, %	6,5	4,6	2,6	13,0	11,6
Vienti Suomesta, M€	45,1	47,6	55,5	55,5	43,3
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	1 037,5	976,3	910,7	870,1	770,4
Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	1 049,7	990,1	927,3	888,8	781,4
Henkilöstö 31.12.	4 075	3 868	3 735	3 982	4 141
Henkilöstö keskimäärin	3 990	3 869	3 842	4 127	3 649
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	63,4	50,7	50,1	35,7	33,9
- % liikevaihdosta	5,4	4,6	4,8	3,5	3,7

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2017 IFRS	2016 IFRS	2015 IFRS	2014 IFRS	2013 IFRS
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 207
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	73 148	73 138	73 109	73 067	73 067
- keskimäärin	73 130	73 133	73 106	73 067	73 067
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä, M€	280,2	263,3	248,1	231,1	219,7
Osakevaihto, M€	545,5	297,7	384,1	229,3	179,3
Osakevaihto, 1 000 kpl	35 077	20 339	27 590	18 843	14 563
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	48,0	27,8	37,7	25,8	19,9
Osakekannan markkina-arvo, M€	1 228,4	1 208,6	995,6	841,1	1 041,0
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,83	0,58	0,51	0,50	0,38
Oma pääoma per osake, €	3,83	3,60	3,39	3,16	3,00
Osinko, M€	35,8 ¹⁾	33,6	32,2	30,7	27,8
Osinko per osake, €	0,49 ¹⁾	0,46	0,44	0,42	0,38
Efekttiivinen osinkotuotto, %	2,9	2,8	3,2	3,7	2,7
Osinko per tulos, %	59,0	79,3	86,3	84,0	100,0
PE-luku	20,2	28,5	26,7	23,0	37,4
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- ylin	17,79	17,35	17,30	14,94	15,85
- alin	13,30	11,13	10,42	9,11	9,65
- keskipurssi	15,55	14,64	13,92	12,17	12,31

Tunnuslukujen laskentaperusteet on esitetty sivulla 22.

Taulukon huomautukset:

1) hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma, keskiarvo}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat, keskiarvo}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahavarat ilman sidottuja rahavaroja	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Tiilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$	
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}}$	x 100
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}$	x 100
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$	
Bruttokate %	=	$\frac{\text{Bruttokate}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Liikevoitto %	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Vertailukelpoinen bruttokate %	=	$\frac{\text{Bruttokate} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Vertailukelpoinen liikevoitto %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	Liite	2017	2016
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	2	1 170,4	1 099,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut		776,3	723,4
Bruttokate		394,1	376,0
Liiketoiminnan muut tuotot	4	3,1	4,2
Varastointimenot		33,2	34,6
Myyntin ja markkinoinnin kulut		190,3	190,1
Hallinnon kulut		53,4	58,9
Liiketoiminnan muut kulut	4	24,4	25,6
Kulut		301,3	309,2
Liikevoitto	2	95,9	71,0
Rahoitustuotot	7	14,7	10,4
Rahoituskulut	7	20,1	20,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-2,3	-0,6
Tulos ennen veroja		88,2	60,4
Tuloverot	8	22,8	18,9
Tulos jatkuvista toiminnoista		65,4	41,5
Lopetetut toiminnot			
Lopetettujen toimintojen tulos		0,0	0,4
Tilikauden tulos		65,4	41,9
Muut laajan tuloksen erät			
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen		-0,4	1,4
Erät jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-13,2	2,1
Rahavirran suojaukset, verojen jälkeen		1,2	1,4
Nettoinvestoinnin suojaus		1,7	0,2
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-10,7	5,1
Tilikauden laaja tulos		54,7	47,0
Kauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		60,5	42,2
Määräysvallattomille omistajille		4,9	-0,3
Kauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		50,1	47,1
Määräysvallattomille omistajille		4,6	-0,1
Osakekohtainen tulos, €	9	0,83	0,58
- Jatkuvat toiminnot		0,83	0,57
- Lopetetut toiminnot		-	0,01
Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,83	0,58
- Jatkuvat toiminnot		0,83	0,57
- Lopetetut toiminnot		-	0,01

KONSERNITASE

Varat	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		14,2	15,8
Liikearvo		93,6	93,7
Asiakassuhteet		5,9	8,3
Teknologia		0,7	0,8
Muut aineettomat hyödykkeet		1,6	0,3
Keskeneräiset hankinnat		0,0	0,1
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	10	116,0	119,0
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		14,3	15,4
Rakennukset ja rakennelmat		77,8	71,8
Koneet ja kalusto		112,0	100,9
Muut aineelliset hyödykkeet		16,6	14,5
Keskeneräiset hankinnat		31,5	38,3
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11	252,2	240,9
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset			
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	13	9,5	13,3
Muut osakkeet ja osuudet	14	0,2	0,3
Pitkäaikaiset saamiset	15	10,5	21,1
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		20,2	34,7
Laskennalliset verosaamiset	20	10,4	11,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä		398,8	406,2
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	16	132,7	139,3
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		171,8	165,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		19,5	6,0
Siirtosaamiset		3,4	4,4
Muut saamiset		32,6	29,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	17	227,3	205,7
Rahavarat	18	107,0	16,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		467,0	361,3
Varat yhteensä		865,8	767,5

KONSERNITASE

	Liite	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	19		
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Muut rahastot		1,7	0,5
Kertyneet muuntoerot		-10,4	0,9
Kertyneet voittovarot		31,8	23,1
Tilikauden tulos		60,5	42,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		280,2	263,3
Määräysvallattomien omistajien osuus		68,2	63,6
Oma pääoma yhteensä		348,4	326,9
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	23	176,6	158,2
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	21	24,3	24,8
Varaukset	22	7,1	8,9
Laskennallinen verovelka	20	7,9	11,8
Muut pitkäaikaiset velat		0,1	0,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä		216,0	204,1
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	23	81,9	17,6
Ostovelat		77,0	76,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		5,8	5,8
Varaukset	22	21,8	19,9
Muut lyhytaikaiset velat	24	114,9	117,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		301,4	236,5
Velat yhteensä		517,4	440,6
Oma pääoma ja velat yhteensä		865,8	767,5

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	Liite	1.1. - 31.12. 2017	1.1. - 31.12. 2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		65,4	41,9
Oikaisuerät:			
Poistot		39,2	41,6
Osinkotulot		0,0	0,0
Tuloverot		22,8	18,9
Korkotuotot		-0,2	-0,2
Korkokulut		3,8	4,8
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		-2,3	-1,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		2,3	0,6
Muut rahavirran oikaisuerät		10,8	-1,3
Tulorahoitus		141,8	105,3
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		-18,2	-7,5
Vaihto-omaisuus		1,5	-19,9
Korottomat velat		9,5	10,8
Nettokäyttöpääoman muutos		-7,2	-16,6
Maksetut verot		-29,5	-24,9
Maksetut korot		-3,8	-4,1
Saadut korot		0,2	0,2
Liiketoiminnan rahavirta		101,5	59,9
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat	3	-	-31,4
Yhteisyritysten hankinta		-	-13,5
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-63,4	-50,7
Käyttöomaisuuden myyntituotot		3,7	3,4
Saadut osingot		0,2	0,4
Myönnetty lainat		0,0	0,0
Investointien rahavirta		-59,5	-91,8
Rahavirta ennen rahoitusta		42,0	-31,9
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		159,5	97,3
Lainojen takaisinmaksut		-59,6	-58,8
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		-16,2	-5,4
Osingonjako		-33,6	-32,2
Rahoitusleasingsopimukset		-1,1	-1,1
Rahoituksen rahavirta		49,0	-0,2
Rahavarojen muuntoerot		-0,3	0,2
Rahavarojen muutos		90,7	-31,9
Rahavarat 1.1.		16,3	48,2
Rahavarat 31.12.		107,0	16,3
Muutos taseen mukaan	18	90,7	-31,9

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

	Osake- määrä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojaus- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	73 138	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,3	-0,5	0,9	65,8	263,3	63,6	326,9
Tiliikauden laaja tulos						1,2		-11,3	60,2	50,1	4,6	54,7
Maksetut osingot									-33,6	-33,6		-33,6
Osakepalkkio-ohjelma	10						0,1		0,3	0,4		0,4
Oma pääoma 31.12.2017	73 148	146,4	50,2	1,7	0,1	-0,1	-0,4	-10,4	92,7	280,2	68,2	348,4
Oma pääoma 1.1.2016	73 109	146,4	50,2	1,6	0,1	-2,7	-0,7	-1,8	54,9	248,0	63,7	311,7
Tiliikauden laaja tulos						1,4		2,7	43,0	47,1	-0,1	47,0
Maksetut osingot									-32,2	-32,2		-32,2
Siirrot rahastojen välillä				0,1					-0,1	-		-
Osakepalkkio-ohjelma	29						0,2		0,2	0,4		0,4
Muut oikaisut									0,0	0,0		0,0
Oma pääoma 31.12.2016	73 138	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,3	-0,5	0,9	65,8	263,3	63,6	326,9

Lisätietoja, kts liite 19.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuuskonserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa; Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj
PL 37, Äyritie 20
01511 Vantaa
Puh. 020 129 211, faksi 020 129 2841

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkko-osoitteesta <http://sijoittajat.uponor.fi> tai tilattavissa konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 15.2.2018 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolain ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyistä standardeista ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina (M€) ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Yhteisyritykset ovat järjestelyjä, joissa määräysvalta on jaettu toisen yhtiön kanssa. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä, joissa konsernilla ei ole yli 50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni ei käytä huomattavaa vaikutusvaltaa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään

tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yli 50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen hankintamenomenetelmän mukaisesti.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskimääräisen mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapalautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Keskeisiä euron kursseja

	Kauden lopussa		Keskimäärin	
	2017	2016	2017	2016
USD	1,1993	1,0541	1,1370	1,1032
SEK	9,8438	9,5525	9,6464	9,4713
CAD	1,5039	1,4188	1,4725	1,4589
DKK	7,4449	7,4344	7,4390	7,4451
NOK	9,8403	9,0863	9,3717	9,2626
RUB	69,3920	64,3000	66,1795	73,3091

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten (rahavirtaa tuottava yksikkö). Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena. Konsernin lopetetuissa toiminnoissa on esitetty kuluja liittyen vuonna 2008 myytyyn Irlannin kunnallistekniseen liiketoimintaan; Irlannin tytäryhtiö likvidoitui vuonna 2016.

Tuloutusperiaate

Tuotteiden myynnistä saadut tuotot kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle sovitujen toimitusehtojen mukaisesti eikä konsernilla enää ole tuotteiden hallintaoikeutta tai todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, annetuilla alennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntien kurssieroilla. Yhtiöt joissa on projektiliiketoimintaa tulouttavat keskeneräiset pitkäaikaiset toimitukset valmistusasteen mukaisesti, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoinnin edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisista järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoitua etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Kauden työsuoritukseen perustuva meno (eläkemeno) ja etuuspohjaisen järjestelyn nettokorko kirjataan tulovaiikutteisesti ja esitetään työsuhte-etuuksista aiheutuviin kuluissa. Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät, mm. vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan korkokulaksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä hyväksytyjä verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritystensä yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenon ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myyntiin yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, ohjelmistojen lisenssit ja asiakkuudet. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20 - 40
Tuotantokoneet ja -laitteet	8 - 12
Muut koneet ja laitteet	3 - 15
Konttori- ja myymäläkalusto	5 - 10
Kuljetusvälineet	5 - 7
Aineettomat hyödykkeet	3 - 10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenuon ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja. Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset nettorahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjausriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyä olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokratut hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingisopimuksen voimassaoloaikana. Rahoitusleasingisopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingisopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisena. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa kyseisten kulujen ryhmään. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä.

Ehdolliset varat ja velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman toteutuessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttymistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenoon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korke- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä, ja konsernilla on aikomus ja kyky pitää ne eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Konsernilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia tilinpäätöshetkellä.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta. Lainasaamisen arvonalentumista arvioidaan samoin kriteerein kuin myyntisaamisten arvonalentumista.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenoon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaikutus huomioiden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaisia käytetään suojaustarkoituksiin, ja ne kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon. Ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon jokaisena raportointikauden päätöspäivänä. Johdannaiset luokitellaan joko rahavirtojen suojauksiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin tai suojauksiin, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta. Suojauslaskennan soveltamisen ulkopuolelle jäävien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Rahavirtojen suojausta käytetään sähköjohdannaisiin ja korkojohdannaisiin. Nettosijoitusten suojausta käytetään niihin valuuttajohdannaisiin, jotka suojaavat nettosijoituksiksi määriteltyjen vieraassa valuutassa olevien sisäisten lainojen valuuttariskejä. Suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39 -vaatimusten mukaisesti, ja suojauslaskennan alaisten johdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana.

Rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan suojausrahastoon siltä osin, kun suojaus on tehokas. Nettosijoituksia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos spot-kurssin muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tulospaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääoman kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen: sähköjohdannaiset hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaiset rahoituseriin.

Suojauksen tehoton osuus kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan: sähköjohdannaisten osalta hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoituseriin.

Osakeperusteiset maksut - johdon kannustinjärjestelmä

Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan, ja taseeseen kirjataan vastaava velka rahana selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta. Taseen velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakkeina selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava oman pääoman lisäys.

Omat osakkeet

Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuslukulaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunuslukujen laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatomisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumien voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatomisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS-säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuuspohjaisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatomisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestauksen yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevasta kassavirroista ja diskonttokoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat olettamuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttokorosta, varojen odotetusta tuotosta, sekä inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät eivät liity yhtiön varsinaiseen perusliiketoimintaan. Olennaisimpia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia erä ovat luovutusvoitot ja -tappiot, tuotantolaitoksen sulkemiseen liittyvät tehottomuus- ja sopeuttamiskulut sekä ylimääräiset alaskirjaukset ja mahdolliset alaskirjausten peruutukset, onnettomuuksiin ja luonnonkatastrofeihin liittyvät kulut sekä uudelleenjärjestelyyn, ympäristöön ja vahingonkorvauksiin liittyvät varaukset ja muutokset lainsäädännössä tai oikeuskäytännöissä. Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä vertailukelpoisten erien luokittelussa.

Vuonna 2017 sovelletut uudet ja uudistetut IFRS-standardit ja tulkinnat

Konserni on soveltanut 1.1.2017 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja IFRS-standardeja ja tulkintoja, joilla ei ollut merkittävää vaikutusta raportoituihin lukuihin, mutta joilla saattaa olla merkitystä vastaisuudessa.

- IAS 7:n muutos, tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskeva hanke. Muutos vaatii yhtiöitä esittämään liitetietoja, jotka antavat tilinpäätösten käyttäjille mahdollisuuden arvioida yhtiöiden rahoituksesta johtuvien velkojen muutoksia, jotka käsittävät sekä rahavirroista syntyvät muutokset että muutokset, joihin ei liity rahavirtoja. Konsernin rahoituksesta johtuvat velat koostuvat lainanotosta ja tietyistä muista rahoitusveloista (liite 23). Näiden erien kauden alku- ja loppusaldojen täsmäytys on esitetty liitteessä 23. Liitteessä 23 esitettyjä lisätietoja lukuun ottamatta näiden muutosten käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 12:n muutos laskennallisten verosaamisten kirjaaminen realisoitumattomista tappioista. Muutokset selventävät, miten yhtiön tulisi arvioida, tuleeko sillä tulevaisuudessa olemaan riittävästi verotettavaa voittoa, jota vastaan se voisi käyttää vähennyskelpoisia väliaikaisia eroja. Muutosten käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, sillä konserni arvioi jo tulevan verotettavan voiton riittävyyttä tavalla, joka on yhdenmukainen näiden muutosten kanssa.
- IFRS-standardeihin tehty parannukset 2014–2016 Annual Improvements –menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten luonne vaihtelee standardeittain, mutta muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Konserni on ottanut käyttöön tähän Annual Improvements –kokonaisuuteen sisältyvät muutokset IFRS 12 –standardiin tällä tilikaudella. Muiden tähän kokonaisuuteen kuuluvien muutosten käyttöönotto ei ole vielä pakollista, eikä konserni ole ottanut niitä käyttöön ennen aikaisesti (ks. liite koskien myöhemmin sovellettavia standardeja). IFRS 12:n mukaan yhtiön ei ole tarpeen esittää taloudellisten tietojen yhteenvetoa osuuksista sellaisissa tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksistä, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi (tai jotka sisältyvät myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään). Muutokset selventävät, että tämä on ainoa IFRS 12 –standardin liitetietovaatimuksista annettu helpotus tällaisiin osuuksiin liittyen. Muutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, sillä konsernin näissä yhtiöissä olevista osuuksista ainuttakaan ei ole luokiteltu myytävänä olevaksi tai sisällytetty myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään.

Myöhemmin sovellettavat uudet ja uudistetut IFRS-standardit

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit, joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa nämä käyttöön kunkin standardin voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. Konserni on käynnistänyt toimenpiteet näiden uusien ja uudistettujen standardien vaikutusten arvioimiseksi, ellei alla toisin mainita.

- **IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (voimaan EU:ssa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).** Marraskuussa 2009 julkaistu IFRS 9 tuo uusia vaatimuksia rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen. IFRS 9 –standardia muutettiin julkaisemisen jälkeen lokakuussa 2010 niin, että se sisältää myös rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostusta sekä taseesta poiskirjaamista koskevia vaatimuksia ja marraskuussa 2013 niin, että se kattaa uudet vaatimukset yleiselle suojauslaskennalle. Heinäkuussa 2014 julkaistiin vielä yksi uudistettu IFRS 9 –standardin versio vaatimusten päivittämiseksi lähinnä koskien a) rahoitusvarojen arvonalentumista ja b) rajatusti luokittelua ja arvostamista esittelemällä ”käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta” (FVTOCI) arvostusryhmän tietyille yksinkertaisille velkainstrumenteille.
IFRS 9:n keskeiset vaatimukset:
 - Kaikki IFRS 9:n soveltamisalaan kuuluvat taseeseen kirjattavat rahoitusvarat on arvostettava jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon. Etenkin velkasijoitukset, joita pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen ja joiden sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, arvostetaan yleensä jaksotettuun hankintamenuun myöhempien tilikausien päättyessä. Velkainstrumentit, joita pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja että myymällä rahoitusvaroja ja joiden sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, arvostetaan yleensä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (FVTOCI). Kaikki muut velka- tai oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan käypään arvoon myöhempien tilikausien päättyessä.

Lisäksi IFRS 9:n mukaan yhtiöt voivat tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen (joka ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettävä eikä hankkijaosapuolen kirjaama ehdollinen vastike liiketoimintojen yhdistämisessä, johon sovelletaan IFRS 3:a) käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä, jolloin yleensä vain osinkotuotot kirjataan tulosvaikutteisesti.

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen arvostamisen osalta IFRS 9 edellyttää, että rahoitusvelan käyvän arvon muutos, joka johtuu kyseisen velan luottoriskin muutoksista, esitetään muissa laajan tuloksen erissä, paitsi jos tällaisten muutosten kirjaaminen muihin laajan tuloksen eriin synnyttäisi tai kasvattaisi tulosvaikutteista kirjanpidollista epäsymmetriaa. Rahoitusvelan luottoriskistä johtuvia käyvän arvon muutoksia ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. IAS 39 –standardin mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatun rahoitusvelan käyvän arvon muutokset esitetään kokonaisuudessaan tulosvaikutteisesti.
- Rahoitusvarojen arvonalentumisen osalta IFRS 9 edellyttää odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuvan mallin käyttämistä, kun IAS 39 edellyttää syntyneisiin luottotappioihin perustuvaa mallia. Odotettavissa olevien luottotappioiden malli edellyttää, että yhtiö jokaisena raportointipäivänä ottaa huomioon odotettavissa olevat luottotappiot ja muutokset näissä odotettavissa olevissa luottotappioissa luottoriskissä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuneiden muutosten huomioimiseksi. Toisin sanoen ei ole enää välttämätöntä, että luottoriskiin vaikuttava tapahtuma on tapahtunut ennen luottotappion kirjaamista.
- Uudet yleistä suojauslaskentaa koskevat vaatimukset säilyttävät IAS 39:n tarjoamat kolme suojauslaskentamenetelmää. IFRS 9 –standardi tuo lisää joustavuutta suojauslaskennan piiriin hyväksyttävien liiketoimien tyyppeihin erityisesti laajentamalla suojausinstrumenttien ehdot täyttävien instrumenttien valikoimaa ja suojauslaskennan piiriin hyväksyttävien rahoituseriin kuulumattomien erien riskikomponenttien valikoimaa. Tämän lisäksi tehokkuudesta on poistettu ja korvattu ”taloudellisen suhteen” periaatteella. Suojauksen tehokkuuden takautuvaa arviointia ei myöskään enää vaadita. Vaatimuksia yhtiön riskienhallintatoimenpiteistä annettavista liitetiedoista on myös laajennettu.

Uponor tulee soveltamaan standardia 1.1.2018 alkavalla tilikaudella. Konsernin johto on arvioinut IFRS 9:n vaikutusta konsernin tilinpäätökseen konsernilla 31.12.2017 olleiden rahoitusvarojen ja –velkojen tuon päivän tosiasioihin ja olosuhteisiin perustuvan analyysin pohjalta. Uponor ei odota IFRS 9 –standardin käyttöönotolla olevan merkittävää vaikutusta yhtiön tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Luokittelu ja arvostaminen

Kaikki rahoitusvarat ja –velat arvostetaan jatkossakin samalla tavoin kuin nykyisin IAS 39 –standardia sovellettaessa. IFRS 9:n mukaan rahoitusvarat jaetaan kolmeen arvostusryhmään: käypä arvo muiden laajan tuloksen kautta, jaksotettuun hankintamenuun, ja käypä arvo tulosvaikutteisesti IAS 39 mukaisen neljän kategorian sijaan. Luokittelu riippuu yhtiön liiketoimintamallista ja rahoitusvarojen kassavirtojen ominaispiirteistä.

Arvon alentuminen

Jaksotettuun hankintamenuun arvostetut rahoitusvarat, IFRS 9:n mukaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (FVTOCI) arvostetut noteeratut lunastettavissa olevat velkakirjat, rahoitusleasingsaamiset, pitkäaikaishankkeiden asiakassaavat ja takaussopimukset kuuluvat IFRS 9:n arvonalentumista koskevien vaatimusten piiriin.

Konserni arvioi soveltavansa yksinkertaistettua menettelyä koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen myyntisaamisten, rahoitusleasingsaamisten sekä pitkäaikaishankkeiden asiakassaavien osalta kuten IFRS 9 vaatii tai sallii.

Suojauslaskenta

Koska uudet suojauslaskennan vaatimukset ovat entistä paremmin linjassa konsernin riskienhallintaperiaatteiden kanssa ja yleensä useammat suojausinstrumentit ja suojauskohteet täyttävät suojauslaskennan ehdot, konsernin nykyisten suojaussuhteiden arvioinnin perusteella nämä suojaussuhteet täyttävät jatkuvien suojaussuhteiden ehdot IFRS 9:n käyttöönoton jälkeen. Vaatimukset tehokkuuden testaukselle ovat aiempaa lievemmat. Yhdenmukaisesti konsernin nykyisten suojauslaskentaperiaatteiden kanssa johto ei aio erottaa valuuttatermiinisopimusten korko-osuutta määritetyn suojaussuhteen ulkopuolelle. IFRS 9 edellyttää taloudellista suhdetta suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välillä, sekä samaa suojausastetta kuin tosiasiallisesti riskienhallinnassa on käytetty. Lisäksi konserni on jo IAS 39:ää soveltaessaan päättänyt valita IFRS 9:n edellyttämän tavan oikaista rahoituseriin kuulumattomien suojauskohteiden arvoja tehokkaista rahavirran suojauksista syntyvillä tuotoilla ja kuluilla. Dokumentaatio on edelleen pakollista, vaikkakin vaatimukset eroavat IAS 39:n mukaisista vaatimuksista. IFRS 9:n mukaan näitä oikaisuja ei kuitenkaan käsitellä luokittelun muutoksesta johtuvina oikaisuina, eivätkä ne näin ollen vaikuttaisi muihin laajan tuloksen eriin. Tällä hetkellä tämän oikaisun kohteena olevat tehokkaiden rahavirran suojausten perusteella syntyvät tuotot ja kulut esitetään muissa laajan tuloksen erissä sellaisina erinä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi.

- **IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (voimaan EU:ssa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)**
IFRS 15 sisältää yhden kattavan tulotusmallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. IFRS 15 korvaa nykyiset IAS 18 Tuotot– ja IAS 11 Pitkäaikaishankkeet – standardit ja niihin liittyvät tuloksinat. IFRS 15-standardin pääperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palveluiden luovuttamista asiakkaalle sellaiseen rahamäärään, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluita vastaan. IFRS 15:n mukaan yhteisö kirjaa myyntituoton

silloin, kun (tai sitä mukaa kuin) suoritevelvoite täytetään, toisin sanoen, kun asiakas saa määräysvallan suoritevelvoitteen perusteena olevaan tavaraan tai palveluun. Lisäksi IFRS 15 edellyttää kattavien liitetietojen antamista.

IFRS 15:n pääperiaatteita sovelletaan noudattamalla seuraavaa viisivaiheista mallia:

1. Asiakassopimuksen tai -sopimusten tunnistaminen
2. Sopimuksen suoritevelvoitteiden yksilöiminen
3. Transaktiohinnan määrittäminen
4. Transaktiohinnan kohdistaminen sopimuksen suoritevelvoitteille
5. Myyntituoton kirjaaminen

Konserni soveltaa uutta IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista -standardia* 1.1.2018 alkaen. Konserni ottaa uuden standardin käyttöön soveltamalla täysin takautuvaa mallia. Konserni on vuonna 2017 arvioinut IFRS 15:n vaikutuksia. Arvioinnin perusteella ei tunnistettu olennaisia muutoksia kirjanpitoikäytäntöihin eikä niitä ole odotettavissa. Standardin vaikutuksia prosesseihin, kontrolliympäristöön ja sopimuksiin on kuitenkin arvioitu 2017 aikana.

Konsernin tulovirrat ja IFRS 15:n käyttöönoton vaikutus

Tulovirrat, joita ovat tavaroiden ja palveluiden myyntiä, sisältäen projektiliiketoiminnan, analysoitiin konsernin segmenttiraportoinnin pohjalta, kuten liitetiedossa numero 2 Segmenttiedot on esitetty. Konsernin merkittävin tulovirta tulee tavaroiden myynnistä, joka vastaavat arviolta 96 % kokonaisliikevaihdesta.

Sopimusanalyysin yhteydessä konserni tunnisti tiettyjä asiakkaita ja sopimuksia, joihin uudella standardilla on vaikutusta. Vaikutukset eivät kuitenkaan ole merkittäviä, mutta joitain pieniä päivityksiä prosesseihin, kontrolliympäristöön ja sopimuksiin on tehty. Jokainen tulovirta kuvataan alla erikseen ja lisäksi vaikutukset käsitellään vaihe kerrallaan.

• Tavaroiden myynti

Konserni toimittaa tavaroita asiakkaille, ja jokainen asiakkaalle toimitettu tavara on erillinen muista asiakkaalle toimitettavista tavaroista.

IFRS 15:n tuloutusmallin 1. vaihe lähtee liikkelle asiakassopimuksen tunnistamisesta, johon perustuen tavaroita ja palveluita tarjotaan. IFRS 15-standardin vaikutusten arvioinnin tuloksena konsernille ei aiheudu muutoksia asiakassopimusten tunnistamisessa verrattuna nykykäytäntöön. Tyypillinen asiakassopimus muodostuu puitesopimuksesta ja ostotilauksesta. Puitesopimus ei yksinään täytä IFRS 15:n mukaisia sopimuksen tunnusmerkkejä, ja erillinen ostotilaus vaaditaan aina tavarantoimitukseen, sillä asiakkaan sitoutuminen saadaan vasta ostotilauksen myötä.

IFRS 15:n tuloutusmallin 2. vaihe muodostuu sopimuksen suoritevelvoitteiden tunnistamisesta. IFRS 15:n mukaan suoritevelvoite on lupaus (eksplisiittisesti tai implisiittisesti) siitä, että asiakkaalle luovutetaan joko tavara tai palvelu, joka on erotettavissa oleva tai sarja erotettavissa olevia tavaroita tai palveluita, jotka ovat olennaisilta osin samoja ja joiden luovuttaminen asiakkaalle tapahtuu saman luovutusmallin mukaisesti. IFRS 15:n arvioinnin perusteella, konserni toimittaa tavaroita asiakkaalle ja jokainen tavara on erotettavissa muista asiakkaalle toimitettavista tavaroista. IFRS 15 ei aiheuta merkittäviä muutoksia nykykäytäntöön verrattuna.

IFRS 15:n tuloutusmallin 3. vaihe muodostuu transaktiohinnan määrittämisestä. Uusien vaatimusten mukaisesti transaktiohinta on se rahamäärä, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu tavaroiden tai palveluiden luovuttamista vastaan. Transaktiohinta voi vaihdella muuttuvan vastikkeen vuoksi. IFRS 15:n mukaisesti yhteisön on sopimuksen syntymisajankohtana arvioitava muuttuvan vastikkeen määrä sekä rajoitettava myyntituottojen tuloutusta siten, ettei kertyneisiin myyntituottoihin jouduta tekemään merkittävää peruuttamista. Rajoittamisen soveltamisella ei ole merkittävää vaikutusta tulouttamiseen, sillä muuttuvat vastikkeet tavaroiden myynnissä ovat epäolennaisia ja esimerkiksi vuosibonukset huomioidaan jo tällä hetkellä tuloutuksessa IFRS 15 -standardin vaatimalla tavalla.

IFRS 15:n tuloutusmallin 4. vaihe edellyttää yhteisöjä allokoidaan transaktiohinnan suoritevelvoitteille sen jälkeen, kun erilliset suoritevelvoitteet ja transaktiohinta on määritetty edellisissä vaiheissa (vaiheet 2 ja 3). Tehdyn analyysin perusteella transaktiohinnan allokoinnista suoritevelvoitteille ei odoteta aiheutuvan muutoksia nykyisiin menettelytapoihin verrattuna.

IFRS 15:n tuloutusmallin 5. vaihe määrittelee kriteerit sille, milloin myyntituotto kirjataan. Konserni on arvioinut, että myyntituotto kirjataan tietynä ajanhetkenä yleensä silloin, kun tavara on toimitettu asiakkaalle, asiakas on hyväksynyt toimituksen ja määräysvalta tuotteeseen on siirtynyt asiakkaalle. Määräysvallan tarkka ajoitus arvioidaan sopimuskohtaisesti ottamalla huomioon toimitusehdot, asiakkaan hyväksyntää koskevat sopimusehdot ja asiakkaan mahdollisuus saada hyötyä toimitetuista tuotteista. Tällä ei ole odotettavissa olevia muutoksia konsernin nykyiseen käytäntöön.

- **Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan**

Palvelujen tuottaminen sisältäen projektiliiketoiminnan muodostaa noin 4 % konsernin kokonaisliiketoiminnasta. Tyypillisesti sopimuksessa luvut tavarat ja palvelut eivät ole erotettavissa olevia ja näin ollen suurimassa osassa tapauksista konserni käsittelee tavarat ja palvelut yhtenä suoritevelvoitteena.

Vaihe 1. Tehdyn arvioinnin perusteella konserni ei odota IFRS 15-standardilla olevan vaikutusta asiakassopimusten tunnistamiseen nykyiseen käytäntöön verrattuna. Joitain vaikutuksia prosesseihin ja valvontamekanismeihin on kuitenkin odotettavissa.

Sopimusten yhdistäminen: IFRS 15 edellyttää yhteisöjen analysoivan, pitäisikö yksittäinen asiakassopimus yhdistää toiseen sopimukseen tulouttamissyistä. Arvioinnin perusteella tulouttamismallia sovelletaan suurimassa osassa yksittäisiin asiakassopimuksiin. On kuitenkin joitain tapauksia, joissa konserni on solminut kaksi sopimusta samanaikaisesti tai lähes samaan aikaan saman asiakkaan kanssa. Sopimukset yhdistetään tulouttamista varten, koska sopimukset on neuvoteltu yhtenä kokonaisuutena ja niillä on yksi kaupallinen tavoite. Tämän muutoksen vaikutus ei kuitenkaan ole merkittävä ja se ei vaikuta 2017 vertailutietoihin.

Vaihe 2. Tehdyn analyysin perusteella suurimassa osassa tapauksista suoritevelvoitteet pysyvät muuttumattomina. On kuitenkin olemassa joitakin tapauksia, joissa tuotteet tai palvelut käsitellään tällä hetkellä erillisinä ja nämä tullaan yhdistämään yhdeksi suoritevelvoitteeksi. Nykyiseen käytäntöön ei näin ollen tule merkittäviä muutoksia.

Takuut: IFRS 15 erottaa kaksi takuutyypiä toisistaan. Varmennustyyppisellä takuulla luvataan asiakkaalle, että toimitus on kuten sopimuksessa on kuvattu, kun taas palvelutyyppinen takuu tarjoaa asiakkaalle palvelua sekä varmennuksen sitä, että toimitus on kuten sopimuksessa on kuvattu. Konserni ei ole tunnistanut tulouttamiseen vaikuttavia muutoksia tehdyn arvioinnin perusteella, sillä pidennetyt takuut eivät ole olennaisia.

Vaihe 3. *Muuttuva vastike:* Konsernin sopimukset voivat sisältää muuttuvia vastikkeita, jotka koskevat myöhästyneeseen toimitukseen liittyviä sanktioita. Konserni ei odota rajoitteen käyttöönotolla olevan vaikutusta tuloutukseen, sillä muuttuvat vastikkeet (kuten sanktiot) ovat epäolennaisia ja niiden toteutumisen todennäköisyys on hyvin pieni.

Vaihe 4. Transaktiohinnan allokoinnista suoritevelvoitteille ei odoteta aiheutuvan muutoksia tehdyn arvioinnin perusteella.

Vaihe 5. Konserni on arvioinut, että palveluiden tuottamiseen, sisältäen projektiliiketoiminnan, liittyvä suoritevelvoite täyttyy ajan kuluessa, sillä konsernin suoritteesta ei synny omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoja käyttöä. Konsernilla on täytäntöönpantavissa oleva oikeus saada maksu tarkasteluhetken mennessä tuotetusta suoritteesta tai konsernin suoritteesta syntyy omaisuuserä tai se parantaa omaisuuserää, johon asiakkaalla on määräysvalta, sitä mukaa kuin omaisuuserä syntyy tai sitä parannetaan. Konserni ei ole tunnistanut merkittäviä muutoksia tulouttamiseen liittyen ja 2017 vertailutietoihin ei tule muutoksia.

Tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja ja esittämistapaa koskevat vaatimukset

Tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja ja esittämistapaa koskevat vaatimukset ovat yksityiskohtaisemmat kuin nykyisissä IFRS-standardeissa. Esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset kuvastavat merkittävää muutosta nykyisestä käytännöstä ja lisäävät huomattavasti konsernin tilinpäätöksessä vaadittavien esitettävien tietojen määrää. Monet IFRS 15:n liitetietovaatimukset ovat uusia ja konserni on arvioinut, että joidenkin esitettävien tietojen vaikutus on merkittävä. Liitetietojen odotetaan myös laajenevan johtuen merkittävistä arvioista, joita on tehty sopimusten arvioinnissa. Lisäksi IFRS 15 -standardin vaatimusten mukaisesti konserni tulee jaottelemaan asiakassopimuksista kirjatut myyntituotot ryhmiin, jotka kuvaavat sitä kuinka taloudelliset tekijät vaikuttavat myyntituotosten ja rahavirtojen luonteeseen, määrään, ajoittumiseen ja epävarmuuteen. Konserni jatkoi vuonna 2017 tarvittavien tietojen keräämistä ja esittämistä varten tarpeellisten järjestelmien, sisäisten kontrollien, toimintaperiaatteiden ja tarvittavien menettelytapojen testaamista.

- **IFRS 16 Vuokrasopimukset (voimaan EU:ssa 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)** IFRS 16 sisältää kattavan mallin vuokrajärjestelyiden tunnistamiseen ja tilinpäätöskäsittelyyn sekä vuokralle ottajille että vuokralle antajille. Standardi korvaa nykyisen IAS 17 Vuokrasopimukset –standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16:n mukaan vuokrasopimuksen ja palvelusopimuksen ero perustuu siihen, onko asiakkaalla määräysvalta yksilöityyn omaisuuserään. Vuokralle ottajat eivät jatkossa erottele muita vuokrasopimuksia (esitetään taseen ulkopuolisina erinä) ja rahoitusleasing-sopimuksia (taseessa), vaan näiden sijaan kaikista vuokralle ottajien vuokrasopimuksista kirjataan käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka (ts. kaikki merkitään taseeseen), lyhytaikaisia ja vähäarvoisia vuokrasopimuksia lukuun ottamatta. Toisin kuin vuokralle ottajien kirjanpito-käsittely, IFRS 16:n vuokralle antajien vuokrasopimusten kirjaamista koskevat vaatimukset perustuvat pitkälti nykyisen IAS 17 –standardin vaatimuksiin, ja jatkossakin vuokralle antajien vaaditaan luokittelevan vuokrasopimuksen muihin vuokrasopimuksiin ja rahoitusleasing-sopimuksiin. Lisäksi IFRS 16 sisältää kattavat liitetietovaatimukset.

Konserni ottaa uuden IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019. Konserni aikoo ottaa standardin käyttöön soveltamalla "modified retrospective" -mallia, jonka sallimia helpotuksia on kuvattu tarkemmin alla:

- Vuokralleottaja ei oikaise vertailutietoja
- Aiemmin IAS 17:ää sovellettaessa muiksi vuokrasopimuksiksi luokiteltujen vuokrasopimusten osalta vuokralleottaja arvostaa vuokrasopimusvelan määrään, joka on jäljellä olevien vuokrien nykyarvo diskontattuna vuokralleottajan lisäluoton korolla soveltamisen aloittamisajankohtana
- Vuokralleottaja arvostaa käyttöoikeusomaisuuserän vuokrasopimuskohtaisesti joko määrään, joka on yhtä suuri kuin vuokrasopimusvelka tai kirjanpitoarvoon ikään kuin standardia olisi sovellettu sopimuksen alkamisajankohdasta asti, mutta diskontattuna vuokralleottajan lisäluoton soveltamisen aloittamisajankohtana.

Uuden standardin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen koskien käyttöoikeusomaisuuserän ja vastaavan vuokrasopimusvelan kirjaamista tehtiin alustavaa analyysiä vuonna 2017. Arvioinnin perusteella konsernin käyttöoikeusomaisuuserät koostuvat pääosin kiinteistöistä (toimistot ja varastot, mukaan luettuna maa-alueet), autoista ja trukeista. Konserni ei ole tunnistanut palvelusopimuksia, jotka sisältäisivät tunnistettavia käyttöoikeusomaisuuseriä. Näin ollen liitetiedossa 26 mainitut operatiiviset vuokravastuut kattavat suurimmaksi osaksi vuokrasopimusjärjestelyt, jotka kirjataan jatkossa käyttöoikeusomaisuuseriksi. Vaikutusanalyysi ja käyttöönottoon liittyvät arviot mukaan lukien mahdollinen sopimusten hallintaan liittyvän tietokannan, investointiprosessin, kontrolliympäristön ja järjestelmien kehittäminen jatkuu vuonna 2018.

• **IFRS 2 muutos Osakeperusteisten maksujen luokittelu ja arvostaminen (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).** Muutokset selventävät seuraavia seikkoja:

- Käteisvaroina maksettavan osakeperusteisen liiketoimen käyvän arvon arvioinnissa oikeuden syntymisehtojen ja lopullista oikeutta synnyttämättömien ehtojen kirjanpitoikäisyyden tulisi seurata samaa menettelyä kuin omana pääomana maksettavan osakeperusteisen liiketoimen kohdalla.
- Mikäli verolaki tai sääntely edellyttää yhtiötä pidättämään tietyn määrän oman pääoman ehtoisia instrumentteja, rahalliselta arvoltaan työntekijöiden verovelvoitetta vastaavan määrän työntekijän verovelan kuitaamiseksi ja myöhemmin maksamiseksi veroviranomaiselle (ts. osakeperusteisessa järjestelyssä on nettosuoritusominaisuus), tällainen järjestely on luokiteltava kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi edellyttäen, että osakeperusteinen maksu olisi luokiteltu omana pääomana maksettavaksi liiketoimeksi ilman sen sisältämää nettosuoritusominaisuutta.
- Osakeperusteisessa maksussa tapahtuva muutos, joka muuttaa liiketoimen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi käsitellään seuraavasti:
 - o alkuperäinen velka kirjataan pois taseesta;
 - o omana pääomana maksettava osakeperusteinen maksu kirjataan myönnetyn oman pääoman ehtoisen instrumentin muutospäivän käypään arvoon siltä osin kuin työtä on suoritettu muutospäivään mennessä; ja
 - o mahdollinen ero muutospäivän velan kirjanpitoarvon ja omaan pääomaan kirjattavan arvon välillä kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Muutosten käyttöönotolla ei odoteta olevan olennaisia vaikutuksia konsernin tilinpäätöksiin tulevaisuudessa. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

• **IFRS-standardeihin tehdyt parannukset 2014-2016 (sovellettava tilikausilla alla olevan mukaisesti).** Annual Improvements –kokonaisuus sisältää muutoksia useisiin IFRS-standardeihin, joiden soveltaminen ei vielä ole pakollista. Nämä on käsitelty lyhyesti alla. Kokonaisuus sisältää muutoksia myös IFRS 12 –standardiin, jonka soveltaminen on konsernille pakollista tällä tilikaudella.

- Muutokset IFRS 1 –standardiin poistavat tietyt lyhytkestoiset poikkeukset IFRS 1:ssä, sillä nämä ovat tarpeettomia.
- Muutos IAS 28 –standardiin selventää, että pääomasijoitusyhtiön tai muun ehdot täyttävän yhteisön käytettävissä oleva valinta arvostaa sijoitukset osakkuus- tai yhteisyrityksissä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tuloksen kautta (FVTPL) on valittavissa erikseen jokaisen osakkuus- ja yhteisyrityksen kohdalla, ja tämä valinta tulisi tehdä osakkuus- tai yhteisyrityksen alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. Muutokset selventävät vastaavasti myös muun kuin sijoitusyhteisön käytettävissä olevaa valintaa säilyttää sen osakkuus- ja yhteisyritysten, jotka eivät ole sijoitusyhteisöjä, tekemät käypään arvoon arvostukset silloin, kun yhdistely tapahtuu pääomaosuusmenetelmällä. Tämä valinta on käytettävissä erikseen jokaisen sijoitusyhteisön määritelmän täyttävän osakkuus- ja yhteisyrityksen kohdalla. Muutoksia sovelletaan takautuvasti ja ennenaikainen soveltaminen on sallittua.

Molemmat muutokset ovat voimassa 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen tulevilla tilikausilla, sillä konserni ei sovelle IFRS:ää ensimmäistä kertaa eikä konserni ole pääomasijoitusorganisaatio. Lisäksi konsernilla ei ole osakkuus- tai yhteisyrityksiä, jotka olisivat sijoitusyhteisöjä.

• **IAS 40 muutos Sijoituskiinteistöjen siirrot (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).**

Muutokset selventävät, että siirroissa sijoituskiinteistöihin tai pois sijoituskiinteistöistä on välttämätöntä arvioida sitä, täyttääkö kiinteistö sijoituskiinteistön määritelmän vai eikö määritelmä enää täyty. Arvioinnin tukena tulee käyttää havainnoitavissa olevaa todistusaineistoa kiinteistön käyttötarkoituksen muuttumisesta. Muutokset täsmentävät edelleen, että myös muut kuin IAS 40:ssä luetellut tilanteet voivat olla todisteita käyttötarkoituksen muuttumisesta ja että käyttötarkoituksen muutos on mahdollinen myös omaisuudelle, joka on vielä rakennusvaiheessa (ts.

käyttötarkoituksen muutos ei rajaudu ainoastaan valmiisiin kiinteistöihin). Yhtiöt voivat soveltaa muutoksia joko takautuvasti (jos tämä on mahdollista ilman jälkiviisautta) tai ei-takautuvasti. Sovelletaan erityisiä siirtymäsäännöksiä. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Muutoksilla arvioidaan olevan vaikutuksia konsernin tilinpäätöksiin tulevaisuudessa, mikäli sen kiinteistöjen käyttötarkoituksissa tapahtuu muutoksia.

- **IFRIC 22 tulkinta *Ulkomaanrahan määräiset liiketoimet ja ennakkovastikkeet* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).** IFRIC 22 käsittelee sitä, miten ”liiketoimen toteutuspäivä” tulee määrittellä omaisuuserän, kulun tai tuoton alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käytettävää valuuttakurssia määritettäessä tilanteessa, jossa vastike kyseisestä erästä on maksettu tai saatu ulkomaanrahan määräisenä ennaktoon, mistä on seurannut ei-monetaarisen omaisuuserän tai ei-monetaarisen velan kirjaaminen (esim. palautuskelvoton talletus tai myynnin jaksotus). Tulkinnan mukaan liiketoimen toteutuspäivä on se päivä, jolloin yhtiö ensimmäisen kerran kirjaa ei-monetaarisen omaisuuserän tai ei-monetaarisen velan ennaktoon maksetun tai saadun vastikkeen seurauksena. Mikäli ennaktoon maksettuja tai saatuja eriä on useita, tulkinta vaatii yhtiötä määrittämään liiketoimen toteutuspäivän jokaiselle ennaktoon maksetulle tai saadulle vastikkeelle erikseen. Tulkintaa voidaan soveltaa joko takautuvasti tai ei-takautuvasti. Ei-takautuvaan soveltamiseen liittyy erityisiä siirtymäsäännöksiä. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen tulevilla tilikausilla, sillä konserni käsittelee jo liiketoimia, joihin liittyy ennaktoon maksettavia tai saatavia ulkomaanrahan määräisiä vastikkeita tavalla, joka on yhdenmukainen muutosten kanssa.
- **IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)** Tulkinta käsittelee verotettavan tulon (verotuksellisen tappion), verotuksellisten arvojen, käyttämättömien verotuksellisten tappioiden, käyttämättömien verotukseen liittyvien hyvitysten ja verokantojen määrittelyä silloin, kun IAS 12:n mukaisesta tuloverokäsittelystä on epävarmuutta. Tulkinta käsittelee nimenomaisesti seuraavia kysymyksiä:
 - Tulisiko verokäsittelyä tarkastella yhdessä.
 - Oletuksia veroviranomaisten suorittamasta tutkinnasta.
 - Verotettavan tulon (verotuksellisen tappion) määrittämistä, verotuksellisten arvojen, käyttämättömien verotuksellisten tappioiden, käyttämättömien verotukseen liittyvien hyvitysten ja verokantojen määrittelyä.
 - Tosiseikkojen ja olosuhteiden muutosten vaikutuksia.
 Standardin ennenaikainen käyttöönotto on sallittua. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Yhtiö selvittää tulkinnan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- **IFRS 9 muutos Prepayment Features with Negative Compensation (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)** Muutokset muuttavat IFRS 9:n olemassa olevia vaatimuksia koskien sopimusten päättämisoikeuksia, jotta jaksotettuun hankintamenuun arvostaminen (tai, liiketoimintamallista riippuen, arvostaminen käypään arvoon laajan tuloksen muiden erien kautta) olisi mahdollista myös silloin, kun järjestelyyn liittyy negatiivisia lisäkorvauksia. Muutokset otetaan käyttöön takautuvasti ja ennenaikainen soveltaminen on sallittua. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Yhtiö selvittää muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- **IAS 28 muutos Pitkäaikaiset omistusosuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)** Muutokset tarkentavat, että yhtiöiden tulee soveltaa IFRS 9 –standardia osakkuus- tai yhteisyrityksen pitkäaikaiseen omistusosuuteen, joka muodostaa osan nettosijoitusta kyseisessä osakkuus- tai yhteisyrityksessä, mutta jota ei käsitellä pääomaosuusmenetelmällä. Muutoksen aikaisempi käyttöönotto on sallittua. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Yhtiö selvittää muutoksen vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- **IFRS-standardeihin tehdyt parannukset 2015–2017 (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)** Tämä vuosittaisten parannusten kokonaisuus muuttaa seuraavia standardeja:
 - IFRS 3– ja IFRS 11 – IFRS 3 –standardin muutokset selventävät, että yhtiön saadessa määräysvallan liiketoiminnossa, joka on yhteinen toiminto, sen aiempi omistus kyseisessä liiketoiminnossa arvostetaan uudelleen. IFRS 11 –standardin muutoksilla selvennetään, että yhtiön saadessa yhteisen määräysvallan liiketoiminnossa, joka on yhteinen toiminto, yhtiö ei arvosta sen aiempaa omistusta kyseisessä liiketoiminnossa uudelleen.
 - IAS 12 – Muutokset tarkentavat, että kaikki osinkojen (eli voitonjaon) tuloveroseuraamukset kirjataan tulosvaikutteisesti riippumatta siitä, miten verovaikutus syntyy.
 - IAS 23 – Muutokset selventävät, että jos nimenomaisesti omaisuuserän hankkimista varten otettua lainaa on jäljellä sen jälkeen, kun siihen liittyvä omaisuuserä on valmis sille aiottuun käyttötarkoitukseen tai myytäväksi, siirtyy tämä laina osaksi yhtiön yleisesti lainaksi ottamia varoja laskettaessa yleisen lainanoton rahoituskerrointa.

Yhtiö selvittää muutosten vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- **IFRS 17 Vakuutus sopimukset (sovellettava 1.1.2021 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)** IFRS 17 edellyttää vakuutus sopimuksiin perustuvien velkojen arvostamista niiden täyttämisen sen hetkiseen arvoon ja tuo aiempaa yhdenmukaisemman lähestymistavan kaikkien vakuutus sopimusten arvostamiseen ja esittämiseen. Näiden vaatimusten tarkoituksena on saavuttaa vakuutus sopimusten yhdenmukainen, periaate pohjainen kirjanpito käsittely. Standardi korvaa IFRS 4 Vakuutus sopimukset – standardin, ja se tulee ottaa käyttöön takautuvasti, mikäli käytännössä mahdollista. Standardin ennakainen soveltaminen on sallittua, jos sekä IFRS 15 että IFRS 9 on otettu käyttöön. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Yhtiö selvittää muutosten vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- **IFRS 10 -muutos Konsernitilinpäätös ja IAS 28 muutos Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin** IFRS 10:n ja IAS 28:n muutokset koskevat tilanteita, joissa sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä on tapahtunut myynti tai varojen luovutus. Muutokset tarkentavat, että voitto tai tappio määräysvallan menettämisestä tytäryhtiössä, jossa ei ole liiketoimintaa, liiketoimessa pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävän osakkuus- tai yhteisyrityksen kanssa kirjataan emoyhtiön tulokseen vain osakkuus- tai yhteisyrityksen yhtiön lähipiiriin kuulumattomien sijoittajien omistusosuuksien osalta. Samoin voitot ja tappiot, jotka syntyvät entisessä tytäryrityksessä (josta on tullut pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävä osakkuus- tai yhteisyritys) säilyneen sijoituksen uudelleenarvostuksesta käypään arvoon kirjataan aiemman emoyhtiön tulokseen vain uuden osakkuus- tai yhteisyrityksen yhtiön lähipiiriin kuulumattomien sijoittajien omistusosuuksien osalta. IASB ei ole vielä määritellyt näiden muutosten voimaantuloajankohtaa. Muutosten ennakainen soveltaminen on sallittua. Muutoksilla arvioidaan olevan vaikutuksia konsernin tilinpäätöksiin tulevaisuudessa, mikäli tällaisia liiketoimia esiintyy.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Uponor Infra. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti. Raportoivat segmentit ovat yksilöityjä toimintasegmenttejä, joita ei ole yhdistelty.

Talotekniikka – Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoiminnoista Euroopassa ja Aasiassa sekä vientitoiminnoista niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Talotekniikka – Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Talotekniikka Uponorissa tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakaskunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyrityksistä.

Uponor Infra on erikoistunut kunnallistekniseen putkiliiketoimintaan Pohjois-Euroopassa, jonka lisäksi sillä on liiketoimintaa Keski-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja, viemäri- ja jätevesijärjestelmiä sekä projektipalveluita, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitos- ja yritysasiakkaille.

Muut-segmentti sisältää konsernitoiminnot. 1.1.2017 alkaen yhtiöt, joilla ei ole liiketoimintaa, on siirretty Muut-segmentistä Talotekniikka – Eurooppa - ja Talotekniikka – Pohjois-Amerikka –segmentteihin. Muutoksen seurauksena sisäisten saamisten ja velkojen eliminoinnit ja segmentin varojen ja velkojen esittäminen ovat muuttuneet. Vertailutiedot on muutettu vastaavasti.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja operatiivisen nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resursseja johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoittamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastaamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien raportointi noudattaa konsernin laadintaperiaatteita. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Segmenttien tuotto vastaa liikevaihtoa ja segmenttien tuloksella tarkoitetaan liikevoittoa konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuloslaskelmaerät sisältävät segmentin jatkuvat toiminnot ja tase-erät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti. Jatkuvat toiminnot eivät sisällä Irlannista vuonna 2008 myytyä yhdyskuntateknistä liiketoimintaa.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtyvistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista.

2017 M€	Talotekniikka - Eurooppa	Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	Uponor Infra	Muut	Eliminoimit	Uponor-konserni	2016 M€	Talotekniikka - Eurooppa	Talotekniikka - Pohjois-Amerikka	Uponor Infra	Muut	Eliminoimit	Uponor-konserni
Tuotot, ulkoinen	520,6	328,2	321,6	-	-	1 170,4	Tuotot, ulkoinen	510,1	305,6	283,6	-	-	1 099,4
Tuotot, sisäinen	1,1	0,0	1,9	-	-3,0	-	Tuotot, sisäinen	0,8	0,0	4,3	-	-5,2	-
Tuotot yhteensä	521,7	328,2	323,4	0,0	-3,0	1 170,4	Tuotot yhteensä	511,0	305,6	287,9	0,0	-5,2	1 099,4
Liiketulos	40,0	49,7	12,0	-4,2	-1,5	95,9	Liiketulos	25,4	50,0	-0,8	-2,0	-1,6	71,0
Liiketulos %	7,7	15,1	3,7			8,2	Liiketulos %	5,0	16,4	-0,3			6,5
Rahoitustuotot						14,7	Rahoitustuotot						10,4
Rahoituskulut						20,1	Rahoituskulut						20,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta						-2,3	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta						-0,6
Tuloverot						22,8	Tuloverot						18,9
Lopetettujen toimintojen tulos						-	Lopetettujen toimintojen tulos						0,4
Tilikauden tulos						65,4	Tilikauden tulos						41,9
Varat	365,6	233,7	210,4	400,2	-344,2	865,8	Varat	397,2	222,5	196,8	301,4	-350,4	767,5
Velat							Velat						
Segmenteille allokoituiden velat yhteensä	293,6	176,3	69,6	345,8	-367,9	517,4	Segmenteille allokoituiden velat yhteensä	325,5	156,0	65,1	269,5	-375,4	440,6
Allokoimaton osuus						348,4	Allokoimaton osuus						326,9
Oma pääoma ja velat yhteensä						865,8	Oma pääoma ja velat yhteensä						767,5
Investoinnit	13,5	39,7	9,7	0,5	-	63,4	Investoinnit	14,4	20,8	14,3	1,2	-	50,7
Poistot ja arvonalentumiset	14,0	12,4	11,0	1,7	0,0	39,2	Poistot ja arvonalentumiset	14,2	10,7	13,1	3,6	0,0	41,6
Henkilöstö keskimäärin	2 065	808	1 041	76	-	3 990	Henkilöstö keskimäärin	2 037	682	1 081	69	-	3 869

Koko yhteisöä koskevat tiedot

Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot

	2017	2016
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Talotekniset ratkaisut	848,7	815,3
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	321,6	284,1
Uponor-konserni	1 170,4	1 099,4

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

	2017	2016
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Yhdysvallat	308,0	276,0
Saksa	154,5	161,1
Suomi	120,5	123,1
Ruotsi	113,0	99,6
Kanada	100,6	80,7
Tanska	49,8	48,9
Alankomaat	41,5	39,5
Espanja	37,4	34,7
Norja	30,0	29,7
Venäjä	23,7	18,9
Muut	191,3	187,0
Uponor-konserni	1 170,4	1 099,4

	2017	2016
Pitkäaikaiset varat		
Yhdysvallat	122,1	112,0
Ruotsi	40,5	36,4
Suomi	39,0	49,5
Saksa	36,4	35,3
Kanada	15,1	11,8
Muut	41,6	55,9
Uponor-konserni	294,7	300,9

Tuotot konsernin ulkopuolelta on esitetty asiakkaiden maantieteellisen sijainnin mukaisesti. Pitkäaikaiset varat on puolestaan esitetty varojen sijaintimaan mukaan. Pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa ja laskennallisia verosaamisia.

3. Liiketoimintojen yhdistäminen

Vuoden 2017 aikana ei ole hankittu tytäryhtiöitä tai liiketoimintoja.

Uponor Holding GmbH sai 4. tammikuuta 2016 päätökseen 30. marraskuuta 2015 julkistetun hankkeen ostaa kahden saksalaisyhtiön, eli Delta Systemtechnik GmbH:n ja KaMo-ryhmän osakekannat kokonaisuudessaan. KaMo-konserni muodostui kolmesta yhtiöstä: KaMo Frischwarmwassersystem GmbH, KaMo Verteilersysteme GmbH ja Morlok Betriebsgesellschaft mbH, jotka fuusioitiin vuonna 2017. Delta Systemtechnik valmistaa kuuman veden jakoasemia omakotitalojen käyttövesijärjestelmiin, lämmityksen lämmönsiirtimiä sekä muita tuotteita kuumavesi- ja lämmitysjärjestelmiin. KaMo kehittää sekä huoneistokohtaisia että keskitettyjä järjestelmiä asuntojen lämmittämiseen ja kuuman veden tuottamiseen. Yritystoston tarkoituksena oli laajentaa Uponorin tarjontaa ja osaamista käyttö- ja juomavesijärjestelmämarkkinoilla, joilla hygieniatekijöiden merkitys kasvaa koko ajan. Hankitut yhtiöt tulivat osaksi Talotekniikka – Eurooppa –segmenttiä.

	2017	2016
Hankittu nettovarallisuus ja liikearvo		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-	3,7
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	-	19,8
Vaihto-omaisuus	-	5,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	5,7
Rahavarat	-	1,1
Varat yhteensä	-	35,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	-	3,3
Laskennalliset verovelat	-	5,7
Varaukset	-	0,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	-	0,4
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	-	4,3
Velat yhteensä	-	14,4
Nettovarat	-	21,4
Hankintameno	-	32,5
Hankittu nettovarallisuus	-	-21,4
Liikearvo	-	11,1
Rahavirtavaikutus	2017	2016
Hankintahinta	-	32,5
Hankinnan yhteydessä saadut rahavarat	-	-1,1
Rahavirtavaikutus	-	31,4

Hankintameno 32,5 miljoonaa euroa vastaa kokonaisuudessaan Delta Systemtechnik GmbH:n ja KaMo-ryhmän määritettyä käypää arvoa, joka on arvioitu käyttäen tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa ja markkinoihin perustuvaa lähestymistapaa. Käyvän arvon määrittäminen perustuu merkittävässä määrin syöttötietoihin, joita ei ole saatavissa markkinoilta, viitaten IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen -standardin Tason 3 mukaisiin syöttötietoihin.

Hankinnasta syntynyt liikearvo 11,1 miljoonaa euroa muodostuu pääosin liiketoiminnan yhdistämisestä saavutettavista synergioista kuten kansainvälisestä kasvusta, projektiliiketoiminnasta, tuotetarjoomasta sekä ristiin myynnistä. Hankintamenolaskelma on alustava: hankitun nettovarallisuuden käypä arvo on ehdollinen, kunnes arvostukset aineellisille käyttöomaisuushyödykkeille ja tunnistettavissa oleville aineettomille hyödykkeille ovat lopulliset.

Hankintaan liittyvät kustannukset olivat 0,9 miljoonaa euroa. Ne sisältyvät hallinnon kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa seuraavasti: 0,6 miljoonaa euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella ja 0,3 miljoonaa euroa 31.12.2016 päättyneellä raportointikaudella.

4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2017	2016
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	2,5	0,7
Muut erät	0,6	3,5
Yhteensä	3,1	4,2
Liiketoiminnan muut kulut		
Tutkimus- ja kehittämiskulut	23,2	21,4
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,4	0,3
Arvon alentumiset	0,6	3,3
Muut erät	0,2	0,6
Yhteensä	24,4	25,6
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastusyhteisö Deloitte		
Lakisääteiset tilintarkastuspalvelut	0,9	0,8
Muut palvelut	0,0	0,1
Yhteensä	0,9	0,9

Vuonna 2017 liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Uponor Infra Oy:n Vaasassa sijainneiden toimisto- ja tuotantotilojen myynnistä saadun 1,9 miljoonan euron voiton.

Vuonna 2016 liiketoiminnan muiden tuottojen erään muut sisältyy Kanadassa sovitun patenttiloukkaustapauksen rojaltimaksut ja korvaukset koskien patenttiloukkausta.

5. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2017	2016
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	200,1	193,8
- Muut henkilösivukulut	31,4	29,7
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	11,0	11,4
- Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	0,9	1,3
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	0,1	0,0
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	1,1	3,8
Osakeperusteiset maksut		
- Myönnetty osakkeina toteutettavat osuudet	1,1	0,8
Yhteensä	245,7	240,8
Henkilöstö 31.12.	4 075	3 868
Henkilöstö keskimäärin	3 990	3 869

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään Lähipiiritiedoissa (liite 32).

6. Poistot ja arvonalentumiset

	2017	2016
Poistot ja arvonalentumiset omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	3,5	5,3
Muut aineettomat hyödykkeet	2,7	2,6
Maa- ja vesialueet	0,1	0,9
Rakennukset ja rakennelmat	4,9	5,8
Koneet ja kalusto	22,8	21,3
Muut aineelliset hyödykkeet	5,2	5,7
Yhteensä	39,2	41,6
Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	27,4	25,5
Varastointimenot	1,3	1,2
Myynti ja markkinointi	4,1	4,2
Hallinto	4,7	6,4
Muut	1,7	4,3
Yhteensä	39,2	41,6

Vuonna 2017 kirjattiin 0,4 (3,3) miljoonaa euroa arvonalentumisia muihin aineellisiin hyödykkeisiin. Toiminnoittain esitettyä tämä sisältyy erään muut.

7. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

	2017	2016
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,2	0,2
Korkotuotot korkojohdannaisista	0,0	-
Voitto tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista		
- valuuttajohdannaiset netto, ei suojauslaskennan alla	7,9	-
Kurssierot	6,6	10,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Yhteensä	14,7	10,4
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista rahoitusveloista	3,0	3,8
Korkokulut korkojohdannaisista	1,1	1,0
Viivekorkojen palautukset	-3,6	-
Tappio tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista		
- valuuttajohdannaiset netto, ei suojauslaskennan alla	-	6,0
Kurssierot	17,7	8,0
Muut rahoituskulut	1,9	1,6
Yhteensä	20,1	20,4

Rahoituskuluihin on vuonna 2017 kirjattu 3,6 miljoonaa euroa korkokulujen vähennystä johtuen Suomen korkeimman hallinto-oikeuden syyskuisesta päätöksestä oikaista aiemmin jälkiverotuspäätöksen perusteella määrättyjä viivekorkoja.

Vuonna 2017 varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyy valuuttakurssivoittoa 0,8 (valuuttakurssitappiota 0,9) miljoonaa euroa. Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasingsopimusten korko-osuuksia 0,4 (0,4) miljoonaa euroa.

8. Tuloverot

	2017	2016
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	27,9	23,4
Edellisiltä kausilta	-2,2	0,3
Laskennallisen verovelan muutos	-2,9	-4,8
Yhteensä	22,8	18,9
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	88,2	60,4
Verot laskettuna Suomen verokannan (20%) mukaan	17,6	12,2
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	10,9	7,8
Vähennyskelvottomat menot	1,5	1,2
Verovapaat tulot	-2,0	-1,9
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	-2,0	-1,7
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	1,4	0,8
Verokannan muutoksen vaikutus	-1,6	0,0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-2,2	0,3
Muut erät	-0,8	0,2
Yhteensä	22,8	18,9
Efektiiivinen verokanta, %	25,8	31,3

Efektiiivinen veroaste laski vuonna 2017 25,8 (31,3) prosenttiin, mikä johtui pääosin Suomen korkeimman hallinto-oikeuden Uponorille suotuisista verotuksen oikaisupäätöksistä sekä Yhdysvaltain verouudistuksesta. Vuonna 2017 veroihin edellisiltä tilikausilta kirjattiin 1,6 miljoonan euron vähennys. Rahoituskuluihin kirjattiin 3,6 miljoonaa euroa korkokulujen vähennystä johtuen Suomen korkeimman hallinto-oikeuden syyskuisesta päätöksestä oikaista yhtiölle aiemmin vuonna 2011 jälkiverotuspäätöksen perusteella määrättyjä veroja, veronlisäyksiä ja viivekorkoja; oikaisun vaikutus veroihin oli yhteensä -2,6 % tai -2,3 miljoonaa euroa. Yhdysvaltain verouudistuksen vaikutus liittyy pakolliseen kotiuttamisvelvollisuuteen ja laskennallisen verosaamisten ja -velkojen uudelleenarvostukseen tulevalle liittovaltion

veroasteella 21 % (35 %). Yhdysvaltain verouudistuksen vaikutus oli -2,6 % tai -2,3 miljoonaa euroa. Veroasteeseen vuonna 2017 vaikuttavat tekijät sekä Yhdysvalloissa että Suomessa ovat kertaluontoisia.

Vuoden 2016 aikana konserniyhtiön verotukseen vaikuttavassa lainsäädännössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuonna 2016 aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö, alhaisempi määrä kirjaamattomia laskennallisia verosaamia verotuksellisista tappioista, sekä Uponorille jälkikäteen Yhdysvalloissa myönnetty kertaluonteiset verohelpotukset tutkimukselle ja tuotekehitykselle alensivat efektiivistä verokantaa.

Muihin laajan tuloksen eriin sisältyvät verot

2017

	Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	1,3	0,1	1,2
Nettosijoitusten suojaus	1,7	-	1,7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-0,6	-0,2	-0,4
Muuntoerot	-13,2	0,0	-13,2
Yhteensä	-10,8	-0,1	-10,7

2016

	Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	1,6	0,2	1,4
Nettosijoitusten suojaus	0,2	-	0,2
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	1,8	0,4	1,4
Muuntoerot	2,1	0,0	2,1
Yhteensä	5,7	0,6	5,1

9. Osakekohtainen tulos

	2017	2016
Tulos jatkuvista toiminnoista	65,4	41,5
Lopetettujen toimintojen tulos	-	0,4
Tilikauden tulos	65,4	41,9
Kauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille	60,5	42,2
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 130	73 133
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 130	73 133
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,83	0,58
- Jatkuvat toiminnot	0,83	0,57
- Lopetetut toiminnot	-	0,01
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,83	0,58
- Jatkuvat toiminnot	0,83	0,57
- Lopetetut toiminnot	-	0,01

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

10. Aineettomat hyödykkeet

2017	Aineettomat oikeudet	Asiakas-suhteet	Teknologia	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	74,1	11,9	1,5	94,4	1,1	0,1	183,1
Kurssierot	-0,2	-	-	-0,1	0,0	-	-0,3
Lisäykset	1,8	-	-	-	0,6	-	2,4
Vähennykset	-0,7	-	-	0,0	-	-	-0,7
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	-	0,9	-0,1	0,9
Hankintameno 31.12.	75,1	11,9	1,5	94,3	2,6	0,0	185,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	58,3	3,6	0,7	0,7	0,8	-	64,1
Kurssierot	-0,2	-	-	-	0,0	-	-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,7	-	-	-	-	-	-0,7
Tilikauden poisto	3,5	2,4	0,1	-	0,2	-	6,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	60,9	6,0	0,8	0,7	1,0	-	69,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	14,2	5,9	0,7	93,6	1,6	0,0	116,0
2016	Aineettomat oikeudet	Asiakas-suhteet	Teknologia	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	63,3	2,4	1,5	84,0	0,9	-	152,1
Rakennemuutokset	10,4	9,5	-	11,1	-	-	31,0
Kurssierot	-0,4	-	-	-0,7	0,1	-	-1,0
Lisäykset	1,9	-	-	-	0,2	0,1	2,2
Vähennykset	-1,1	-	-	0,0	-0,1	-	-1,2
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	0,0	-	0,0
Hankintameno 31.12.	74,1	11,9	1,5	94,4	1,1	0,1	183,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	54,3	1,2	0,5	0,7	0,7	-	57,4
Rakennemuutokset	0,1	-	-	-	-	-	0,1
Kurssierot	-0,3	-	-	-	0,1	-	-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1,1	-	-	-	-0,1	-	-1,2
Tilikauden poisto	5,3	2,4	0,2	-	0,1	-	8,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	58,3	3,6	0,7	0,7	0,8	-	64,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	15,8	8,3	0,8	93,7	0,3	0,1	119,0

Vuonna 2017 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuvat pääosin Uponorin verkkosivuston uudistamiseen. Vuonna 2016 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat pääasiassa ERP-toiminnanohjausjärjestelmään ja ohjelmistoihin.

IFRS 3 -standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvomenetelmällä, käyttäen arvioituja vastaisia nettorahavirtoja. Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka – Eurooppa 76,7 (76,8) miljoonaa euroa ja Uponor Infra 17,1 (17,1) miljoonaa euroa.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäänösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin strategisiin suunnitelmiin, joiden keskeisimmät olettamukset liittyvät markkinoiden, tuote- ja palveluvalikoiman kasvu- ja kannattavuuskehitykseen. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Testauslaskelmissa käytetty korko oli 7,1 (7,4) prosenttia Talotekniikka – Eurooppa -segmentille ja 7,6 (7,5) prosenttia Uponor Infra -segmentille. Arvonalentumistestauksen tuloksena konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2017.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysi seuraaville muuttujille: myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Myynnin pienentyminen enintään 8,4 prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittävälle liikearvon alaskirjausriskille. Bruttokateprosentin lasku 3,3 % -yksiköllä ei aiheuttaisi arvonalentumiskirjauksia silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina. Diskonttokoron nousu 6,4 % -yksiköllä ei myöskään johtaisi alaskirjauksiin. Esitetty herkkyydet liittyvät liiketoimintasegmenttiin Uponor Infra, sillä sen liikearvo on herkempi liikearvon alaskirjausriskille. Johdon näkemys on, ettei edellä mainittujen teoreettisten skenaarioiden perusoletusten muutoksia tulisi tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

11. Aineelliset hyödykkeet

2017	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	18,5	165,7	401,0	64,2	38,3	687,7
Kurssierot	-0,6	-6,9	-16,0	-2,5	-2,4	-28,5
Lisäykset	0,2	15,3	28,9	6,9	9,6	61,0
Vähennykset	-0,5	-12,4	-12,7	-6,2	0,0	-31,8
Siirrot erien välillä	-0,2	2,2	9,7	-0,1	-13,8	-2,2
Hankintameno 31.12.	17,4	163,9	410,9	62,3	31,7	686,2
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	3,1	93,9	300,1	49,7	-	446,8
Kurssierot	0,0	-1,9	-10,4	-1,9	0,0	-14,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,1	-11,6	-12,6	-6,0	-	-30,3
Tilikauden poisto	0,1	4,6	22,8	4,9	-	32,4
Siirrot erien välillä	0,0	0,8	-1,1	-1,0	-	-1,3
Arvonalentumiset	0,0	0,3	0,1	0,0	0,2	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	3,1	86,1	298,9	45,7	0,2	434,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	14,3	77,8	112,0	16,6	31,5	252,2
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			100,8			
2016	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	17,5	159,2	386,3	62,0	21,8	646,8
Rakennemuutokset	0,4	3,2	-1,1	0,1	0,9	3,5
Kurssierot	0,2	1,6	2,1	0,4	0,4	4,7
Lisäykset	0,6	3,0	19,9	3,9	21,1	48,5
Vähennykset	-0,5	-2,5	-9,5	-2,7	-0,6	-15,8
Siirrot erien välillä	0,3	1,2	3,3	0,5	-5,3	0,0
Hankintameno 31.12.	18,5	165,7	401,0	64,2	38,3	687,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,1	89,5	287,5	46,3	-	425,4
Rakennemuutokset	0,1	0,4	-0,9	0,2	-	-0,2
Kurssierot	-0,1	0,1	1,1	0,3	-	1,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	-1,9	-8,9	-2,6	-	-13,4
Tilikauden poisto	0,1	5,0	20,0	5,2	-	30,3
Siirrot erien välillä	-	-	-	0,0	-	0,0
Arvonalentumiset	0,9	0,8	1,3	0,3	-	3,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	3,1	93,9	300,1	49,7	-	446,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	15,4	71,8	100,9	14,5	38,3	240,9
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			90,8			

Vuoden 2017 käyttöomaisuuden lisäykset kohdistuivat Talotekniikka – Pohjois-Amerikan osalta tuotantokapasiteetin lisäämiseen, Talotekniikka – Euroopan osalta uusiin koneisiin ja laitteisiin Ruotsin ja Saksan tehtaissa, sekä Uponor Infran osalta tuotannon tehostamiseen ja uudelleensijoittamiseen.

Vuonna 2016 Talotekniikka - Eurooppa investoi uuteen tuotantoteknologiaan sekä uuteen tehtaaseen Kiinan Taicangissa asennettuihin tuotantolinjoihin, Talotekniikka - Pohjois-Amerikka investoi tuotantokapasiteetin lisäämiseen ja Uponor Infra tuotannon tehostamiseen.

Keskeneräiset investoinnit laskivat tilikauden 2017 aikana 6,8 miljoonalla eurolla tasepäivän 31,5 miljoonaan euroon johtuen lähinnä Uponor Infran tuotannon uudelleensijoittamisesta Suomessa sekä uuden tuotantolinjan valmistumisesta Tanskassa.

Vuoden 2016 rakennemuutoksiin sisältyy Delta Systemtechnik GmbH:n ja KaMo-ryhmän hankinnat Saksassa.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2017	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus-leasing-järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	11,2	0,7	12,6
Kurssierot	-	-0,1	0,0	-0,1
Hankintameno 31.12.	0,7	11,1	0,7	12,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,4	0,4	8,8
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,3	0,1	0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,7	0,5	9,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	2,4	0,2	3,3

2016	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus-leasing-järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,7	11,3	0,7	12,7
Kurssierot	-	-0,1	0,0	-0,1
Lisäykset	-	-	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	-	0,0
Hankintameno 31.12.	0,7	11,2	0,7	12,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,2	0,3	8,5
Kurssierot	-	-0,1	0,0	-0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,3	0,1	0,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,4	0,4	8,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,7	2,8	0,3	3,8

12. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2017	Suojaus-laskennas sa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulosvai-kutteisesti kirjattavat rahoitus-varat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitus-varat	Jaksotettu un hankinta-menoon kirjattavat rahoitusve-lat	Tase-erien kirjanpito-arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiata so	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		14
Pitkäaikaiset saamiset			10,1			10,1		15
Sähköjohdannaiset	0,4					0,4	1	15
Muut johdannaissopimukset	0,0	0,0				0,0	2	15
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset			202,4			202,4		17
Sähköjohdannaiset	0,1					0,1	1	28
Muut johdannaissopimukset	0,2	1,7				1,9	2	28
Rahavarat			107,0			107,0		18
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,7	1,7	319,5	0,2		322,1		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					176,6	176,6		23
Sähköjohdannaiset	0,0					0,0	1	28
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					81,9	81,9		23
Sähköjohdannaiset	0,1					0,1	1	28
Muut johdannaissopimukset	0,5	0,8				1,3	2	28
Ostovelat ja muut velat					105,4	105,4		24
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,6	0,8			363,9	365,3		

2016	Suojaus- laskennas sa olevat johdannais et	Käypään arvoon tulosvai- kutteisesti kirjattavat rahoitus- varat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Mytävissä olevat rahoitus- varat	Jaksotettu un hankinta- menoon kirjattavat rahoitusve- lat	Tase- erien kirjanpito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiata so	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,3		0,3		14
Pitkäaikaiset saamiset			20,9			20,9		15
Sähköjohdannaiset	0,1					0,1	1	15
Muut johdannaisopimukset		0,1				0,1	2	15
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myntisaamiset ja muut saamiset			193,6			193,6		17
Sähköjohdannaiset	0,1					0,1	1	28
Muut johdannaisopimukset		1,6				1,6	2	28
Rahavarat			16,3			16,3		18
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,2	1,7	230,8	0,3		233,0		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					158,2	158,2		23
Sähköjohdannaiset	0,2					0,2	1	28
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					17,6	17,6		23
Sähköjohdannaiset	0,3					0,3	1	28
Muut johdannaisopimukset	1,6	2,1				3,7	2	28
Ostovelat ja muut velat					102,6	102,6		24
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,1	2,1			278,4	282,6		

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Rahoitusvarat ja -velat on jaettu IFRS 7 -standardin mukaisesti käyvän arvon hierarkioihin.

Uponor soveltaa hierarkiaa seuraavasti:

Sähköjohdannaiset on arvostettu pörssin markkinahintaan (Taso 1).

Valuutta- ja korkojohdannaiset on arvostettu yleisiltä markkinoilta saaduista hintatiedoista, sekä käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (Taso 2).

13. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

	2017	2016
Hankintameno 1.1.	13,3	0,2
Osuus tilikauden tuloksesta	-2,3	-0,6
Lisäykset	-	13,5
Vähennykset	-0,2	-0,4
Muuntoerot	-1,3	0,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,5	13,3

Konsernilla on kaksi saksalaista osakkuusyhtiötä: Punitec GmbH ja Punitec Verwaltungs GmbH, joiden tasearvo on 0,2 (0,1) miljoonaa euroa. Vuoden 2017 tuloksesta Punitec GmbH maksoi 0,2 (0,4) miljoonaa euroa osinkoa Uponorille.

13. heinäkuuta 2016 Uponor Oyj ja yhdysvaltalainen Belkin International saivat päätökseen Phyn-nimisen yhteisyrityksen perustamisen Yhdysvaltoihin ja Eurooppaan. Yhtiöt kehittävät rakennusten veden mittaamiseen ja vedenkulutuksen vähentämiseen liittyvää tuoteteknologiaa niin kuluttaja- kuin ammattilaismarkkinoille.

Uponor investoi 13,5 miljoonaa euroa ja sai 37,5 prosentin omistusosuuden yhteisyrityksistä. Yhteisyritys raportoidaan konsernin tilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä.

Taloudellisen informaation yhteenvedo olennaisista yhteisyrityksistä

	2017	2016
Phyn		
Tuloslaskelma		
Tilikauden tulos	-7,1	-2,3
Tilikauden laaja tulos	-7,1	-2,3
Pitkäaikaiset varat	21,1	23,7
Lyhytaikaiset varat	5,6	13,0
Lyhytaikaiset velat	2,2	1,4
Yllä olevat velat ja saamiset sisältävät		
Rahavarat	5,4	12,7
Konsernin osuus nettoveroista		
Nettovarat	24,6	35,3
Konsernin omistusosuus	37,5%	37,5%
Konsernin osuus nettovaroista	9,2	13,2

14. Muut osakkeet ja osuudet

	2017	2016
Muut pitkäaikaiset varat	0,2	0,3
Yhteensä	0,2	0,3

Muut pitkäaikaiset varat sisältävät muita noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, jotka on arvostettu hankintameno, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

15. Pitkäaikaiset saamiset

	2017	2016
Muut lainasaamiset	0,3	0,3
Johdannaissopimukset	0,4	0,2
Muut saamiset	9,8	20,6
Yhteensä	10,5	21,1

Muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyy 9,2 (10,6) miljoonan euron saamiseksi kirjatut sulkutilin rahavarat, jotka liittyvät tuomioistuinten hyväksymään ryhmäkanteiden sovintoratkaisuun Yhdysvalloissa vuonna 2015. Vuonna 2016 muihin pitkäaikaisiin saamisiin sisältyi lisäksi 9,6 miljoonan euron verosaaminen liittyen verotuksen oikaisuvaatimukseen Suomessa, vuonna 2017 tämä saaminen siirrettiin lyhytaikaisiin saamisiin. Lisätietoja Suomen verotuksen oikaisuvaatimukseen on esitetty liitteessä 25 Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja velat.

16. Vaihto-omaisuus

	2017	2016
Aineet ja tarvikkeet	21,3	21,2
Puolivalmiit tavarat	17,2	16,9
Valmiit tuotteet / tavarat	94,2	101,2
Yhteensä	132,7	139,3

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO -periaatteen mukaan laskettuun hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kuluksi kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 4,7 (1,2) miljoonaa euroa.

17. Lyhytaikaiset saamiset

	2017	2016
Myyntisaamiset	171,8	165,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	19,5	6,0
Ennakkomaksut ja siirtosaamiset	3,4	4,4
Johdannaissopimukset	2,0	1,7
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	0,0	0,0
Muut saamiset	30,6	27,8
Yhteensä	227,3	205,7

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana kuluksi arvonalentumistappioita myyntisaamisista 0,3 (1,5) miljoonaa euroa. Konserni ei ole tietoinen muista sellaisista tekijöistä, jotka saattaisivat aiheuttaa lisää mahdollisia arvonalentumistappioita.

Myyntisaamisten ikäjakama on esitetty liitetiedossa 27 Rahoitusriskien hallinta.

Siirtosaamiset	2017	2016
Saadut alennukset	0,0	0,1
Muut siirtosaamiset	3,4	4,3
Yhteensä	3,4	4,4

18. Rahavarat

	2017	2016
Käteisvarat ja pankkitalletukset	96,6	16,0
Lyhytaikaiset sijoitukset (1-3kk)	10,4	0,3
Yhteensä	107,0	16,3

19. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2017 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä vähittäis- tai enimmäisosakepääomaa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2016 alussa yhtiön hallussa oli 68 959 omaa osaketta yhteisarvoltaan 0,5 miljoonaa euroa. Kauden aikana 9 838 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta siirrettiin yhtiön johdolle osana vuosien 2014-2016 kannustinohjelmaa. Vuoden 2017 lopussa yhtiön hallussa oli 59 121 omaa osaketta yhteisarvoltaan 0,4 miljoonaa euroa. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on hankittu 17.11.–5.12.2008 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissa. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset.

Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

20. Laskennalliset verot

Laskennalliset verosaamiset	2017	2016
Varaston sisäinen kate	0,3	0,4
Varaukset	5,5	5,6
Käyttämättömät verotappiot	4,3	4,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,3	0,3
Työsuhde-etuudet	3,4	2,8
Myytavissa olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,1	0,4
Muut väliaikaiset erot	9,1	4,9
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	23,0	18,5
Netotettu laskennallisesta verovelasta	-12,6	-6,9
Laskennalliset verosaamiset, netto	10,4	11,6
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	12,2	13,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,1	0,1
Myytavissa olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,3	0,2
Muut väliaikaiset erot	8,0	5,3
Laskennalliset verovelat yhteensä	20,6	18,7
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	-12,6	-6,9
Laskennalliset verovelat, netto	7,9	11,8

Laskennalliset verosaamiset	2017	2016
1.1.	11,6	21,0
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-0,9	-9,3
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	0,0	-0,3
Kirjattu omaan pääomaan	-0,1	0,3
Kurssierot	-0,2	-0,1
31.12.	10,4	11,6

Laskennalliset verovelat		
1.1.	11,8	20,2
Kirjattu tulosvaikutteisesti	-3,8	-14,1
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	0,3	0,3
Kirjattu omaan pääomaan	0,1	-0,2
Kurssierot	-0,5	-0,1
Ostetut / myydyt liiketoiminnot	-	5,7
31.12.	7,9	11,8

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevina vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2017 verotuksellisia nettotappioita 19,4 (18,1) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vuonna 2017 taseeseen on jätetty kirjaamatta 26,3 (29,9) miljoonan euron arvosta verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista. Vuoden 2018 aikana vanhenee 1,2 miljoonan euron tappiot.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan ainoastaan siltä osin, kun niitä ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan ja niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja.

21. Työsuhde-etuuksiin liittyvät velvoitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Käytetty diskonttokorko on maakohtainen. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuuspohjaisista järjestelyistä on Saksassa, Ruotsissa ja Kanadassa. Niiden osuus on noin 99 % (98 %) etuuspohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta velvoitteesta. Etuuspohjaiset järjestelyt Saksassa ja Ruotsissa ovat rahastoimattomia ja ne liittyvät eläkkeisiin. Järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Eläkkeet kertyvät nykyisin maksupohjaisten järjestelyjen kautta. Kanadassa järjestelyt koskevat sekä eläkkeitä että työsuhteen jälkeistä sairaus- ja henkivakuutusta. Eläkejärjestely on rahastoitu.

	2017	2016
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velvoitteet:		
- Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	22,8	23,2
Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet	1,5	1,6
Yhteensä	24,3	24,8

Eläkevelvoitteet ja muut etuuspohjaiset velvoitteet

	2017	2016
Työsuhde-etuuksiin liittyvien saatavien ja velvoitteiden täsmäytys		
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	31,5	33,1
Varojen käypä arvo	-8,7	-9,9
Nettovelka taseessa	22,8	23,2

Tuloslaskelman kulut		
Tilikauden työsuoritukseen liittyvät menot	0,5	0,5
Korkomenot	0,6	0,8
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-0,2	-
Yhteensä	0,9	1,3

Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	0,4	0,4
Varastointimenot	0,1	0,1
Myynti ja markkinointi	0,1	0,4
Hallinto	0,3	0,4
Muut	0,0	0,0
Yhteensä	0,9	1,3

	2017	2016
Velvoitteen nykyarvon muutos		
Velvoite 1.1.	33,0	34,0
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,3	0,5
Korkomenot	0,9	1,1
Uudelleen arvostukset	0,8	-1,5
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,1
Suoritukset	-1,2	-
Kurssierot	-1,0	0,7
Maksetut etuudet	-1,3	-1,8
Velvoite 31.12.	31,5	33,1

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos

Varojen käypä arvo 1.1.	9,9	8,7
Korkotuotot	0,3	0,3
Uudelleen arvostukset	0,2	0,3
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,4	1,6
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,1
Liiketoimintojen yhdistämiset	-1,2	-
Kurssierot	-0,6	0,7
Maksetut etuudet	-1,3	-1,8
Varojen käypä arvo 31.12.	8,7	9,9

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, käypä arvo ja % järjestelyyn kuuluvista varoista

	2017		2016	
	Käypä arvo	%	Käypä arvo	%
Omanpääoman ehtoinen instrumentti	5,3	60,0%	5,8	58,5%
Velkainstrumentti	3,5	40,0%	3,8	39,0%
Varat vakuutusyhtiöissä	0,0	0,0%	0,2	2,5%
Yhteensä	8,8	100,0%	9,9	100,0%

Järjestelyyn kuuluvien nettovelkojen (varojen) jakautuminen maittain

	Saksa		Ruotsi		Kanada		Muut maat	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuva velvoite	10,7	11,2	6,8	6,9	13,7	14,2	0,3	0,7
Varojen käypä arvo	-	-	-	-	8,8	9,6	-	0,2
Nettovelka (varat)	10,7	11,2	6,8	6,9	5,0	4,6	0,3	0,5

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Saksa		Ruotsi		Kanada		Muut maat	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Diskonttokorko, %	1,8	1,5	2,3	2,8	3,5	4,0	1,8-2,5	1,5-2,6
Palkankorotusoletus, %	3,0	3,0	n/a	n/a	3,0	3,0	n/a -2,25	n/a -2,25
Eläkkeiden korotusoletus, %	1,5	1,5	1,5	1,5	n/a	n/a	0,1-1,5	0,1-1,5

Herkkyysanalyysi diskonttokorolle

Nousu 0,5%

Lasku 0,5%

Vaikutus velan määrään

Keskimäärin 7% lasku

Keskimäärin 8% nousu

Konserni ennakoi maksavansa etuuspohjaisiin järjestelyihin 1,9 (1,6) miljoonaa euroa vuonna 2018.

Seuraavassa taulukossa on esitetty eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi:

Eläkevelvoitteiden maturiteetti	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ->
Oletetut eläkemaksut	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	7,8

22. Varaukset

	Takuuvaraukset	Ympäristö- kuluvaraukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2017	9,5	2,4	4,2	12,7	28,8
Muuntoero	-0,8	-	0,0	-0,8	-1,6
Varausten lisäykset	6,2	-	0,8	4,0	11,0
Käytetyt varaukset	-2,7	-0,1	-4,1	-2,3	-9,2
Käyttämättömien varausten peruutukset	0,0	-	0,0	-0,1	-0,1
Varaukset 31.12.2017	12,2	2,3	0,9	13,5	28,9
Lyhytaikaiset varaukset	10,6	0,3	0,9	10,0	21,8
Pitkäaikaiset varaukset	1,6	2,0	-	3,5	7,1
Yhteensä	12,2	2,3	0,9	13,5	28,9

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 12,2 (9,5) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppataivoista riippuen. Muut varaukset sisältävät laajennetun takuuvarauksen Uponorin keltaisesta messingistä valmistettujen ja Yhdysvalloissa myytyjen liitinten mahdollisen

rikkoutumisen varalta. Laajennettu takuu liittyy tuomioistuinten hyväksyntään sovintoehdoin ryhmäkanteiden sovintoratkaisussa 17.12.2015.

Uudelleenjärjestelyvarausten vähennykset liittyvät pääasiallisesti Talotekniikka – Eurooppa -segmentin toiminnan muutosohjelmaan.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 2,3 (2,4) miljoonaa euroa ja se liittyy pääosin vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan.

23. Korolliset velat

	2017	2016			
Pitkäaikaiset korolliset velat					
Joukkovelkakirjalaina	-	80,0			
Lainat rahoituslaitoksilta	172,0	72,7			
Rahoitusleasingvelat	4,4	5,3			
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,2	0,2			
Yhteensä	176,6	158,2			
Lyhytaikaiset korolliset velat					
Lainat rahoituslaitoksilta	0,6	16,8			
Joukkovelkakirjalainan lyhytaikainen osuus	80,0	-			
Rahoitusleasingvelat	0,8	0,7			
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	0,5	0,1			
Yhteensä	81,9	17,6			
Rahoituksesta johtuvien velkojen alku- ja loppusaldojen täsmäytys	2017	2016			
Korolliset velat 1.1.	175,8	139,5			
Rahavirroista syntyvät muutokset	83,0	32,4			
Liiketoimintojen hankinnat / myynnit	-	3,7			
Kurssierot	-0,3	0,2			
Korolliset velat 31.12.	258,5	175,8			
Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat					
	2019	2020	2021	2022	2023-
Lainat rahoituslaitoksilta	0,1	0,1	70,1	100,1	1,6
Rahoitusleasingsopimukset	0,8	0,9	2,7	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,1			
Yhteensä	1,0	1,1	72,8	100,1	1,6
Korollisten velkojen korkokannan painotettu keskiarvo, %p.a.				2017	2016
Lainat rahoituslaitoksilta				0,79	1,04
Joukkovelkakirjalaina				1,78	1,83
Muut pitkäaikaiset korolliset velat				0,92	0,97

Konsernilla on yksi suuruudeltaan 80 miljoonan euron määräinen joukkovelkakirjalaina. Konserni laski sen liikkeelle 2011, ja se erääntyy kesäkuussa 2018, eli se luetaan lyhytaikaiseksi velaksi. 50 miljoonaa euroa lainan pääomasta on suojattu kiinteäkorkoisella koronvaihtosopimuksella. Joukkovelkakirjalainaan on netotettu liikkeeseenlaskukulut. Vuonna 2016 konserni otti yritystosiin ja yhteisyrityksen perustamiseen liittyvien toimintojen rahoittamiseksi 50 miljoonan euron lainan ja 20 miljoonan euron lainan, molempien lainojen laina-aika on viisi vuotta. Vuonna 2017 yhtiö nosti 100 miljoonan euron lainan, jonka pääasiallinen tarkoitus on kesäkuussa 2018 erääntyvän 80 miljoonan euron joukkovelkakirjan takaisinmaksu. 50 miljoonaa euroa lainan pääomasta on suojattu rahoitusinstrumentein.

Tilinpäätöspäivänä konsernilla ei ollut liikkeeseen laskettuja yritystodistuksia.

Rahoitusleasingvelat	2017	2016
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	1,1	1,1
1-5 vuotta	4,8	5,9
Yli 5 vuotta	0,0	0,0
Yhteensä	5,9	7,0
Tulevat rahoituskulut	0,7	1,0
Rahoitusleasingvastuut - vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	5,2	6,0
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	0,8	0,7
1-5 vuotta	4,4	5,3
Yli 5 vuotta	0,0	0,0
Yhteensä	5,2	6,0

Konsernin rahoitusleasingsopimukset kohdistuvat pääasiassa toimisto-, tehdas- ja varastorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasingsopimusten aktivoidut kustannukset 31.12.2017 olivat 3,3 (3,8) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivointien poistot olivat vuonna 2017 yhteensä 0,4 (0,4) miljoonaa

euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2017 olivat 1,1 (1,1) miljoonaa euroa, johon sisältyi korkokustannusta 0,4 (0,4) miljoonaa euroa.

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasingsopimuksesta, joka solmittiin vuonna 1999, liittyen toimisto- ja tehdasrakennuksiin Saksassa. Tilikaudella 2017 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasingsopimuksia.

24. Lyhytaikaiset velat

	2017	2016
Ostovelat	76,8	76,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	5,8	5,8
Siirtovelat	79,9	83,7
Saadut ennakot	0,9	0,5
Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista	4,1	2,4
Johdannaissopimukset	1,4	4,0
Muut lyhytaikaiset velat	28,6	26,4
Yhteensä	197,5	199,0
Siirtovelat		
Henkilökulut	38,1	39,2
Bonukset	18,0	19,4
Verot	0,7	1,2
Korot	0,3	0,6
Muut	22,8	23,3
Yhteensä	79,9	83,7

25. Vastuusitoumukset, ehdolliset varat ja ehdolliset velat

	2017	2016
Investointisitoumukset	12,4	9,7
Muut sitoumukset	0,8	0,6
- Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	2,1	2,5
Takaukset	5,6	5,0
- Tytäryhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	29,4	34,1
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.		
Annetut pantit	0,1	0,1
Kiinnitykset	2,1	2,5
Takaukset	34,9	39,2
Yhteensä	37,1	41,8

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määrästä.

Uponor Oyj:n espanjalaisessa tytäryhtiössä Uponor Hispania, S.A.U.:ssa on suoritettu verotarkastukset koskien tilivuotia 2006-2007 ja 2011-2012. Tarkastusten johdosta verottaja hylkäsi konsernin palveluveloituksiin ja mainontaan liittyvien kulujen verovähennyskelpoisuuden. Tämän johdosta Uponor Hispania on maksanut 0,7 miljoonaa euroa sisältäen vaaditut verot ja viivekorot sekä kirjannut 0,4 miljoonan euron varauksen tuleviin viivekorkojen maksuun, ja aloittanut prosessin kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy saivat 13. syyskuuta 2017 korkeimmasta hallinto-oikeudesta päätökset valituksiin, jotka Uponor jätti tammikuussa 2016. Valitus koski konserniverokeskuksen vuonna 2011 tekemiä verotuksen oikaisupäätöksiä. KHO:n Uponor Oyj:tä koskeva päätös alentaa yhtiön verovuosien 2005–2007 verotettaviin tuloihin lisätyn ja perimättä jätetyn palvelumaksujen voittomarginaalin seitsemästä prosentista kolmeen prosenttiin. Myös yhtiölle määrättyjen verojen, viivekorkojen ja veronlisäysten määriä alennettiin. Uponorin tytäryhtiön Uponor Business Solutions Oy:n verovuotta 2005 koskevat jälkiverotuspäätökset kumottiin. Verohallinto on laskenut päätösten verotukseen aiheuttamat muutokset ja oikaisee maksuunpanon molempien yhtiöiden osalta. Uponor on kirjannut veronokaisupäätösten perusteella maksetut veronkorotukset ja viivekorot 1,6 miljoonaa euroa tuotoksi. Verovuosien 2006–2009 osalta Uponor Business Solutions Oy:n veloittamien palvelumaksujen markkinaehtoisten määrien selvittäminen palautuu Verohallinnolle. Uponor on kirjannut myös verovuosien 2006–2009 osalta maksetut veronkorotukset ja viivekorot 3,4 miljoonaa euroa tuotoksi. Maksetut verot 9,6 miljoonaa euroa on siirretty pitkäaikaisista saamisista lyhytaikaisiin saamisiin.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Konsernin tämän hetkisen näkemyksen mukaan näillä oikeusprosesseilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

26. Muut vuokrasopimukset

	2017	2016
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	12,4	10,7
1-5 vuotta	24,6	27,8
Yli 5 vuotta	7,0	9,2
Yhteensä	44,0	47,7

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasingsopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

27. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti sekä minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tuloskehitykseen. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Käytännön tasolla konsernin Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja, ja muina jäseninä konsernin talousjohtaja sekä rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksettä. Suojaustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Rahoitustoiminto huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttakurssiriski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy muun muassa valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitiliasaldojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöt suojaavat kaikki merkittävät transaktioriskinsä konsernin sisäisillä valuuttatermiinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttapositioden arvioinnista ja positioden suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiineitä ja -optioita. Yksittäiset valuuttajohdannaissopimukset ovat kestoaltaan korkeintaan vuoden pituisia.

Tuotantoyksiköt laskuttavat myyntiyrityksiä pääsääntöisesti niiden paikallisessa valuutassa. Tämä mahdollistaa valuuttakurssiriskien keskittymisen tuotantoyksiköihin, joilla on paremmat resurssit valuuttariskien hallinnoimiseen yhdessä konsernin rahoitustoiminnon kanssa. Näin ollen valuuttariskiä syntyy sisäisessä kaupankäynnissä lähinnä Saksan, Ruotsin, Yhdysvaltojen ja Suomen tuotantoyksiköiden sellaisessa myynnistä, joka tapahtuu muussa kuin kotivaluutassa.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat kuukausittain valuuttamääräisiä kassavirtojaan seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja suojaavat konsernin suojauspolitiikan mukaisen osan valuuttamääräisistä nettokassavirroistaan. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Yhdysvaltain dollari (USD), Ruotsin kruunu (SEK), Kanadan dollari (CAD) ja Tanskan kruunu (DKK). Nämä valuutat muodostivat noin 62,1 (58,4) prosenttia konsernin ulkoisista myyntisaamisista 31.12.2017. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä ko. yksiköiden paikallisen myynnin osalta.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2017

M€	EURUSD	EURSEK	USDCAD	EURRUB	EURDKK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	99,0	14,8	-1,3	3,8	7,1	123,4
Valuuttasuojaukset	-110,5	-29,9	13,6	-8,3	4,1	-131,0
Nettopositio	-11,5	-15,1	12,4	-4,4	11,1	-7,5

Herkkyysanalyysi (+/- 10%)	EURUSD	EURSEK	USDCAD	EURRUB	EURDKK	Yhteensä
Tuloslaskelma	1,2	1,5	1,2	0,4	1,1	5,4
Oma pääoma (muuntoerot)	1,3					1,3

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2016

M€	EURUSD	EURSEK	USDCAD	EURGBP	EURDKK	Yhteensä
Positio ennen suojauksia	62,0	0,9	-2,0	-3,7	4,6	61,8
Valuuttasuojaukset	-79,3	-15,5	14,6	-3,8	3,9	-80,1
Nettopositio	-17,3	-14,6	12,6	-7,5	8,5	-18,3

Herkkyysanalyysi (+/- 10%)	EURUSD	EURSEK	USDCAD	EURGBP	EURDKK	Yhteensä
Tuloslaskelma	0,3	1,5	1,3	0,7	0,8	4,6
Oma pääoma (muuntoerot)	1,4					1,4

Esitetty valuuttapositio sisältää ainoastaan rahoitusinstrumentit IFRS 7 määritelmien mukaisesti. Positio on vieraan valuutan määräisten rahoitusvarojen ja -velkojen summa tilinpäätöspäivänä. Positio ei sisällä nettoinvestoinneiksi luokiteltuja sisäisiä lainoja eikä ennustettuja myyntejä ja ostoja, joita ei ole vielä kirjattu taseeseen saamisiksi tai veloiksi. Taulukossa esitetty valuuttariskin herkkyysanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen euromääräisen vaikutuksen valuuttapareittain tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalle translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät valuuttamääräiset tase-erät kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD). Translaatoriski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuuihin, mutta ei kassavirtoihin. Mikäli euro vahvistuisi 10 prosenttia Yhdysvaltain dollaria vastaan, olisi ilman veroja laskettu oman pääoman muuntoero-vaikutus 1,3 miljoonaa euroa. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksen muodostavat valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat, jotka suojataan kokonaisuudessaan. Lisäksi konsernin rahoituskomitean erikseen määrittelemät lainat ovat suojauslaskennan piirissä. Näiden lainojen ja lainojen valuuttasuojien käyvän arvon muutoksia ei kirjata tulokseen, vaan ne vaikuttavat omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille markkinakorkojen muutosten vaikuttaessa rahoituskustannuksiin ja aiheuttaessa muutoksia tase-erien arvoihin. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskin hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen optimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Tällä hetkellä kaikki ulkoiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia. Korkoposition korkosidonnaisuusaiakaa säädelään lainojen korkojaksojen valinnoilla. Myös johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja korko-optioita voidaan käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien ajallisesta vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole kokonaisuuden kannalta merkittävä.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama herkkyys markkinakorkojen muutoksesta on seuraava: markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun tai laskun vaikutus ennen veroja tuloslaskelmaan on $\pm 1,4$ ($\pm 0,9$) miljoonaa euroa ja omaan pääomaan $\pm 1,3$ ($\pm 0,5$) miljoonaa euroa. Tuloslaskelmaan vaikuttava korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja -saamiset, sekä koronvaihtosopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Vaikutus omaan pääomaan syntyy suojauslaskennan piirissä olevan koronvaihtosopimuksen käyvän arvon muutoksen vaikutuksesta.

Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriski

Likviditeetti- ja jälleenrahoitusriski syntyy, kun yritys ei pysty rahoittamaan toimintaansa luottokelpoisuuttaan vastaavilla ehdoilla tai lainkaan. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman ja riittävien luottolimiittireservien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja useista eri lähteistä. Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla kassavaroja ainoastaan matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto voi toteuttaa yksittäisten tytäryhtiöiden nimissä paikallisia käyttöpääomalimittieitä tai muita luottojärjestelyjä, joiden takaaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2017 olivat:

- Joukkovelkakirjalaina 80 miljoonaa euroa, erääntyy vuonna 2018
- 50 miljoonan euron bilateraali pankkilaina, joka erääntyy vuonna 2021
- 20 miljoonan euron bilateraali pankkilaina, joka erääntyy vuonna 2021
- 100 miljoonan euron bilateraali pankkilaina, joka erääntyy vuonna 2022
- Neljä komittoitua, pankkeja sitovaa luottolimiittia, joiden määrä on yhteensä 200 miljoonaa euroa, joista 100 miljoonaa euroa erääntyy vuonna 2019 ja 100 miljoonaa euroa 2021.

Kahdenvälisiä komittoituja luottolimiittejä ei käytetty raportointikaudella.

Näiden lisäksi konsernilla on yhteensä 34,8 miljoonaa euron tililimiitit sekä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma. Raportointikauden päättyessä Uponorin yritystodistuksia ei ollut liikkeeseen laskettuina, eikä tililimiittejä ole käytössä.

Raportointikauden päättyessä konsernilla oli 107,0 (16,3) miljoonaa euroa rahavaroja.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2017

	2018	2019	2020	2021	2022-
Joukkovelkakirjalaina	80,7				
Lainat rahoituslaitoksilta	1,7	1,4	1,5	71,3	102,8
Rahoitusleasingvelat	1,1	1,0	1,0	2,8	-
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,2			
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,5				
Ostovelat	76,8				
Johdannaissopimukset					
Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	204,3				
- saatavat rahavirrat	205,5				
Korkojohdannaiset	0,5		0,2	0,3	0,3
Sähköjohdannaiset	0,1	0,0			

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2016

	2017	2018	2019	2020	2021-
Joukkovelkakirjalaina	1,5	80,8			
Lainat rahoituslaitoksilta	0,9	0,9	0,9	51,0	22,6
Rahoitusleasingvelat	1,1	1,1	1,0	1,0	2,8
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0,1	0,1	0,2		
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	16,8				
Ostovelat	76,2				
Johdannaissopimukset					
Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	177,4				
- saatavat rahavirrat	176,7				
Korkojohdannaiset	1,0	0,5			
Sähköjohdannaiset	0,3	0,1	0,1		

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene tai ei ole halukas täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaissopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Konsernin normaalissa liiketoiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut merkittäviä luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2017.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimiittejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvien osin. Tilikauden aikana tulospäätteisesti kirjattujen arvonalentumistappioiden määrä oli kaikkiaan 0,3 (1,5) miljoonaa euroa.

Myyntisaamisten ikäjakauma	2017	2016
Erääntymättömät	145,4	134,2
Erääntyneet 1-30 päivää	16,7	24,0
Erääntyneet 31-60 päivää	3,0	2,3
Erääntyneet 61-90 päivää	2,2	0,9
Erääntyneet yli 90 päivää	4,5	4,4
Yhteensä	171,8	165,8

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkällä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla aina kun se on taloudellisesti järkevää.

Metallien hintariskin osalta myös johdannaisinstrumentteja voidaan käyttää täydentämään kiinteähintaisia sopimuksia. Käytettävät johdannaisinstrumentit ovat LME-pohjaisia (London Metal Exchange) ja jälkimarkkinakelpoisia. Metallin hintariskin suojausten johdannaisinstrumentteihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi Pohjoismaissa konsernin sähkösuojapolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti. Suojaustavoitteet saavutetaan pääasiallisesti käyttämällä sähköjohdannaisia. Sähköjohdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoinna olevien sähköjohdannaisien herkkyys sähkön hintamuutoksille, jos sähkön markkinahinta nousisi tai laskisi 10 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Luvut on esitetty ennen verojen vaikutusta. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohdannaiset vaikuttavat tuloslaskelmaan. Niiden sähköjohdannaisien, jotka täyttävät IAS 39 suojauslaskennan ehdot, arvomuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

	2017	2016
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,5	+/- 0,5

28. Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Nimellisarvot	2017	2016
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	100,0	50,0
Korko-optiot	70,0	20,0
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	199,7	173,6
- suojauslaskennassa	12,7	14,1
Hyödykejohdannaiset:		
Sähköjohdannaiset		
- suojauslaskennassa	4,7	5,8
Energia, MWh	186 215	210 250

Käyvät arvot	2017 Positiivinen käypä arvo	2017 Negatiivinen käypä arvo	2017 Netto käypä arvo	2016 Positiivinen käypä arvo	2016 Negatiivinen käypä arvo	2016 Netto käypä arvo
Korkojohdannaiset:						
Koronvaihtosopimukset	0,0	-0,5	-0,5	-	-1,5	-1,5
Korko-optiot	0,0	-	0,0	0,1	-	0,1
Valuuttajohdannaiset:						
Termiinisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	1,7	-0,8	0,9	1,6	-2,1	-0,5
- suojauslaskennassa	0,2	-	0,2	-	-0,1	-0,1
Hyödykejohdannaiset:						
Sähköjohdannaiset						
- suojauslaskennassa	0,5	-0,1	0,4	0,2	-0,4	-0,2

Rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähkö- ja korkojohdannaisien käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin niiltä osin kuin suojaus on tehokas.

Sähköjohdannaisien käyvän arvon muutoksesta kirjattiin tilikauden aikana voittoa 0,4 (0,8) miljoonaa euroa laajaan tulokseen.

Korkojohdannaisien käyvän arvon muutoksen voitto 0,8 (0,6) miljoonaa euroa kirjattiin laajan tuloksen eriin tilikauden aikana. Luvussa on huomioitu verovaikutus. Suojaussuhteesta ei kirjattu tehottomuutta tilikauden aikana.

29. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat

vähennettynä rahoilla ja pankkisaamisilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljänneksen kautta laskettu nettovelkaantuneisuusaste 30–70 prosentin vaihteluvälillä. Tilikauden 2017 keskimääräinen (ka) gearing oli 58,4 (56,7) %.

	2017	2016
Korolliset velat	258,5	175,8
Rahavarat	107,0	16,3
Sidotut rahavarat	0,0	0,0
Korollinen nettovelka	151,5	159,5
Oma pääoma yhteensä	348,4	326,9
Nettovelkaantumisaste, %	43,5	48,8
Nettovelkaantumisaste keskimäärin, %	58,4	56,7

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehdoista koskien nettovelkaantuneisuusastetta ja käyttökateen suhdetta nettorahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

33. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Uponorilla on osakeperusteisia kannustinohjelmia sen ylimmälle johdolle. Olemassa olevat ohjelmat on kuvattu alla.

Vuodet 2017–2019 kattava ohjelma julkaistiin joulukuussa 2016, ja sen piiriin kuuluu noin 30 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma perustuu kolmen vuoden jaksolle asetettujen ansaintatavoitteiden saavuttamiseen ja enimmillään ansaittu osakepalkkio vastaa yhteensä enintään 300 000 osakkeen arvoa, joka sisältää rahana maksettavan osuuden.

Vuodet 2016–2018 kattavan ohjelman piiriin kuuluu 25–30 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma perustuu kolmen vuoden jaksolle asetettujen ansaintatavoitteiden saavuttamiseen ja enimmillään ansaittu osakepalkkio vastaa yhteensä enintään 300 000 osakkeen arvoa, joka sisältää rahana maksettavan osuuden.

Vuodet 2015–2017 kattavan ohjelman piiriin kuuluu enintään 25 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma perustuu kolmen vuoden jaksolle asetettujen ansaintatavoitteiden saavuttamiseen ja enimmillään ansaittu osakepalkkio vastaa yhteensä enintään 350 000 osakkeen arvoa, joka sisältää rahana maksettavan osuuden.

Johdon kannustinohjelmien vaikutus konsernin liikevoittoon oli -1,1 (-0,8) miljoonaa euroa, taseen omaan pääomaan 0,4 (0,4) miljoonaa euroa ja ohjelmaan osallistuvien verojen maksamista varten kirjattiin velkaosuus 1,2 (0,7) miljoonaa euroa.

Lisäksi Uponor Oyj:n hallitus päätti 13.12.2017 jatkaa hallituksen vuonna 2014 päättämää yhtiön johdon suoriteperusteista osakekannustinohjelmaa. Uuden ohjelman kohderyhmään kuuluu noin 50 konsernin johtoryhmään ja johtajistoon kuuluvaa henkilöä. Ohjelma kattaa kalenterivuodet 2018–2020 ja perustuu kolmen vuoden jaksolle asetettujen ansaintatavoitteiden saavuttamiseen ja enimmillään ansaittu osakepalkkio vastaa yhteensä enintään 400 000 osakkeen arvoa, joka sisältää rahana maksettavan osuuden. Tällä ohjelmalla ei ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen vuonna 2017.

31. Osuudet tytäryrityksissä ja määräysvallattomien omistajien osuudet

Tytäryhtiöt on listattu liitetiedossa 32 Lähipiiritiedot.

Uponor Oyj:n tytäryhtiöllä Uponor Infra Oy:llä on merkittävä määräysvallattomien omistajien osuus liittyen sen omistusrakenteeseen. Uponorilla on määräysvalta 55,3 prosentin suoralla omistusosuudella ja äänenemmistö, sillä Uponorilla on puheenjohtajuus Uponor Infra Oy:n hallituksessa. KWH Yhtymä Oy omistaa 44,7 prosenttia Uponor Infra Oy:stä. Uponor Infra Oy on alakonsernin emoyhtiö ja sen osalta esitetään alakonsernin luvut. Alakonsernin rakenne käy ilmi tytäryhtiölistasta.

	Kotipaikka	Määräysvallattomien omistajien omistusosuus		Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		Määräysvallattomien omistajien osuus	
		2017	2016	2017	2016	2017	2016
Uponor Infra Oy	Suomi, Helsinki	44,7%	44,7%	4,9	-0,3	68,2	63,6

Taloudellinen informaatio Uponor Infra Oy – konsernista:

	2017	2016
Liikevaihto	323,4	287,9
Tilikauden tulos	11,1	-0,7
Tilikauden laaja tulos	10,3	-0,3
Tilikauden tuloksen jakautuminen - Emoyhtiön omistajille	11,1	-0,7
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen - Emoyhtiön omistajille	10,3	-0,3
Pitkäaikaiset varat	81,3	83,6
Lyhytaikaiset varat	130,8	113,4
Pitkäaikaiset velat	8,4	9,6
Lyhytaikaiset velat	60,7	54,7
Liiketoiminnan rahavirta	13,0	12,8
Investointien rahavirta	-6,1	-14,0
Rahoituksen rahavirta	-6,4	-1,6

Uponor Infra Oy ei maksanut osinkoja omistajilleen vuonna 2017 tai vertailukaudella.

32. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin kuuluvat tytär- ja osakkuusyritykset sekä johtoon kuuluvat avainhenkilöt: hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä.

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiiriin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Johdon ja hallituksen palkitseminen

Johdoryhmän saamat palkat ja palkkiot, T€	2017	2016
Palkat ja palkkiot	3 039,5	2 862,2
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet - maksuperusteiset eläkkeet	357,2	320,0
Osakeperusteiset etuudet	583,5	659,1
Yhteensä	3 980,2	3 841,3

Johtoryhmän palkat ja palkkiot sisältävät palkat, luontaisedut ja lyhyen aikavälin kannustimet.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät johtoryhmän osalta paikallisten lakisääteisten eläkejärjestelyjen kulut sekä toimitusjohtajalle otetut maksuperusteiset lisäeläkevakuutukset. Konsernilla ei ole näihin liittyen muita sitoumuksia.

Osakeperusteiset etuudet sisältävät johdon pitkän aikavälin kannustinohjelmista kaudelle kirjatut kulut (lisätietoja liitteessä 30).

Yllä esitettyyn taulukkoon sisältyvät myös toimitusjohtajan palkat ja palkkiot.

Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja, T€	2017	2016
Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	811,9	820,9

Toimitusjohtajan eläkeikä määritellään työeläkelain (TyEL) mukaisesti, mutta yhtiö voi yhdessä toimitusjohtajan kanssa sopia, että toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana. Lakisääteisen eläkkeen lisäksi yhtiö on ottanut maksuperusteisen eläkevakuutuksen toimitusjohtajalle, johon yhtiö maksoi 40 000 euroa vuonna 2017. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö on maksanut 50 000 euroa vuonna 2017.

Hallituksen palkkiot, T€	2017	2016
Eloranta Jorma, puheenjohtaja	98,8	97,6
Paasikivi Annika, varapuheenjohtaja, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja	62,2	60,4
Lengauer Markus	59,0	56,6
Nygren Eva	54,2	54,2
Rosendal Jari	54,2	52,4
Aaltonen-Forsell Pia, 20.3.2017 alkaen	52,4	-
Ihamuotila Timo, 20.3.2017 asti	1,8	57,4
Yhteensä	382,6	378,6

Lisäksi yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEL-eläkejärjestelmään perustuvaan eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Muut lähipiiritiedot

Lähipiiriin kuuluvilla henkilöillä ei ollut 31.12.2017 eikä 31.12.2016 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt ovat tehneet vähäisiä transaktioita konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty tilinpäätöksen Hallinto- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.

Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa, M€	2017	2016
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	2,4	1,9
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Ostovelat ja muut velat	0,2	0,1

Osakkeet ja osuudet

Konserniyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Beteiligungs GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor S.A.R.L.	Ranska, Saint-Quentin-Fallavier
Uponor S.r.l.	Italia, Badia Polesine
Uponor Holding GmbH	Saksa, Hassfurt
Zent-Frenger GmbH	Saksa, Heppenheim
KaMo GmbH	Saksa, Ehingen
Delta Systemtechnik GmbH (95 % Uponor Holding GmbH, 5 % KaMo GmbH)	Saksa, Celle
Uponor Hispania, S.A.U.	Espanja, Móstoles
Uponor A/S	Tanska, Brøndby
Uponor Eesti Oü	Viro, Tallinna
Uponor Suomi Oy	Suomi, Lahti
Uponor Business Solutions Oy	Suomi, Vantaa
Uwater Oy	Suomi, Tampere
Uponor Asia Oy	Suomi, Helsinki
Uponor Korea Co., Ltd.	Korea, Kyungki-do
Uponor (China) Plumbing Systems Co., Ltd.	Kiina, Taicang
Uponor Hong Kong Ltd	Hongkong
Uponor Kft. (Uponor Épületgépészeti Korlátolt Felelősségű Társaság)	Unkari, Budapest
SIA Uponor Latvia	Latvia, Riika
UAB Uponor	Liettua, Vilna
Uponor, s.r.o.	Tšekki, Praha
Uponor AS	Norja, Vestby
Uponor Sp. z o.o.	Puola, Plonie
Uponor Portugal - Sistemas para Fluidos, Lda.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor AG	Sveitsi, Pfungen
JSC "Uponor Rus"	Venäjä, Moskova
Uponor Innovation AB	Ruotsi, Borås
Uponor AB	Ruotsi, Vrsbo
Uponor Vertriebs GmbH	Itävalta, Wiener Neudorf
Uponor Limited	Englanti, Watford
Uponor Building Energy Limited	Englanti, Watford
UPONOR, s.r.o.	Slovakia, Bratislava
Uponor NA Holding, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Investment LLC	Yhdysvallat, Delaware
Uponor North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Tulsa Pipe Plant, Inc. (*)	Yhdysvallat, Delaware
Hot Water Systems North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Ltd.	Kanada, Saskatchewan
Radiant Technology, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor, Inc.	Yhdysvallat, Illinois
Uponor Innovations, LLC	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Trading (Beijing) Co., Ltd.	Kiina, Beijing
Uponor Romania S.R.L.	Romania, Bukarest
Uponor Insurance Limited	Guernsey
Uponor Pty Ltd	Australia, Sydney

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Infra Oy (55,3 % Uponor Oyj, 44,7 % KWH-yhtymä Oy)	Suomi, Helsinki
Jita Oy	Suomi, Virrat
Uponor Infra AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Infra AS	Tanska, Holbæk
Uponor Infra AS	Norja, Vestby
Uponor Infra Ltd.	Kanada, Mississauga
Uponor Infra Holding Corp.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Infra Corp.	Yhdysvallat, California
Uponor Infra Limited	Englanti, Milton Keynes
Uponor Infra Sp. z o.o.	Puola, Varsova
Uponor Infra Oü	Viro, Tartu
Koy Tuusulan Pakkasraitti 12	Suomi, Tuusula
KWH PIPE (INDIA) LIMITED (*)	Intia, Mumbai
Uponor Infra Fintherm a.s.	Tšekki, Praha
KWH Pipe Espana SA (*)	Espanja, Madrid
KWH Pipe (Portugal) Tubos Lda. (*)	Portugali, Palmela

Osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Punitec GmbH & Co. KG (36 %)	Saksa, Gochsheim
Punitec Verwaltungs GmbH (36 %)	Saksa, Gochsheim
Phyn Oy (37,5 %)	Suomi, Helsinki
Phyn LLC (37,5 %)	Yhdysvallat, Delaware

(*) Lepäävä yhtiö

33. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

13. helmikuuta Uponor julkisti päätöksensä 10 miljoonan dollarin lisäinvestoinnista Phyniin, joka on älykkäitä vesiratkaisuja kehittävä yhteisyritys Belkin International –yhtiön kanssa. Uponorin investoinnin kokonaismäärä nousi näin 25 miljoonaan dollariin, jolla Uponor saa amerikkalaisesta Phyn LLC:stä ja eurooppalaisesta Phyn Oy:stä 50 prosentin omistusosuuden. Toisen puolikkaan omistaa Belkin. Yhteisyrityksenä Phyn raportoidaan Uponorin tilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2017 oli 35 077 317 kappaletta, yhteensä 545,5 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2017 lopussa oli 16,78 euroa ja osakekannan markkina-arvo 1 228,4 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 19 191 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 26,4 (26,1) %.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2017

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	16 571 780	22,7	22,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	3 862 072	5,3	5,3
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	2 789 006	3,8	3,8
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 847 527	2,5	2,5
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	1 055 794	1,4	1,4
KEVA	940 833	1,3	1,3
OP-Suomi -Sijoitusrahasto	834 710	1,1	1,1
Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	732 487	1,0	1,0
Valtion Eläkerahasto	655 000	0,9	0,9
SEB Finlandia -Sijoitusrahasto	606 128	0,8	0,8
Paasikivi Pekka	560 406	0,8	0,8
Paasikivi Jari	548 888	0,7	0,8
Muut	42 143 192	57,6	57,6
Yhteensä	73 147 823	99,9	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	59 121	0,1	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2017

Nordea Bank AB (publ.), Suomen sivuliike	11 710 554	16,0	16,0
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ.), Helsingin sivukontto	5 457 006	7,5	7,5
Svenska Handelsbanken AB (publ.), Filial verksamheten i Finlar	988 717	1,3	1,3
Muut	729 760	1,0	1,0
Yhteensä	18 886 037	25,8	25,8

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänten enimmäismäärä on 31.12.2017 tilanteen mukaan 73 147 823 ääntä. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 59 121 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Paasikiven suku omistaa yhtiötä sekä suoraan että Oras Invest Oy -yhtiön kautta, yhteensä 24,9 (25,3) prosenttia.

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2017

Sektorit	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	19 464 417	26,6
Julkiset yritykset	18 708	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9 828 078	13,4
Julkisyhteisöt	8 565 079	11,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2 593 882	3,5
Kotitaloudet	13 441 867	18,4
Ulkomaat (myös hallintarekisteröidyt)	19 294 913	26,4
Muut (yhteistili)	0	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2017

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkeista, %
1 - 100	333 667	0,5	5 655	29,5
101 - 1 000	4 376 153	6,0	10 834	56,4
1 001 - 10 000	6 549 532	8,9	2 470	12,9
10 001 - 100 000	4 743 425	6,5	184	1,0
100 001 - 1 000 000	13 910 428	19,0	41	0,2
1 000 001 -	43 293 739	59,1	7	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	19 191	100,0

Osakepääoman kehitys 2013 - 2017

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2017	31.12.			146 446 888	73 206 944
2016	31.12.			146 446 888	73 206 944
2015	31.12.			146 446 888	73 206 944
2014	31.12.			146 446 888	73 206 944
2013	31.12.			146 446 888	73 206 944

**EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA
(FAS)**

		2017	2016
		Euro	Euro
Liikevaihto	2	11 326 854,47	12 250 856,85
Henkilöstökulut	4	6 352 269,87	6 726 106,90
Poistot ja arvonalentumiset	5	199 633,42	170 251,65
Liiketoiminnan muut kulut	3	11 525 355,65	11 455 580,97
Liiketappio		-6 750 404,47	-6 101 082,67
Rahoitustuotot ja -kulut	6	44 751 308,93	32 530 019,67
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		38 000 904,46	26 428 937,00
Tilinpäätössiirrot	7	2 310 191,22	14 102 501,35
Tuloverot	8	-264 717,16	-1 651 515,75
Tilikauden voitto		40 046 378,52	38 879 922,60

EMOYHTIÖN TASE (FAS)		31.12.2017	31.12.2016
		Euro	Euro
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		349 368,78	282 405,22
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	349 368,78	282 405,22
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		176 648,22	84 027,10
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9	176 648,22	84 027,10
Sijoitukset			
Konserniyhtiöosakkeet		290 333 341,81	305 458 271,76
Osakkuusyhtiöosakkeet		1 626 291,53	1 626 291,53
Muut osakkeet ja osuudet		44 548,83	44 548,83
Lainasaamiset		214 031 034,87	225 918 423,11
Sijoitukset yhteensä	10	506 035 217,04	533 047 535,23
Pysyvät vastaavat yhteensä		506 561 234,04	533 413 967,55
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset			
Laskennalliset verosaamiset		330 000,00	350 000,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	11	330 000,00	350 000,00
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		854 728,15	3 249 912,93
Lainasaamiset		34 531 814,96	7 341 905,86
Siirtosaamiset		4 709 651,25	1 006 515,58
Muut saamiset		57 475 068,29	59 968 401,66
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	12	97 571 262,65	71 566 736,03
Rahat ja pankkisaamiset		85 967 701,52	3 591 319,13
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		183 868 964,17	75 508 055,16
Vastaavaa yhteensä		690 430 198,21	608 922 022,71

EMOYHTIÖN TASE (FAS)		31.12.2017	31.12.2016
		Euro	Euro
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto		50 184 372,40	50 184 372,40
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto		108 948 302,14	103 641 241,47
Tilikauden tulos		40 046 378,52	38 879 922,60
Oma pääoma yhteensä	13	345 692 554,62	339 219 038,03
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		151 026,50	161 217,72
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		151 026,50	161 217,72
Pakolliset varaukset	14	1 650 000,00	1 750 000,00
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat		0,00	80 000 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta		170 000 000,00	70 000 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	15	170 000 000,00	150 000 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat		80 000 000,00	0,00
Ostovelat		1 071 639,08	1 379 257,39
Siirtovelat		2 025 432,18	4 201 096,75
Muut lyhytaikaiset velat		89 839 545,83	112 211 412,82
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16	172 936 617,09	117 791 766,96
Vieras pääoma yhteensä		342 936 617,09	267 791 766,96
Vastattavaa yhteensä		690 430 198,21	608 922 022,71

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA**2017
Euro****2016
Euro****Liiketoiminnan rahavirta**

Liikevoitto / -tappio	-6 750 404,47	-6 101 082,67
Suunnitelman mukaiset poistot	199 633,42	170 251,65
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-100 000,00	-780 847,68
Maksetut verot	-2 530 605,62	-16 038,80
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-9 181 376,67	-6 727 717,50

Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä

Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	3 023 684,26	-18 140 437,40
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-826 017,75	3 118 581,10
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä	2 197 666,51	-15 021 856,30

Saadut osingot liiketoiminnasta	54 643 995,02	29 934 856,37
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	14 100 000,00	7 575 000,00
Liiketoiminnan rahavirta	61 760 284,86	15 760 282,57

Investointien rahavirta

Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-359 218,10	-118 679,04
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,00	-1 626 291,53
Muut lyhytaikaiset sijoitukset	-10 000 000,00	0,00
Luovutustulot muista sijoituksista	0,00	1 000,00
Myönnettyt lainat	-42 088 567,80	-64 984 937,41
Lainasaamisten takaisinmaksut	15 424 574,20	10 616 091,95
Muutokset tytäryhtiöosakkeiden investoinneissa	732 929,95	-4 648 528,99
Osakemyynnit ja tytäryhtiöiden purkutulokset	0,00	119 349,12
Saadut korot investoinneista	6 891 378,67	5 937 672,37
Saadut osingot investoinneista	4 200,00	1 470,00
Investointien rahavirta	-29 394 703,08	-54 702 853,53

Rahavirta ennen rahoitusta	32 365 581,78	-38 942 570,96
-----------------------------------	----------------------	-----------------------

Rahoituksen rahavirta

Lainojen nostot	267 000 000,00	95 000 000,00
Lainojen takaisinmaksut	-167 000 000,00	-45 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-14 085 104,22	-5 713 893,61
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-2 255 497,21	-2 146 908,18
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-33 648 597,96	-32 178 923,32
Rahoituksen rahavirta	50 010 800,61	9 960 274,89

Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	82 376 382,39	-28 982 296,07
---	----------------------	-----------------------

Rahavarat 1.1.	3 591 319,13	32 573 615,19
Rahavarat 31.12.	85 967 701,52	3 591 319,13
Muutos taseen mukaan	82 376 382,39	-28 982 296,06

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor -konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laadintaperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Lainan liikkeeseenlaskukulut

Lainan liikkeeseenlaskukulut on jaksotettu lineaarisesti vaihtuviin vastaaviin.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-eduista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaissopimukset

Johdannaisinstrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaissopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa. Johdannaisten käyvät arvot johdannaislajeittain on esitetty kohdassa liitetieto 18. Johdannaislajien tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset on esitetty kohdassa Liitetieto 6. Johdannaisten käytöstä on kerrottu konsernin kohdassa Liitetieto 28.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

	2017 Euro	2016 Euro
2. Liikevaihto		
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	11 326 854,47	12 250 856,85
Yhteensä	11 326 854,47	12 250 856,85
3. Liiketoiminnan muut kulut		
Matkakulut	655 494,45	525 400,88
Ostetut palvelut	2 393 850,73	2 908 944,68
Muut	8 476 010,47	8 021 235,41
Yhteensä	11 525 355,65	11 455 580,97
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	77 000,00	74 000,00
- Veroneuvonta	0,00	1 760,00
- Muut palvelut	0,00	0,00

4. Henkilöstökulut	2017	2016
Palkat ja palkkiot	5 530 332,70	5 725 486,79
Eläkekulut	636 475,08	721 193,52
Henkilösivukulut	185 462,09	279 426,59
Yhteensä	6 352 269,87	6 726 106,90

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin
Toimihenkilöitä 53 47

Johdon palkat ja palkkiot *)		
Toimitusjohtaja	811 869,55	820 941,41
Hallitus	382 600,00	378 600,00
Yhteensä	1 194 469,55	1 199 541,41

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2017 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Toimitusjohtaja jää eläkkeelle työeläkelain (TyEL) mukaisesti, mutta yhtiö voi yhdessä toimitusjohtajan kanssa sopia, että toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana. Toimitusjohtajan eläke karttuu työeläkelain (TyEL) mukaisesti.

Lakisääteisen eläkkeen lisäksi yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle maksuperusteisen eläkevakuutuksen, johon yhtiö maksoi 40 000 euroa vuonna 2017. Yhtiö on lisäksi päättänyt kapitalisaatio-eläkejärjestelystä toimitusjohtajalle, mistä yhtiö on maksanut 40 000 euroa vuonna 2016. Yhtiön hallitus hyväksyi vuonna 2016 toimitusjohtajan kapitalisaatio-eläkejärjestelyyn 10 000 euron korotuksen, jolloin yhtiön maksu vuonna 2017 oli 50 000 euroa.

5. Poistot	2017	2016
Aineettomat hyödykkeet	110 764,08	113 761,00
Aineelliset hyödykkeet	88 869,34	56 490,65
Yhteensä	199 633,42	170 251,65

6. Rahoitustuotot- ja kulut	2017	2016
Korkotuotot	75 155,75	63 493,16
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	10 346 608,11	7 061 068,46
Osinkotuotot	4 200,00	1 470,00
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	54 643 995,02	29 934 856,37
Korkokulut	-3 151 213,57	-4 080 850,25
Korkokulut tytäryhtiöille	-127 215,91	-48 831,42
Muut rahoituskulut	-86 326,15	-71 562,08
Muut rahoitustuotot	-	119 349,12
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-14 392 000,00	0,00
Voitot ja tappiot johdannaisista		
Toteutuneet	7 138 030,92	-4 304 243,34
Toteutumattomat	880 890,27	700 348,67
Kurssierot		
Toteutuneet	646 658,46	-1 393 628,01
Toteutumattomat	-11 227 473,97	4 548 548,99
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	44 751 308,93	32 530 019,67

7. Tilinpäätössiirrot

Poistoeron muutos	10 191,22	2 501,35
Konserniavustukset	2 300 000,00	14 100 000,00
Yhteensä	2 310 191,22	14 102 501,35

8. Tuloverot

Tilikaudelta	15 455,08	-1 495 346,21
Edellisiltä kausilta	-260 172,24	0,00
Laskennallisen verovelan muutos	-20 000,00	-156 169,54
Yhteensä	-264 717,16	-1 651 515,75

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2017	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2 902 368,92	543 381,43	3 445 750,35
Lisäykset	177 727,64	181 490,46	359 218,10
Hankintameno 31.12.	3 080 096,56	724 871,89	3 804 968,45
Kertyneet poistot 1.1.	2 619 963,70	459 354,33	3 079 318,03
Tilikauden poisto	110 764,08	88 869,34	199 633,42
Kertyneet poistot 31.12.	2 730 727,78	548 223,67	3 278 951,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	349 368,78	176 648,22	526 017,00

2016	Aineettomat oikeudet	Koneet ja kalusto	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2 802 470,16	524 601,15	3 327 071,31
Lisäykset	99 898,76	18 780,28	118 679,04
Hankintameno 31.12.	2 902 368,92	543 381,43	3 445 750,35
Kertyneet poistot 1.1.	2 506 202,70	402 863,68	2 909 066,38
Tilikauden poisto	113 761,00	56 490,65	170 251,65
Kertyneet poistot 31.12.	2 619 963,70	459 354,33	3 079 318,03
Kirjanpitoarvo 31.12.	282 405,22	84 027,10	366 432,32

	2017	2016
10. Sijoitukset		
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 1.1.	305 458 271,76	285 025 854,48
Lisäykset	2 778,55	20 432 417,28
Vähennykset	735 708,50	0,00
Konserniyhtiöosakkeet hankintameno 31.12.	304 725 341,81	305 458 271,76
Arvon alentumiset	14 392 000,00	0,00
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	290 333 341,81	305 458 271,76
Osakkuusyhtiöt 1.1.	1 626 291,53	0,00
Lisäykset	0,00	1 626 291,53
Osakkuusyhtiöt 31.12.	1 626 291,53	1 626 291,53
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	44 548,83	48 585,35
Vähennykset	0,00	4 036,52
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	44 548,83	44 548,83
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	208 773 818,08	220 645 456,57
- Pääomalaina	5 000 000,00	5 000 000,00
- Muut	257 216,79	272 966,54
Lainasaamiset yhteensä	214 031 034,87	225 918 423,11
Yhteensä	506 035 217,04	533 047 535,23

Vuoden 2017 arvonalentumiset liittyivät Uponor Ltd:n ja Uponor Hispania S.A:n osakkeisiin.

11. Pitkäaikaiset saamiset

Laskennalliset verosaamiset	330 000,00	350 000,00
Yhteensä	330 000,00	350 000,00

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista.

Laskennalliset verosaamiset sisältää lyhytaikaisia verosaamisia yhteensä 60 000 euroa.

12. Lyhytaikaiset saamiset

Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	854 468,13	3 247 591,19
- lainasaamiset	34 531 814,96	7 341 905,86
- siirtosaamiset	3 335 221,66	585 323,19
- muut saamiset	44 773 652,15	57 568 815,29
Yhteensä	83 495 156,90	68 743 635,53

	2017	2016
Muilta		
- myyntisaamiset	260,02	2 321,74
- siirtosaamiset	1 374 429,59	421 192,39
- muut saamiset	12 701 416,14	2 399 586,37
Yhteensä	14 076 105,75	2 823 100,50

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä **97 571 262,65** **71 566 736,03**

Siirtosaamiset

Korkotuotot	3 343 270,94	585 323,40
Verot	1 026 924,00	138 520,69
Muut	339 456,31	282 671,49
Yhteensä	4 709 651,25	1 006 515,58

13. Oman pääoman muutokset

Sidottu oma pääoma

Osakepääoma 1.1.	146 446 888,00	146 446 888,00
Osakepääoma 31.12.	146 446 888,00	146 446 888,00
Ylikurssirahasto 1.1.	50 184 372,40	50 184 372,40
Ylikurssirahasto 31.12.	50 184 372,40	50 184 372,40

Sidottu oma pääoma yhteensä **196 631 260,40** **196 631 260,40**

Vapaa oma pääoma

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	66 613,56	66 613,56
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	66 613,56	66 613,56

Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	142 521 164,07	135 610 923,72
Osingonjako	-33 648 597,96	-32 180 713,40
Omat osakkeet	75 736,03	211 031,15
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	108 948 302,14	103 641 241,47

Tilikauden voitto 40 046 378,52 38 879 922,60

Vapaa oma pääoma yhteensä **149 061 294,22** **142 587 777,63**

Oma pääoma 31.12. **345 692 554,62** **339 219 038,03**

Jakokelpoiset varat

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	66 613,56	66 613,56
Edellisten tilikausien voitto	109 383 960,67	104 152 636,03
Tilikauden voitto	40 046 378,52	38 879 922,60
Omat osakkeet	-435 658,53	-511 394,56
Jakokelpoiset varat 31.12.	149 061 294,22	142 587 777,63

14. Pakolliset varaukset

	2017	2016
Ympäristövaraus	1 650 000,00	1 750 000,00
Yhteensä	1 650 000,00	1 750 000,00

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	0,00	80 000 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta	170 000 000,00	70 000 000,00
Yhteensä	170 000 000,00	150 000 000,00

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

	2020	2021	2022
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoituslaitoksilta	50 000 000,00	20 000 000,00	100 000 000,00
Yhteensä	50 000 000,00	20 000 000,00	100 000 000,00

	2017	2016
--	-------------	-------------

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	349 968,22	70 844,40
- muut lyhytaikaiset velat	87 807 010,43	107 778 916,56
Yhteensä	88 156 978,65	107 849 760,96

Muilta		
- joukkovelkakirjalainat	80 000 000,00	0,00
- ostovelat	721 670,86	1 308 412,99
- siirtovelat	2 025 432,18	4 201 096,75
- muut lyhytaikaiset velat	2 032 535,40	4 432 496,26
Yhteensä	84 779 638,44	9 942 006,00

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	172 936 617,09	117 791 766,96
---	-----------------------	-----------------------

Siirtovelat

Henkilöstökulut	854 681,93	1 126 099,97
Bonukset	537 108,80	812 678,21
Verot	200 065,40	1 597 550,55
Korot	213 095,36	331 925,93
Muut	220 480,69	332 842,09
Yhteensä	2 025 432,18	4 201 096,75

	2017	2016
17. Vastuusitoumukset		
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	46 792 004,70	53 486 997,70
Takaukset	46 792 004,70	53 486 997,70

Käyttöleasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	192 225,55	166 649,11
Myöhemmin maksettavat	140 624,95	94 033,32
Leasingvastuut yhteensä	332 850,50	260 682,43

Emoyhtiöllä on toimitiloistaan määräaikainen 10 vuoden vuokrasopimus. Vuokra-aika alkoi 1.3.2013.

Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	607 023,00	602 886,24
Myöhemmin maksettavat	2 529 262,50	3 114 912,24
Vuokravastuut yhteensä	3 136 285,50	3 717 798,48

Yhteensä	50 261 140,70	57 465 478,61
-----------------	----------------------	----------------------

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

18. Johdannaissopimukset

	Nimellisarvot	
	2017	2016
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	100 000 000,00	50 000 000,00
Korko-optiot	70 000 000,00	20 000 000,00
	Käyvät arvot	
	2017	2016
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-494 022,05	-1 520 161,08
Korko-optiot	26 940,86	55 461,19

	Nimellisarvot	
	2017	2016
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	211 919 663,75	187 693 688,04
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	96 815 416,93	101 965 753,67
Hyödykejohdannaiset:		
Sähkøjohdannaiset	4 699 158,00	5 768 706,00
Energia	186 215 MWh	210 250 MWh
	Käyvät arvot	
	2017	2016
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	1 132 117,95	-585 688,34
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	1 776 826,17	888 483,52
Hyödykejohdannaiset:		
Sähkøjohdannaiset	408 806,00	-225 614,00

Kirjanpito kirjat, tositelajit ja niiden säilytystavat

Sähköisessä muodossa:

Pääkirja

Päiväkirja

Reskontrakirjat

Palkkakirjanpito

Pankkitositteet

Myyntilaskut

Paperitositteina:

Ostolaskut

Muistiotositteet

Erikseen sidottuna:

Tilikauden tasekirja

Tase-erittelyt

HALLITUKSEN EHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 149 061 294,22 euroa, josta tilikauden voitto on 40 046 378,52 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

-osinkona jaetaan 0,49 euroa / osake yhteensä	35 842 433,27 euroa
-omaan pääomaan jäävä määrä	<u>113 218 860,95 euroa</u>
	149 061 294,22 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Vantaa, 15. helmikuuta 2018

Jorma Eloranta
Puheenjohtaja

Annika Paasikivi
Varapuheenjohtaja

Pia Aaltonen-Forsell

Markus Lengauer

Eva Nygren

Jari Rosendal

Jyri Luomakoski
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaa, 15. helmikuuta 2018

Deloitte Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jukka Vattulainen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Uponor Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Uponor Oyj:n (y-tunnus 0148731-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa
Liikearvon arvonalentumistestaus Katso liitetieto 10 tilinpäätöksessä. Liikearvon määrä on konsernitaseessa EUR 93,6 miljoonaa. Johto arvioi liikearvon arvonalentumistarvetta vuosittain. Johdon laatiman arvonalentumistestauksen perusteella, johto ei ole nähnyt tarvetta arvonalentumiskirjaukselle. Arvonalentumistestauksiin liittyy merkittäviä johdon arvioita tulevaan liiketoiminnan kehitykseen, kassavirtoihin ja diskonttokorkoon liittyen. Merkittävimmät tekijät johdon arvioissa ovat myynti, bruttokateprosentti ja diskonttokorko. Kuten liitetiedossa 10 on selostettu, johto katsoo, että Uponor Infran liikearvo on herkempi liikearvon arvonalentumisriskille. Uponor Infraan liittyvän liikearvon määrä taseessa on EUR 17.1 miljoonaa. Tämä seikka on EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.	Tarkastuksessamme olemme arvioineet johdon tekemään arvonalentumistestaukseen liittyviä merkittäviä olettamia kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön osalta. • Olemme verranneet kasvu- ja kannattavuusolettamia historialliseen kehitykseen verrattuna. • Olemme verranneet laskelmissa käytettyjä arvioita vahvistettuihin budjetteihin ja strategisiin suunnitelmiin. • Olemme verranneet käytettyjä diskonttokorkoja ulkopuolista lähteistä saatuun tietoon. • Olemme testanneet arvonalentumistestauslaskelman laskentateknistä asianmukaisuutta. Olemme arvioineet myös arvonalentumistestauksesta annettuja liitetietoja.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikka on huomioitu tilintarkastuksessa
Uudelleenjärjestelyt ja ehdolliset velat Katso liitetieto 22 ja 25 tilinpäätöksessä. Varausten määrä Uponor Oyj:n konsernitilinpäätöksessä on EUR 28.9 miljoonaa. Lisäksi konserni esittää merkittävät ehdolliset velat liitetiedossa 25. Olemassa olevan oikeudellisen tai tosiasiallisen veloitteen, siihen liittyvien tulevien maksujen todennäköisyyden sekä luotettavan kustannuslaskelman arviointi vaatii johdon harkintaa oikean kirjanpito- ja esitystavan varmistamiseksi. Koska varausten ja ehdollisten velkojen tunnistamiseen, arvostukseen sekä esitystapaan liittyy huomattavasti harkinnanvaraisuutta, olemme luokitelleet ne tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.	Tarkastuksemme yhteydessä olemme muun muassa arvioineet johdon tekemien arvioiden asianmukaisuutta. Olemme arvioineet myös, sisältävätkö varaukset kaikki olennaiset erät käymällä läpi hallituksen kokousten pöytäkirjat sekä käymällä keskusteluja Uponor konsernin lakiasiaintoimikunnan kanssa. Lisäksi olemme pyytäneet tarvittaessa vahvistuksia ulkopuolisilta asiantuntijalta. Olemme arvioineet myös varauksista sekä ehdollisista veloista annettujen liitetietojen asianmukaisuutta konsernitilinpäätöksessä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilin-

tarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana tilikaudesta 2010 alkaen yhtäjaksoisesti 8 vuotta.

Muu informatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen voitonjakoehdotus on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla, 15. helmikuuta 2018

Deloitte Oy

Tilintarkastusyhteisö

Jukka Vattulainen

KHT